

fókuszban az irgalom

Az irgalmasság diadalmaskodik az ítéleten
Isten áldása és irgalma nélkül meghal a világ
A tejesdoboz, a harag és az irgalom

élő víz

Terray László 90 éves
Egyenruha vagy sokszínűség?
Jézus és Lenin

híd

evangélikus missziói magazin

2014. II. szám

<http://misszio.lutheran.hu>

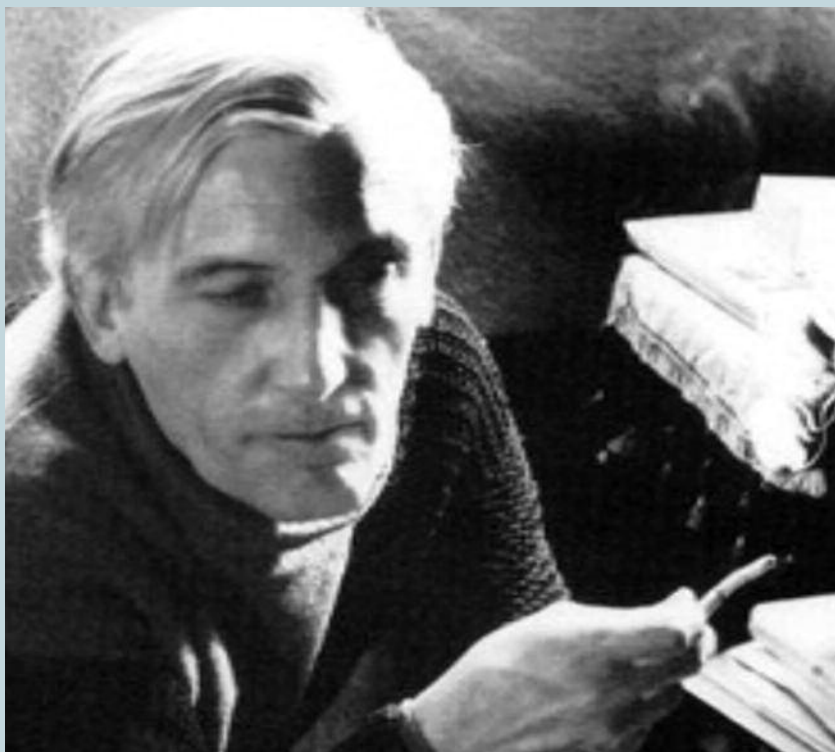
Tartalom

fókuszban az irgalom

- 3 Az irgalmasság diadalmaskodik az ítéleten
- 4 Irgalommozaik
- 5 Kis nyári üdvözlőlap
- 6 A tejesdoboz, a harag és az irgalom
- 7 Kapcsolat a szenvedő emberrel, avagy mit jelent az irgalom a betegellátás során?
- 8 Magatok is testben vagytok
- 9 Volt házi feladat? – tanári jegyzet
- 10 Kiterjesztett művészet
- 11 Versek az irgalomról
- 12 „Boldogok az irgalmasok...” – a magzat és a kegyelem
- 14 Az irgalom: a samaritánus meg Albert Schweitzer
- 16 Isten áldása és irgalma nélkül meghal a világ
- 18 Ajtó, ablak
- 20 A felülről való bölcsesség irgalommal teljes
- 22 Meghökkenítő kegyelem
- 24 (Mai) Zsoltáros imája

élő víz

- 25 **HITVÉDELEM** – Jézus zörget – a nem hívők szívének ajtaján?
- 26 **ÉLETJEL** – ÉLEK – Éltető Evangélium Karitativ Egyesület
- 27 **IFJÚSÁG** – A fiatalok közötti szolgálat
- 28 **KÖVESSÉTEK HITÜKET** – Terray László 90 éves
- 30 **RIPORT** – Vendégségben japán evangélikusoknál
- 32 **BESZÉLGETÉS** – „Amikor erőtlén vagyok, akkor vagyok erős”
- 34 **XX. SZÁZADI HITVALLÓINK** – A küzdő és szenvedő egyház embere
- 36 **FÉRFIMISSZIÓ** – Evangélikus férfikör Sárvaron
- 37 **PORTRÉ** – Nem az én akaratom, Istennek van terve velem
- 38 **HOGYAN TOVÁBB, EGYHÁZ?** – Szervedésre és szenvedőkre tekintve
- 40 **KÜLMISSZIÓ** – Egyenruha vagy sokszínűség?
- 42 **KITEKINTÉS** – Ferenc pápa gondolatai Istenről, egyházzal, irgalomról
- 44 **ÜZENET** – Prédikáció a fászkamrában
- 45 **BESZÉLŐ KÉPEK** – Jézus és Lenin
- 45 **IMA | ÉNEKEM AZ ÚR** – Rólád szól énekem
- 46 **KÉPES HÍREK**
- 47 **IMÁDKOZZUNK | REJTVÉNY**
- 48 **HÍREK**
- 49 **AJÁNLÓ**
- 50 **„TÖRETLEN HITTEL EMBER ÉS MAGYAR”**

Pilinszky egy beszélgetés során egyszer ezt mondta Popper Péternek: „Utállak benneteket, »pszi«-vel kezdődő foglalkozásukat, mert tönkreteszitek az emberi életeteket azzal, hogy azt hirdetitek, hogy az élet problémái megoldhatók. Ezáltal az ember ugyanis azt gondolja magában, hogy ő a hülye, mert nem tudja megoldani a gondjait önmagával, a szerelmével, vagy nem tud mit kezdeni az anyjával való kapcsolatával. Honnét veszitek ti ezt a marhaságot? Az élet problémái nem megoldhatók, csak elviselhetők. Te úgy gondolkozol, hogy az életben problémák vannak és megoldásokra van szükség, én meg úgy, hogy az életben tragédiák vannak és irgalomra van szükség.”

A címlapon Rembrandt A tékozló fiú visszatérése című festménye látható.

Impresszum

híd

evangélikus missziói magazin
2014. II. szám
megjelenik negyedévente

HU ISSN 1787–5749

Kiadó és szerkesztőség:

Evangélikus Missziói Központ –
Magyar Evangélikus Rádiómisszió
1164 Budapest, Batthyány Ilona u. 38–40.
tel./fax: 06 1 400 3057
e-mail: evmis@lutheran.hu
<http://misszio.lutheran.hu>
számlaszám: 11716008–20157087

Felelős szerkesztő:

Szeverényi János
tel.: 06 20 824 5463
e-mail: janos.szeverenyi@lutheran.hu,
www.szeverenijanos.hu

Munkatársak:

Balog Eszter, Erdészné Kárpáti Judit,
Fehér Charlotte, dr. Garádi Péter,
Kis Ferenc Balázs, Kovács László,
Kóhádi Dorottya, Szeverényi Jánosné,
ifj. Zászkaliczky Pál

Layout, grafikai tervezés, tördelés:

Kreatív Flotta
Perl Andrea, Perl János
www.kreativflotta.hu

Nyomdai kivitelezés:

Pauker Nyomdaipari Kft.
www.pauker.hu

Egy szám ára 400 Ft,
előfizetési díj egy évre 1600 Ft.
Megrendelhető a kiadónál.
Az Evangélikus Élet hetilapban elhelyezett
példányok ingyenesek.

Adományokat kérünk és elfogadunk.

magyar
nyomdaipari
szövetség

Partnereink:

Az irgalmasság diadalmaskodik az ítéleten

Irgalom nélkül nincs élet, nem tudunk létezni, mégis milyen kemények, irgalmatlanok vagyunk másokhoz.

Jézus Krisztus legfőbb üzenete az irgalmasság.

E témában érdemes szembenéznünk két kísértéssel.

Az egyik a törvényeskedés, ami az irgalomból is törvényt és ítéletet fabrikál. Nem fér az ilyen ember fejébe, szívébe az isteni jóság. Mindenért fizetni, még inkább fizettetni akar. Még a kegyelemért és a bűnbocsánatért is. Nem tud felszabadulni, illetve megszabadulni. Szinte mindent bűnnek tart az életben. Rigorózus, méricskélő, szorongó hit ez. Hit, de nem igazán evangéliumi.

A másik oldal pedig nem tud, nem akar tudni a bűnről, törvényről és ítéletről. Mindent leönt valami rózsaszín jószágpudinggal. Nincs szüksége megtérésre, hiszen a Jóisten mindenkit átölel... A szabadságra hivatkozik, de ezzel palástolja belső rab-ságát. Ez lényegében az ősbűn permanens megélése.

Isten irgalma nem hasonlítható egyik modellhez sem.

Egy gyülekezeti csendesnapon valaki annak az észrevételének adott hangot, hogy elhalkult egyházunkban a bűnt elítélő igehirdetés. Mindent Isten szeretetével akarunk igazolni, megmagyarázni. Ez a kritika részben jogos is lehet, de válaszként arra próbáltam rámutatni, hogy mindennek, még az ítéletnek is a lényege, értelme, tartalma és célja az irgalom, Isten szeretete.

Az Úr jósága volt a teremtés mögött, de a bűnbeesés is csak azért történhetett meg, mert kreatív, döntésképes, istenképű embert alkotott az Örökkévaló, akinek lehetett (és lehet ma is) nemet is mondania. Ennek persze megvolt a rossz következménye, a kiűzetés, de a folytatást is az irgalom motiválta.

A lázadó, tékozló ember után is eljött az Isten, hogy „megkeresse és megtartsa az elveszettet”. Előbb adta a törvényt, hogy megismerjük az utat, az egészséges, normális életet. De a törvényt még az újjászületett, Istennek odaszentelt életűek sem tudják maradéktalanul megtartani, nemhogy azok, akiknek szívében nem lakik ott az Isten, akik vallásosak, de maguk irányítják életüket. A Szentlélek általi újjászületés segíthet ezen a problémán is.

Isten könyörülni akar a törvényen kívülieken, a törvény világában élőkön és az újjászületett hívőkön is. Mindenkin csak Isten irgalma, jósága, ereje segíthet.

„Szívünkbe áradt az Isten szeretete a nekünk adatott Szentlélek által. Mert amikor még erőtleneke voltunk, a rendelt időben halt meg Krisztus értünk, istentelenekért. Hiszen még az igazért is aligha halna meg valaki, bár a jóért talán még vállalja valaki a halált. Isten azonban abban mutatta meg rajtunk a szeretetét, hogy Krisztus már akkor meghalt értünk, amikor bűnösök voltunk. Ha tehát már most megigazított minket az ő vére által, még inkább meg fog menteni minket a haragtól. Mert ha akkor, mikor ellenségei voltunk, megbékéltetett minket az Isten önmagával Fia halála által, akkor miután megbékéltettünk, még inkább üdvözíteni fog élete által. (Róm 5,5–10) Ez az Isten, ilyen Ő.

„Mert az ítélet irgalmatlan ahhoz, aki nem cselekedett irgalmasságot, az irgalmasság viszont diadalmaskodik az ítéleten.” (Jak 2,13)

Kedves Olvasó, bármi is volt az életedben, bármilyen teher is van rajtad, bármilyen bűnt követtél is el, Isten irgalmasan tekint rád. Segíteni akar és tud. Hiszed-e ezt?

SZEVERÉNYI JÁNOS

Foto: Révészné Bellai Csilla

Irgalom- mozaik

Jeremiás siralmi: öt gyászénekben siratja el a szerző Jeruzsálem és a Templom Kr. e. 587-es lerombolását, és az átél borzalmakból fakadó mélységes gyászból Isten irgalmáért könyörög, mert csak ő bocsáthat meg a bűnös népnek. Az énekeket az isteni irgalomba vetett bizalom hatja át.

„A kegyelem kényszerről mit se’ tud;
Az, mint az ég szelíd esője, hull
Alá a földre: s kétszer áldva van –
Mégáldja azt, ki ád, – és azt, ki vesz.”

(Shakespeare: **A velencei kalmár** – IV. felvonás, I. szín;
az eredetiben a kegyelem helyett irgalom szerepel – a szerk.)

Irgalom (főnév) 1. Együttérző, segíteni akaró részvét más személy nehéz sorsa, szenvedése iránt. 2. Vallási: Isteni bűnbocsátás, a bűneit őszintén megbánó hívő iránt megnyilvánuló kegyelme. 3. Régies: Kegyelem; büntetés elengedése vagy bosszúról való lemondás annak a részéről, akinek a másik fél teljesen ki van szolgáltatva.

Kegyelem (főnév) 1. A büntetés elengedése vagy lemondás a bosszúról annak a részéről, akinek a másik fél teljesen ki van szolgáltatva. 2. Jogi: Büntetés eltörlése vagy mérséklése. Az állami főhatalmat gyakorló személy részéről kivételes kedvezményként egy bűnvádi eljárás vagy jogerősen kiszabott büntetés elengedése vagy enyhébbre módosítása. 3. Vallási: Isten szeretete, személyes jóakarata és segítő ajándéka (a keresztény vallás tanítása szerint), amely az ember érdemtelensége ellenére gondviselésében nyilvánul meg. Stb.

Mi a különbség az irgalom és a kegyelem között vallási értelemben?

Isten **irgalmat** tanúsít, amikor nem büntet a bűn szerint. Isten **kegyelmes**, amikor jóságából fakadóan (nem pedig érdem szerint) áldását adja.

Islám

A „Legirgalmasabb” és a „Legkönyörületesebb” Allah leggyakrabban előforduló nevei a Koránban. A hívők számára előírt öt tevékenység közül a negyedik, az alamizna adása (zakat), az irgalmasság egy formája.

Caravaggio: Az irgalmasság hét cselekedete című képe a nápolyi Az irgalmasság jámbor hegye (Pio Monte della Misericordia) templom főoltárán

Az irgalmasság cselekedetei (zárójelben magyarázat a fenti festményhez)

Máté 5,34–40 (illetve utolsóként az apokrif Tóbiás könyve) alapján a katolikus hagyományban az *irgalmasság testi cselekedetei*:

- (1) az éhezőknek ételt adni és (2) a börtönben levőket látogatni (a jobb oldalon az asszony meglátogatja és a melléből táplálja a rabot)
- (3) a szomjazóknak italt adni (Sámson – balról a második – egy szamárral állkapcsából iszik: Bírak 15 alapján nem teljesen világos, hogy ez miért „testi” cselekedet)
- (4) a szegényeket ruházni és (5) a betegeket látogatni (Tours-i Szent Márton – balról a negyedik – vigasztalja a nyomorék és meztelen koldust, akinek odaadja felsőruháját)
- (6) az utasoknak (hajléktalanoknak) szállást adni (egy zarándok – balról a harmadik – szállást kér a fogadóstól: a bal szélen)
- (7) a halottakat eltemetni (a háttérben két ember visz el egy halottat, akinek csak a lábai látszanak)

A katolikus hagyomány szerint az *irgalmasság lelki cselekedetei*:

1. a bűnösöket meginteni,
2. a tudatlanokat tanítani,
3. a kételkedőknek jó tanácsot adni,
4. a szomorúakat vigasztalni,
5. a bántalmakat békével tűrni,
6. az ellenünk vétkezőknek megbocsátani,
7. az élőkért és holtakért imádkozni.

Míg az 1–4. különleges felhatalmazást, tudást, illetve képességet igényel, ezért nem általánosan kötelező, addig az 5–7. mindenki számára előírt.

Kis nyári üdvözlőlap

Színek:

Egy újonnan kifestett kórterem zöldje, egy autó metál türkizkékje, kerti pad pirosa, kis tavacska tükrének ezüstje, békák barna foltjai, egy pizsama kék csíkjai.

Hangok:

Kavicsok csikorgása és motorzúgás. Madáracsicsérgés. Vízcsofogás. Kólásüveg szusszanása, süteményes papír csörgése. A szomszéd padról átszűrődő beszélgetés foszlányai. Egy kisolló fémes csattogása.

Mozgások:

Az egyik munkás egy korongcsettellel színes csíkot húz a falra. Egy Suzuki végigszáguld a kavicsos úton, előbb fölfelé, az igazgatóság épülete felé, kisvártatva újra lefelé. A lehulló vízcseppek íve. Két béka nagyon lassan körülbelül nyolc centiméterre megközelíti egymást, aztán újra eltávolodnak.

Egy mozdulat, amint egy fiatalember a szájához emeli és megcsókolja egy idősebb férfi kezét.

... Együtt a kép

A hirtelen jött koranyári melegtől tikkadtan ülök a medence melletti padon. Fáradt lettem a nagyothalló nénitől, a hajléktalan, megviselt külsejű idősebb nőtől, aki mintha csak félig lett volna jelen, és az öregúrtól, akinek legfőbb gondja, hogy a szomszédja rácsatlakozott a vízórájára.

Az istentisztelet, bármennyire igyekeztem, mintha csak a saját monológom lett volna, nem értem el hozzájuk. Becsüdtak, nem tudtam megérinteni őket az üzenettel. Így jöttem ki ide a napsütötte parkba, hogy egy kis erőt gyűjtsek, s most itt ülök. Legalább néhány perc teljes csöndért imádkozom. És Uram, ha lehet, akkor most embert se akarok látni egy ideig... Köszönöm.

Az ima nem hallgattatik meg. Vagy – ahogy már lenni szokott – nem úgy. Először is egy Suzuki megy felfelé az úton nagy robajjal. Fék, kerékcsikorgás, már fordul is meg, és lefelé jön, ugyanolyan tempóban, teljes gázzal.

Majd látogatók telepednek le a velem szemben levő padra, közben derüsen beszélgetnek egymással. A békákra kon-

centrállok

a kis tavacska közepén.

Az egyikük nagyon lassan közeledik a másik felé. Próbálok kitalálni, hogy udvarlási jelenet szemtanúja vagyok-e, és ha igen, akkor például melyikük a nőnemű, de nem nagyon tudok odafigyelni a szemközti padról hallatszó beszélgetés miatt.

Egy fiatal lány és egy fiú – ők a látogatók, a diskurzusból pedig közben kiderül, hogy a bő pizsamában köztük üldögélő úr a fiú apja. Panaszodik, hogy mennyit fogyott. Feláll, lötyögteti a pizsamanadrágját. Ááá, nem vészes, mondják azok ketten, jól is jön még neked a fogyás, Papa. Próbálok tovább tanulmányozni a békákat, de már nem tudok odafigyelni.

Egyszer csak a fiú elővesz a zsebéből egy kisollót, megfogja az apja kezét, és elkezd vágni a körmeit. Közben elfogulatlanul beszélgetnek tovább. Amint végzett az egyik kéz körmeivel, a szájához emeli apja kézfejét és megcsókolja, olyan természetesen, mintha csak a mozdulatsor része lenne a csók. A másik kézen folytatja a körömvágást,

miközben folyamatosan valami közömbös témáról van szó.

A manikűr készen lett, az apa feláll a padról és bemegy a bokrok mögé. A WC amúgy elérhető közelségben van, a park meg olyan gondozott, hogy senki sem jár a bokrok mögé pisilni, még a B épület földszintjén fekvő hajléktalanok is jól tudják ezt. Mikor az idős úr előjön a lombok takarásából, nem is a pizsamáját igazgatja, hanem zsebkendőt szorongat a kezében, a szeme pedig kicsit vörös. Leül a fiatalok közé, váltanak még pár mondatot, aztán fölszedelőzködnek és elballagnak a főépület felé.

Hirtelen fölfénylik a park, minden mozdulat és tárgy, levélke, kavics, béka és Suzuki, könnycsepp és kisolló egyetlen képbe áll össze, s míg végigfut a nyakam mögött a nyár eleji szél, én magam is a kép egy kis részének érzem magam.

BALOGH ÉVA

Dr. Veresné Kovács Judit évtizedek óta hívő keresztyén pszichológusként foglalkozik gyermekekkel, istenhitét szak tudása fölé helyezve.

A tejesdoboz, a harag és az irgalom

„Irgalomra mindig, minden nap és mindenütt szükségünk van. Irgalomra lett volna szükség ebben a konyhában éppen tegnap, amikor a férjem rosszul tette be a dobozt a hűtőszekrénybe, és a tej mindenen végigfolyt!” – kezdte beszélgetőtársam egy személyes és friss példával. A panaszáradatnak a hosszú házasságban kiforrott jelzés vetett gátat: „Ne bánts!”

Bizony nagy segítség lehet akár egy szó a harag, a kemény visszavágás irgalomra fordításában, amellyel bölcsen élhetünk a családban. Felhatalmazhatjuk egymást ilyen egyezményes jelzés használatára, amikor éppen készülünk „helyet adni az ördögnek”.

A harag a bűneset óta újra meg újra feltámad az emberben, de nem mindegy, hogy miként kezeljük. Jogosnak érezzük? Letagadjuk? Vagy éppen „kegyes” módon, mártírral magunkba fojtjuk a megbántottság érzését? Le kell vetköznünk „a szemet szemért” hozzáállást, és meg kell látnunk saját esendőségünket. Ezzel indít irgalomra minket Isten a másik iránt. Vajon én nem rontok-e el ezernyi dolgot életem folyamán? Én – a másikkal együtt – nem Isten kegyelmébe fogadott gyermeke vagyok-e? A szeretnének érzéseibe gázoló, annak kárt, bántást okozó féllal együtt Isten irgalmára szorul a haraggal felelő, indulatos, vagy éppen hallgatásba vonuló, szeretetmegvonó másik

nagyamama. Életkori sajátosságai miatt nem képes helyesen tenni ezt a dolgot, vagy szándékosan ellenkeznek? Nagy szüksége van szülőknél, nagyszülőknél Isten kegyelmére és idejében kapott halk szavára, amikor lendülne a kéz, vagy indulna a szapuló

lenne, ha nem is lenne mellettünk a házastársunk, gyermekünk, más családtagunk?

Judit hangsúlyozta, hogy a napi igelovás már reggel segít ráhangolódni Isten mindig csöndesen, finoman érkező jelzéseire, amelyek a nap folyamán rázó családi helyzetekben is eligazíthatnak bennünket. A hívő ember választhat: figyelmen kívül hagyja, túlkiabálja ezt a szót, vagy hallgat rá? A gasként folyamatosan kibújó bűnöket gyomlálni kell Isten segítségével.

Óvakodjunk a megkeményedéstől, az önmagunk „gerendáját” nem észlelő ítélkezéstől. Ez mind összefügg azzal, hogy mennyire leszünk képesek megindulni szereteteink felé. Az Úr legfőbb irgalma és segítsége pedig az, hogy az elbukásból van felállás, ha Neki valljuk meg abban való részünket, és tudunk Tőle, valamint egymástól bocsánatot kérni. Adott esetben idős szüleinktől, értetlen menyüinktől, mogorva házastársunktól, szemtelen gyerekeinktől is...

„»Ha haragustok is, ne vétkezzetek«: a nap ne menjen le a ti haragotokkal, helyet se adjatok az ördögnek.” (Ef 4,26)

fél is. Nincs más kiút, mint Isten előtt rendezni a magunk részét. Hiszen „ha megvalljuk bűneinket, hű és igaz ő: megbocsátja bűneinket, és megtisztít minket minden gonoszságtól” (1Jn 1,9) – emelte ki az ige fontosságát Judit.

„A gyermekek helytelen viselkedését is nézzük irgalmas szemmel, tetteinek motívumait is lássuk meg!” – figyelmeztetett beszélgetőtársam, aki maga is

szólavina. Dönteni kell az ő érdekében történő büntetés és az ésszerű engedés között. Lássuk gyermekünkben az emberkét, aki küzd a maga bűnös természetével – hozzánk hasonlóan, de még kevésbé éretten. Álljunk mellette ebben a harcban! A másikért, az ő (kicsi vagy felnőtt) tökéletlen léteért érzett hálaadás is segít abban, hogy irgalomra induljunk. Tegyük fel magunknak a kérdést: Jobb

ERDÉSNÉ KÁRPÁTI JUDIT

Kapcsolat a szenvedő emberrel, avagy mit jelent az irgalom a betegellátás során?

Háziorvosi praxisomban több, rendkívül súlyos daganatos betegség került elém az utóbbi hónapokban. Ezeknek a betegeknek az ellátása roppant nagy súllyal nehezedik az érintett családokra és a gondozást végző szakemberekre.

Az esetek közül különösen mély hatást gyakorolt rám egykori munkatársam elvesztése. Elmondható róla, hogy hivatását nagy szeretettel és lelkiismerettel végezte. Rajongott gyermekeiért, unokájáért és férjével boldog, meghitt házasságban élt. Sokszor beszélgettem vele a hitről, s arról, hogy mekkora fontossággal bír az életben. Úgy gondoltam, egyszer talán Isten kegyelmi ajándékaként ő is hitre jut. Soha nem felejttem el, amikor egyszer a következőt mondta: „Ha életem során súlyos betegség miatt szenvedni fogok, elhívom, hogy hirdesse számomra az evangéliumot.”

Néhány boldogan eltöltött nyugdíjas év után hirtelen jött a szörnyű felismerés: előrehaladott stádiumban lévő daganatos betegség fennállása igazolódott. Kórházi látogatásom során elmondta, hogy semmiféle kezelést nem fogad el, mivel tisztában van azzal, hogy minden próbálkozás hiábavaló. Hazakerülése után mégis másképpen döntött: vállalta a harminc alkalommal történő sugárkezelést, és küzdött az életéért. Családja

nagy szeretettel és irgalommal ápolta. Látogatásaim során mindig abban reménykedtem, hogy egykor tett kijelentése alapján megkér arra, hogy beszéljek az evangéliumról, Jézusról. Türelmesen várokoltam, de ezzel kapcsolatos jelzést nem kaptam.

Mi maradt számomra, mégis? Nem kevés: az IRGALOM!

Leültem az ágya szélére és megfogtam a kezeit. Azokat a kezeket, amelyekkel élete során olyan sok jót cselekedett. Megsimogattam verejtékező homlokát és próbáltam vigasztalni, testi és lelki szenvedéseim enyhíteni. Mindig mosollyal és hálatelt szívvel néztem rám, s emlékszem rá, amikor ezt mondta: „Mindig tudtam,

Fotó: Szeverényi

hogy maga nagyon jó ember. Mindent köszönök, amit értem tett.” Az Úr csodásan működik: ami nem sikerült vele, az sikerült a családjával. Csodálatos beszélgetések következtek, személyes biznyságtételekkel. Rendkívül nagy szükség volt erre, mivel az utolsó napok nagyon nehéz próbatételt jelentettek a családtagok számára. Ott-honában érte a halál. A halottvizsgálat elvégzése után ágya mellett némán megállva a temetési szertartások alkalmával mondott liturgia szavaival búcsúztam el.

Kedves Testvérem az Úrban! Az irgalomnak kulcsszerepe van a betegekkel és családtagjaikkal való találkozásaink alkalmával. Arra bátorítalak, hogy ne csak szánszalommal, hanem Isten segítségével, az Ő kegyelmében és szeretetében bízva, irgalommal tudj közeledni beteg testvéredhez. Kiváló alkalom erre a beteglátogatás! Kívánom, hogy minél többször tapasztald meg ezeknek a szolgálatoknak az értelmét és gazdag áldásait!

„Irgalom, békesség és szeretet adassék nektek bőségesen.” (Júd 2)

DR. KOCH BÉLA

Magatok is testben vagytok

„Ne feledkeztek meg a foglyokról, mintha fogolytársak volnátok; a győtrődőkről, mint akik magatok is testben vagytok.” (Zsid 13,3)

Mikor jól megy sorunk, könnyen elfelejtjük, mennyire sérülékenyek vagyunk magunk is.

Nyáron egy hajléktalanokat segítő helyen jutott eszembe ez az ige, mikor az egyik munkatárs csúnyán ráripakodott a mellékhelyiséget bepiszkító hasmenősre. Nem lehetünk fölényesek. Mindnyájunk bélrendszere hasonló tartalmú, és életkorunk, élethelyzetünk, egészségi állapotunk befolyásolhatja a szabályozást.

Amióta Isten iránt engedetlen lett az ember, az Édenből kiltva, elzárva az élet fájától, nagyon *sérülékeny, halandó emberi testet örökölünk* nemzedékről nemzedékre, és *mindnyájan rászorulunk az Isten és embertársaink irgalmára.*

Teremtőnk megszánta az előle elbűjt, egymás előtt szégyenkező emberpárt, bőrruhát adott nekik, és ígéretet a Gonoszt és a halált legyőző Utódról, aki a kígyó fejét tapossa (1Móz 3,15). *Jézus Krisztusban* beteljesedett Isten ígérete, mert Őt szeretetből azért adta, hogy aki csak hisz benne, örök, boldog Isten-közelségben élhessen. Szentlelke segítségével újjászületett emberek, Isten gyermekei lehetünk, akikre sóvárogva vár a teremtett világ (Róm 8,19).

Hogy lehetünk irgalmasak egymáshoz?

Legyen példánk Jézus Krisztus, aki *„nem tekintette zsákmánynak, hogy Istennel egyenlő, hanem megüresítette önmagát, szolgai formát vett fel”* (Fil 2,6b–7a). Manapság Magyarországon az anya irgalma szükséges, hogy várandóssága első három hónapjának viszontagságai és a törvény adta lehetőségek ellenére szeretettel kihordja kisbabáját. Sajnos sokan nem gondolnak rá, hogy a terhesség megszakítása a magzatkorú gyermek életének kioltása, melynek következményeit szenvedni fogja az anya is. Nem irgalmas, aki így akar segíteni a nehéz helyzetbe került nőnek. A szeretetteljes melléállás, a gyermekről való további gondoskodás életetek ment meg.

Magatehetetlenül jövünk a világra, sok éven át szorulunk gondoskodásra, neve-

lésre, ismeretszerzésre. Gyermekorvosként kétszeresen sajnáltam azt a kis beteget, akinek panaszait így foglalta össze édesanyja: *„Köhög nekem egész éjjel.”*

Irgalom kell ahhoz is, hogy teendőink rangsorolva, igazán tudjunk figyelni egymásra. Szülők és gyermekek gondjai részben megoldódnának, ha könyörülettel végighallgatnánk egymás panaszait, és együttértésünkről biztosítanánk a rászorulókat.

Ki lehet irgalmas?

Egyik pillanatról a másikra teljesen kiszolgáltatottá válhatunk. Ilyenkor rászorulunk a kórházak, egészségügyi dolgozók, családtagjaink, környezetünk, gyülekezetünk szeretetteljes segítségére. A rászoruló folyamatosan ellátó személy is segítségre szorul. Ha akár csak fél órára leváltjuk, vagy a tudatilag nem teljesen tiszta beteget például csacsogó unokája mosolyra fakasztja, lendületet kap az ápolás.

Eszembe jut hittestvérünk, Emike, aki kilencvenedik évén túl került öregotthonba. Látogatója elmondta, hogy kiegyensúlyozott, boldog, mert ő még jární tud és segíteni a magatehetetlen társainak. Ilike pedig már nem tudott az ágyból felkelni, neki ideje és hite volt, ezért otthonában kitartóan imádkozott családtagjaiért és gyülekezetéért.

A daganatos betegeket ellátó Kék Golyó utcai kórházban van egy kápolna, oltárképén Jézus, alatta a felirat: *Jézusom, bízom benned. Másolatát kis képecskén elvihetik a betegek, hátlapján imafonal található az „Isteni Irgalmasságért”.*

A halál nem irgalmas. A „kegyes halál” (eutanázia) hamis mázba burkolt, megtévesztő, önző életkioltó gyakorlat. Hálát adhatunk Istennek, hogy hazánkban nem engedélyezik, mert ez kibűjtés jelent kötelezettségünk, a rászoruló irgalmas végigkísérése alól. Isten az Ura életünknek, Ő számontartja és számonkéri azt. Szünetünk, haldoklásunkat is irgalmasan felhasználhatja, saját magunk vagy kör-

nyezetünk Vele és egymással való megbékélésére kegyelmi időként adhatja.

Hosszan tartó agyi leépülésben vagy nem teljesen tiszta tudatállapotban is tapasztalhatjuk, hogy a beteg velünk mondja a Miatyánkot, és az úrvacsora nagy segítség lehet a végső küzdelemben is. Személyiségünk központja akkor is elérhető lehet, ha agykérgünk már alig működik.

Legyünk hálásak Istennek, ha irgalmasak lehetünk, hiszen *„boldogok az irgalmasok, mert ők irgalmasságot nyernek”* (Mt 5,7).

**DR. GYÖRI JÓZSEFNÉ
DR. DRENYOVSZKY IRÉN**

Volt házi feladat? – tanári jegyzet

Anaponta felmerülő fenti kérdésen valahogy így merengenek a diákok az angolórát megelőző este:

– Persze, hogy volt, mindig van. Amúgy kicsit többet is adhatna fel. Így sose fogunk megtanulni angolul.

– Persze, lecke biztos volt, sajna szokott lenni. De most jut eszembe, nyílt nap volt a Vállalkozóin, nem voltam órán! Úgyhogy akkor ez ennyi, majd elmagyarázom a tanárnőnek.

– Lecke angolból? Nem hinném, hogy lett volna. Igaz, mindig szokott adni, de szerintem most nem adott.

– Lecke? Biztos van, ide írtam a mobilomba valahol, vagy megkérdezem a többieket fészbukon. És mindjárt meg is csinálom, csak még végigjászom ezt a menetet. Majd ha elérem a harmadik szintet. Majd.

Így a tanár: Az én dolgom, hogy kitaláljam, mi legyen a lecke, azt feladjam, majd behajtsam. Az ő dolguk, hogy ehhez viszonyuljanak valahogy.

Aztán mi történik az angolórán? Nézzük csak:

– Tanárnő, nem nézi meg a leckét? – *Így az örök jótanuló.*

– Milyen lecke? Nem is volt! Nem tetszett feladni leckét, azt mondták a többiek, hogy nem volt – *próbálkozik a reménykedő.*

– Tanárnő, könyörgök, ne tessék beírni az egyest! Most mindjárt megírom, csak ne tessék beírni, mert otthon kikészülnek! – *sír a könnyen pánikba eső, és nem is sejtí, hogy milyen hálás lehet, hogy otthon van következménye az egyesének.*

– Nincs, nem írtam meg. – Sajnálom, kisegyes. – Igen, tudom, majd bepótolom. – Mikor? Ez a hetedik kisegyesed. – Az nem lehet, hogy hét. Nem pótoltam be őket? – Hát, úgy látszik, nem. – De be fogom – *fogadkozik a magát becsapó.*

– Tanárnő, muszáj beírni? Nem lehetne most az egyszer nem beírni? Mondjuk, ma nem írja be, és cserébe jövő órára dupla adagot hozok – *tárgyalna a diplomata.*

De valójában nincs tárgyalás, nincs remény, csak marad a régi, jól bevált szabály: lecke mindig van, irgalom nincs. És aki nem írja meg a leckét, az mindig megkapja a kisegyest ott rögtön, azonnal, a digitális naplóba, amit a szülei a munkahelyükön vagy otthon akár azonnal láthatnak is – micsoda új világ! És ami mellé mindig oda van írva, hogy „Nincs házi – de ha bepótolod, kihúzom.”

Vagyis mégiscsak van irgalom: az egyes mindig bekerül – minden pánik és remény és tárgyalás és másként emlékezés ellenére – de ki is kerülhet onnan. Hiszen, kedves Diákom, ha bepótolod a leckét, kihúzom az egyesed!

Volt egyes – nincs egyes. Volt bűn – mert, kedves Diákom, Te, az énrám bízott felebarátom, nem bírtál ellenállni a kényelmesség, a feledékenység, az önbecsapás vagy szimplán a számítógépes játék kísértésének. De nincs bűn, mert ha megbánod, vagyis bepótolod, megbocsátok. Kihúzom az egyest, és nem marad ott örökre a nyoma, mert ki

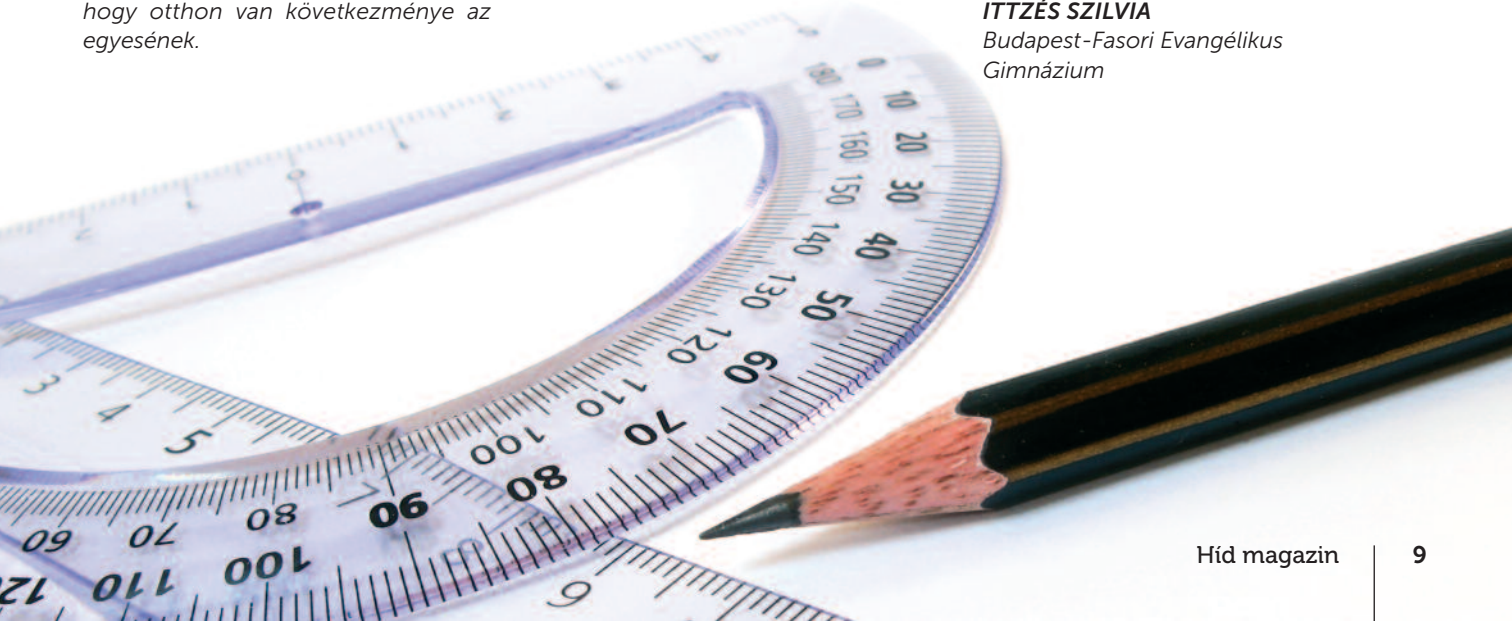

lehet törölni, és el lehet felejteni, és tiszta lappal lehet indulni újra és újra. Minden nap. Hétfőtől péntekig, szep-tembertől júniusig.

Tanár vagyok, nekem ez az irgalom.

ITTÉS SZILVIA

Budapest-Fasori Evangélikus
Gimnázium

Kiterjesztett művészet

„Mit gondolsz, e három közül ki volt a felebarátja a rablók kezébe esett embernek?”

Ő így felelt: „Az, aki irgalmas volt hozzá.” Jézus erre ezt mondta neki: „Menj el, te is hasonlóképpen cselekedj.” (Az irgalmas samaritánus példázata, Lk 10,25–37)

Joseph Beuys 1944-ben a német légierő pilótájaként lezuhan a Krím-félszigeten. Visszaemlékezése szerint több napig fekszik a hó alatt, amíg tatárok rátalálnak: „Az utolsó dolog, amire emlékszem, hogy már túl késő ugrani, kinyitni az ejtőernyőt... a szélvédő üvege ment meg, amely a földetéréskor hátravágódik, koponya- és állkapocssérüléseket okozva. Aztán a gép farka átfordul, és teljesen betemet a hó. Így találnak rám a tatárok pár nappal később. Emlékszem... a sátraik nemezőre, sajt, zsír és tej sűrű, szúrós szagára. Beborítják a testem zsírral, hogy melegen tartson és nemezőbe tekernek, ami szigetel, hogy a hó benmaradjon.”

Ez az élmény kulcsszerepet játszik Beuys művésszé válásában, későbbi

munkáiban folyamatosan visszatérnek megmentésének tárgyi és történeti elemei. **Az irgalmasság megtapasztalt aktusa egész művészetfelfogását meghatározza.** Friedhelm Mennekessel Krisztus kortárs megjelenítéséről folytatott beszélgetésében magáról úgy fogalmaz, mint aki a művészet kiterjesztett fogalmával járul hozzá Krisztus kiábrázolásához. Konceptiójának magja a mozgás, a mozgásba hozás abban az értelemben, ahogyan a feltámadás formálja át élettél telivé, vibrálóvá a régit, ami stagnál és halott. „Krisztus képét nem fizikai, hanem lelki szemeinkkel látjuk. Ez a belső szem felfedheti számunkra, hogy mi lett a Krisztus feltámadása. Ő nem tűnt el, a kérdés az, hogy hol van most. Bárki, aki meg akarja látni lelki szemeivel, láthatja, hogy köztünk van. Nem fizikai formájában, hanem folyton mozgásban lévőként, ami a fizikai szemünknek láthatatlan. Ez azt jelenti, hogy minden téren és időn túl jelen van. Következésképpen nagyon közel van hozzánk. **Ugyanolyan élő, mint valaha, az emberiség ajtaján zörget, inkább, mint eddig bármikor a történelem folyamán.** Egyedül a megnyílás hiányzik ennek a megtapasztalásához és így a tel-

jes átváltozás esélyéhez, ami egy emberben létrejöhet.”

Az itt példaként hozott 1974-es *I Like America and America Likes Me* (Szereztem Amerikát és Amerika szeret engem) című performanszában is használja megmegmenekülésének számos motívumát: amint leszállt a reptéren, barátai filcbe tekerték és egy mentőautóval René Block manhattani galériájába szállították. Itt három napot töltött el egy vad prérifarkas társaságában. A harmadik nap végén az állat annyira elfogadta a jelenlétét, hogy ölelés-közelségbe engedte. Beuys ezután mentőautóval, filcbe csavarva visszatért a repterre és elhagyta Amerikát.

Joseph Beuys (1921. május 12. – 1986. január 23.) német származású performansz- és szobrászművész, teoretikus és pedagógus. A huszadik század második fele európai művészetének egyik legnagyobb hatású, sok vitát kiváltó alakja. Elve, a „kiterjesztett művészet” alapján minden olyan tevékenység, amelyben szabadon kifejtett kreativitás nyilvánul meg, művészet; ebben az értelemben mindenki lehet művész.

DELI ESZTER KINGA

Dsida Jenő
JÓK VAGYTOK TI

Ó, be tudnék szavak nélkül
beszélni rólatok!
Ha én mutathatnám meg az Istenségnek
rettentő sikoltással
minden nyomoruságotokat!
Vagy legalább hozzátok szólhatnék
egyszerű vigasztalással, cifrázatlan
feltörésével a lélek erejének!
Mert én tudom, hogy jók vagytok ti,
házasságtörők, csaló bankárok,
többszörös gyilkosok, hazug szónokok
és gyűlölködő katonák,
jók vagytok ti, szeretitek az édesanyátokat,
és sírni tudtok az eltaposott virágért.
Tudnátok élni szépen,
derüs alázattal
összefogózza az embernek teremtett
gyönyörű földön, mert jók vagytok ti,
ahogyan a szeretet könnyével együtt
kicsordultok az én szivemből.

Reményik Sándor
VIGASZTALÁSUL

Vigasztalásul oly semmi vagyok,
Vigasztalásul oly parányi vagy,
Vigasztalni hogy bírjuk egymást
Ha nem segít Valaki Nagy?

Ha Ő nincs benne: üres a szavam,
Ha Ő nincs benne: sekély a szavad.
Testvér, könnyem hiába gördül –
Testvér, könnyed hiába gördül,
Csak langyos víz, nem áldott zuhatag.

De néha Ő, az Örök Több, a Más, a Nagy,
Némaságunkban beszédessé tesz.
Megáldja ki nem mondott szavainkat.
S velünk a mély vizekre kivez.

Erőtlen kicsi jóakaratumk
Általa mély vigasztalássá lesz.
Megszenteli könnyítő könnyeinket,
S valóságos erővel segítő
Testvérekül rendel egymásnak minket.

Döbrentey Ildikó
EMBERI SZÓ

Uram,
köszönöm azt a hajléktalant,
akivel a héten
egy budapesti piros lámpánál találkoztam.
Én az autómban ültem,
ő az autók között lépegetett,
a hajléktalanok újságját kínálgatta.
Fáradt és feszült volt az arca,
s az autósok nem törődtek vele.
Mutattam neki,
hogyan a lap, amit kínál,
nekem már megvan,
mindig meg szoktam venni.
Akkor az az ember,
nem alázatosan,
nem pénzéhesen,
hanem mint egy testvére,
rám mosolygott,
s a visszapillantó tükörből még láttam,
hogyan utánam integetett.
Köszönöm, Uram, ezt a találkozást,
amely megerősít abban,
hogyan még aki legjobban rászorult,
annak sem csak a pénz hiányzik,
legalább annyit ér: az emberi szó.
Köszönök mindenkit,
akitől emberi szót kapok,
aki kedvesen néz rám,
akinek eszébe jutok.
Ámen.

Berde Mária
IRGALOM

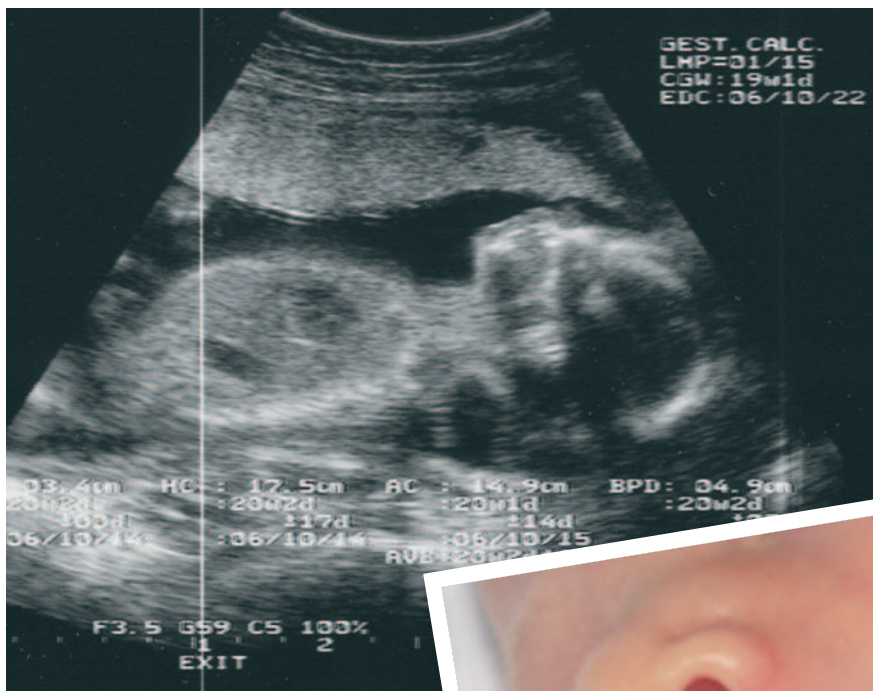
Ki soká nem borul emberi vállra,
Ahhoz a fák egyszer közelhajolnak.
Ki soká nem figyel emberi szájra,
Ahhoz egyszer a falevelek szólnak.
Ki soká nem örvend az emberekkel,
Egyszer a kertben, harmatkora reggel
Megérti, mit csíznek a csíz üzenget,
S mit a szél ujja az ágon kipenget.

Ki soká nem olvas emberi könyvet,
Az megtanulja, mit a felhők írnak.
Ki soká nem lát egy emberi könnyet,
Azért az esők patakokat sírnak.
Ki földi csókot immár sose kóstol,
Arra az ég lehajlik csillagostól,
S megérzi egyszer, hogy az Isten szája
Csókol a napban le reája.

Fotó: Szeverényi

„Boldogok az irgalmasok...” – a magzat és a kegyelem

Huszonhárom éve gyakorlom a szülési hivatást. Érettségiző koromban még pilótának készültem. Aztán Isten Igéje utolért, megszólított és más emberré formált. Elvezetett néhány év repülés után az orvosi egyetemre. Először sebésznek készültem, de a végzés évében nem hirdettek meg sebészi állást egész Budapesten, de még 200 km-es körzetben sem, ugyanakkor a napi igék arra biztattak, hogy Isten engem a saját földemen fog letelepíteni.

Egy kedves családi ismerősünk vetette fel, hogy jó volna, ha lennének hívó nőgyógyászok. Én úgy gondoltam, hogy az abortuszvégzés terhe miatt ennek nagyon kicsi az esélye. Ez az ismerős hívta fel a figyelmemet az új lelkiismereti szabadságról szóló törvényre, miszerint nem kötelezhető senki sem a lelki meggyőződésével ellentétes cselekedetre a munkájával kapcsolatban. Ez egyfajta indítás volt. Kollégáim nagy megrökönyödésére az osztályvezető főorvos fel merete vállalni, hogy lesz az osztályán egy olyan ember, aki nem fog abortuszt végezni.

Élő kapcsolatom alakult ki tulajdonképpen az egész magyar keresztyén kereszt-

adódott, amikor Isten azt mondta, hogy felelőssé tesz egy ilyen magzat kihordásáért. Nem kell feltétlenül minden rendellenesen fejlődő magzatnak idő előtt meghalnia. Engednünk kellene, hogy a maga idején, megszületése után is meghalhasson.

Egy fiatal anya azzal keresett meg, hogy valami nagyon súlyos gerincfejlődési rendellenessége van a gyermekének. Ő lelkiismereti okokból nem volt hajlandó megszakítani a terhességét. Ez a gyermek végül emberhez méltóan született meg. Ott volt mellette az apja, az anyja. Oda tudtuk adni az édesanyjának, és élt

metszettel. A páciéntúrámban evangélikusok, reformátusok, katolikusok és mindenféle egyéb felekezethez tartozók vannak. Akármilyen keresztyén gyülekezetben megjelenek, mindenütt van valaki ismerősöm.

Hálás vagyok Istennek ezért a munkáért. De természetesen ma is vannak nehéz helyzeteink. Például a fejlődési rendellenességgel sújtott magzatok életéről való döntés felelősségét is ránk hárítják. Különös kihívásként szülész létem folyamán több olyan lehetőségem

még vagy öt perccel, majd a saját anyja ölében halt meg. Nem méltóbb ez, mint amikor megszakítjuk a terhességet? Ez az asszony utólag nagyon hálás volt, hogy átélhette ezt a csodát, és bizonyosságot tett a gyülekezetében, hogy őt milyen nagy-szerűen formálta Isten ezen a beteg terhességen keresztül is.

Egy kislányról megállapították, hogy az étellel teljesen összeegyeztethetetlen az az agyfejlődési rendellenesség, amiben szenved. Most 3-4 éves, és keresztyén énekeket énekel teljesen érthetően. Nagyon jó a mozgása, annak ellenére, hogy a fejében tényleg több víz van, mint agy.

Nem tudjuk megmagyarázni, hogy hogyan, de ez a kisgyermek mégis megszületett, és most az Istent dicsőíti. Meg kellene engednünk, hogy ezek a gyermekek megszülessenek, és végigjárjuk velük az utat. **A lelki egészségünk függ attól, hogy hogyan tudjuk átélni ezeket a veszteségeket.**

Hamarosan lehetővé válik, hogy megszületése előtt bárkiről megtudjuk, hogy milyen betegségei alakulhatnak ki felnőtté válása során. Olyan világ felé haladunk, ahol nem lesznek már ilyen titkok, de ehhez az erkölcsi gondolkodásunkat is át kellett alakítani.

Magyarországon 1957 óta hatmillió gyermeket vetéltek el. Egy hatmilliósi nemzeti veszteséget még egy olyan tetterős nép sem tud kiheverni, mint amilyen a miénk. Ez az ország az elmúlt egy évezredre visszatekintve nagyon nagy emberveszteségeket is kibírt: tatárjárást, törökidulást, osztrák elnyomást, orosz fenntarthatóságot. A magyarság mindezek ellenére szaporodott és sokasodott, de ekkora demográfiai csökkenést ilyen rövid idő alatt még nem élt meg.

Magyarországon évente 65 ezer abortusz történik. Ez ellen egyetlen módon tudunk védekezni, hogyha az emberek belső indíttatásává válik, hogy azt a gyermeket, aki megfogant, szüli meg, mert ő egy érték. Ez nemcsak abban az értelemben veszteség, hogy ezek a gyermekek nem születnek meg, hanem ez a 65 ezer

gyerek nem fogyaszt pelenkát, nem kell neki pedagógus, nem fog szakmát tanulni, nem fog hozzájárulni az ország építéséhez és nem fogja megtermelni azt a nyugdíjat, ami öregkorunkra a mi mindennapjainkat biztosítaná. Tehát ez hosszú távon is óriási veszteség a nemzetnek, ami még pénzben is kifejezhető. Ha csak a fele megszületne ezeknek a gyerekeknek, az dinamikus gazdasági növekedést jelentene. Ebben a 65 ezer gyerekben nagy valószínűséggel ott van néhány potenciális Nobel-díjas is. Sehol a világon nincs még egy olyan ország, ahol egy tízmilliósi nemzetből tíz Nobel-díjas született volna.

Többen feltették már nekem a kérdést, hogy milyen lehetősége van befolyásolni egy szülésznőnek azt, aki azért jön hozzá, mert abortuszt szeretne végeztetni. Semmilyen. **Az emberi szív szándékait ott, a rendelőben nincs más, ami befolyásolja, mint egy-egy véletlenül odavetett szó vagy kérdés.** Nincs más lehetőségünk – sőt, a törvény kifejezetten tiltja, hogy megpróbáljuk ebben befolyásolni az asszonyokat –, mint hogy felteszünk kérdéseket, vagy megmutatjuk az ultrahang képernyőjén a gyermeküket, vagy engedjük, hogy hallgassák a már héthetes magzat szívhangját. Ezek segíthetnek abban, hogy érzelmileg áthangolják, felébredszék az anyai érzést, amit Isten minden asszony szívébe odahelyezett.

Isten ránk bízta ezt a teremtet világot, a körülöttünk lévő természetes közeget, amikor azt mondta, hogy szaporodj és sokasodj, hajtsd uralmad alá a földet. Ez ma is, ránk is vonatkozik, ebbe beletartozik a mi reprodukív értékünk is, az hogy férfiként és nőként – nem pedig két férfiként vagy két nőként – élünk a házasságban, amelynek természetes velejárója, hogy gyermekeink születhetnek.

Emlékszünk Káin és Ábel történetéből, hogy Isten számon kérte Káintól Ábel vérért. Ez ma is igaz, és ne ringassa magát senki abban, aki abortuszt követ el, hogy nem lesz számonkérve, nem fogja egyszer Isten megkérdezni: Mit tettél? A te testvéred, a te gyereked vére az égre kiált. Az a jó, hogy ugyanakkor ismerjük a kegyelmet. Aki hitre jut, Jézus Krisztusra bízva az életét és meglátja, hogy ebben a bűnben részes volt, elmondja ezt Istennek, annak Isten kész megbocsátani. Kész ma is újat kezdeni, új életet, lelki megújulást adni.

Kivonat Dr. Tolnay Lajos előadásából, amely 2013. október 12-én a Deák téri országos evangelizáción hangzott el

Az irgalom: a samaritánus meg Albert Schweitzer

Van Gogh: Az irgalmas samaritánus

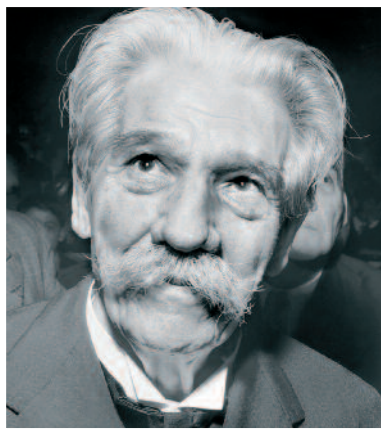
Az irgalom a tevékeny szeretet, segítség ott, ahol nem elég a sajnálkozás, a megbocsátás vagy akár a prédikáció. Az irgalom alászáll, hogy felemeljen, terheket vállal, hogy segíteni tudjon. Ha bajbajutottat lát, elfelejtkezik a maga érdekeiről. *Martin Buber* haszid történeteiben olvassuk *Slomo rabbi* mondását. „Ha ki akarsz húzni egy embert a pizokból és a szennyből, ne gondold, hogy megmaradhatsz odafönn, és megelégedhetsz annyival, hogy lenyúj-

tod neki segítő kezedet. Egészen alá kell szállnod, bele a pizokba és a szennybe. És akkor ott fogd meg erős kézzel, és hozd föl őt és magadat a fényre”. **Az irgalom az alászállás, az a készség, hogy a másikért a sarat, a szennyet is kész vagyok vállalni, hogy fényre segítsem.**

Ha valaki eltéved a sivatagban, nem elég a sivatagot szidni, be kell menni érte a sivatagba. Az irgalom – kockázatvállalás a másikért. Isten irgalma is az, Jézus kockázatvállalása értem, bü-

nösért. Lejött a pizokba, a szennybe, hogy szabaduljak. Ha az irgalomra gondolok, mindig a samaritánus jut az eszembe, meg *Albert Schweitzer*, a XX. századi samaritánus.

Könnyelmű, a kockázatoktól nem rettegő ember lehetett a vérbefagyott a jerikói úton, amolyan korunk hőse. Mindenki tudott Jeruzsálemben a vad, kopár tájon át vezető jerikói út veszedeleméről. Tudta, hogy a kereskedők csoportosan utaznak a veszélyes úton, fegyveres kíséretet fogadnak, de ő nem

félt, úgy gondolta, hogy jobban tudja, vele nem történhet baj. Vérbe fagyva az úton maradt. A pap és a lévita, aki őérte is szolgálatba sietett Jeruzsálembe, gondosan elkerülte. Szívtelenül, elvi okokból. Mindketten látták, de azt gondolták, hogy talán már halott, és a szent szolgálatba igyekvőknek az Ószövetség Istentől parancsolt rendje szerint tilos volt halottat érinteni. Meg azután hátha rájuk törnek a rablók, és őket is agyonverik, hogy gaztettüknek ne legyen szemtanúja. Bizonyára arra gondoltak, hogy egy jöttment csavargó nem olyan fontos, mint az Isten templomának szolgálatát.

Egy személyes emlék kavargó bennem. 1980 tavaszán New Yorkban a Public Library előtt egy motoros férfit rálőtt az egyik járókelőre, aki összeesett. Ösztönösen oda akartam szaladni. Lefogtak, nehogy nekem is bajom essék. Meg kellett várni a rendőrt meg a mentőautót. Azóta is szégyellem mindnyájunk nevében magamat.

A samaritánus viszont az Ige szerint „könyörületességre indult”. Nem csak szánakozott, nem okos tanácsokat fogalmazott meg a maga és a vérbefagyott számára, hanem irgalmas volt, segített. Az irgalmasság a sebre öntött olaj meg a bor volt, a bekötözés meg az, hogy szamarára emelte az embert, és elvitte a vendégfogadóba, még ott is gondoskodott róla. Vállalta a kockázatot, mert gyakorlati módon szeretett, irgalmas volt, pedig nem zsidó volt, csak samaritánus.

Kirabolt, vérbefagyott földrész Afrika. Nem önmagától szegény, hiszen gazdag kincsekkel áldotta meg Isten, hanem a profitéhes fehér ember tette azzá, elorozva a gyémántot, aranyat, nemesfémeket és ki tudja, még mit. Volt egy samaritánus, aki jeles teológiai doktor volt, a strasbourgi teológiai szeminárium igazgatója, világhírű orgonaművész, aki Johann Sebastian Bachról

írt könyvével óriási sikert aratott. Rányílt a szemé a vérbefagyott, kirabolt Afrikára.

1905. október 13-án hosszas megfontolás után lemondott állásáról, és orvosi tanulmányokat kezdett, hogy Nyugat-Afrikában orvos legyen, ingyen gyógyítsa az afrikai betegeket. Különös

virágot, s ügyel arra, hogy egy rovar se taposson el”. (Az élet tiszteletének etikája)

Az irgalmasság a szemünknel kezdődik. **Meglátjuk-e a testi-lelki kirabolt másikat, azt, akinek én lehetek az embere?** Az irgalmasság nem jótékonykodás, amolyan tejfőlös pohárba

Bizonyára arra gondoltak, hogy egy jöttment csavargó nem olyan fontos, mint az Isten templomának szolgálatát.

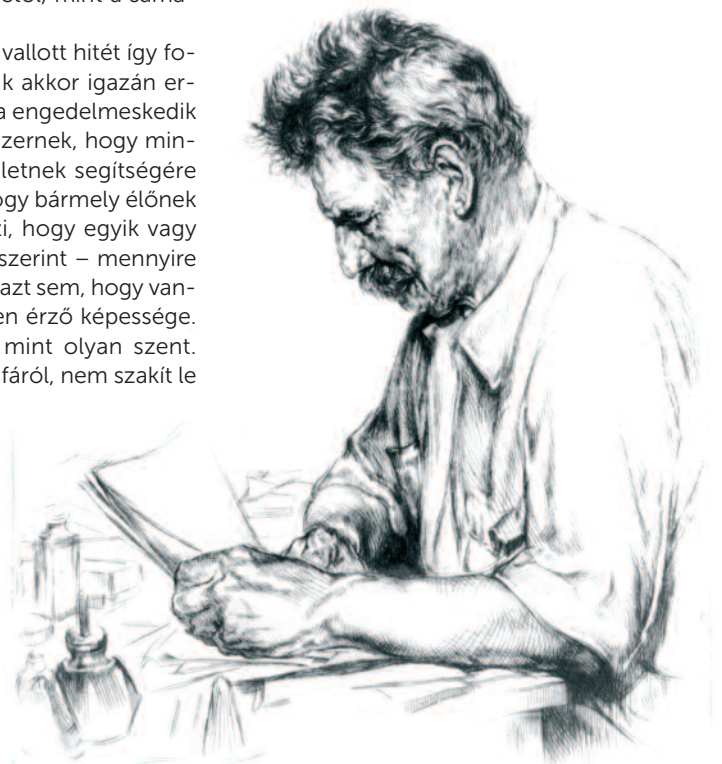
döntését így indokolta: „Orvos akartam lenni, hogy szavak nélkül dolgozhassam. Éveken keresztül eltékoztam magamat a szavakban. (...) Új tevékenységem során azonban **nem beszélni fogok a szeretet vallásáról, hanem gyakorolhatom azt.**” (Életem és gondolataim)

1913-ban orvosi diplomát szerzett és felépítette első kórházát. 1917–1918-ban mint német állampolgár Franciaországban internálótáborba került, majd európai orgonakonzertjeinek bevételéből 1924-ben újjáépítette lambarénéi kórház-városát, amit egészen haláláig állandóan bővített. 1953 októberében Nobel-békedíjjal tüntették ki, de ő nem hagyta abba a napi kemény gyógyító munkát. Szenvedélye lett az elesettek, a rászorultak segítése. Itt érte a halál 1965. szeptember 5-én. Eltéríthetetlen volt megmentő tervétől, mint a samaritánus.

Az irgalmasságról vallott hitét így fogalmazta meg: „Csak akkor igazán erkölcsös az ember, ha engedelmeskedik annak a belső kényszernek, hogy minden hozzáférhető életnek segítségére legyen, s fél attól, hogy bármely élőnek ártsón. Nem kérdezi, hogy egyik vagy másik élet – értéke szerint – mennyire érdemel részvétet, s azt sem, hogy van-e s milyen mértékben érző képessége. Nekí maga az élet mint olyan szent. Nem tép le levelet a fáról, nem szakít le

bedobott felesleges aprópénz, hanem minden élő tisztelete. Erre a környezetrombolásunk miatt Isten egész teremtet világa rászorul. Tönkrement életek vesznek körül minket. Ez nemcsak a betevő falat, vagy a fejünk fölül hiányzó fedél nyomorúsága. Tönkrement, céltalanná silányult életek kiáltanak segítségért, akikért be kell menni a mocsárba vagy akár a sivatagba is, mert kézen kell fogni őket. Ma Istennek samaritánusokra van szüksége, akik gyógyítani, enyhét adni, lelki vigaszt nyújtani tudnak. Ez a segítség nem a „gazdagok” kötelessége, hanem minden ember joga, mert ez az út a kiegyensúlyozott, boldog emberi élet felé.

SZIGETI JENŐ

Arthur William Heintzelman rajza az 1950-es évekből

Isten áldása és irgalma nélkül meghal a világ

Fotók: Révészné Bellai Csilla

Isten áldása és irgalma átjárja a földet és az embereket, és szinte észrevétlenül, sőt, mintegy magától növekszik, terjed, s a földi világ csodás módon egybenyílik az égivel, Isten országával. Ennek azonban ellentmond ez a lukácsi szöveg: „A törvény és a próféták Jánosig tartottak. Attól kezdve Isten országának örömhíre terjed, és senki se jut be abba erőfeszítés nélkül.” (Lk 16,16) Ha az Ország magától terem, magától működik, akkor milyen emberi erőfeszítés kellhet hozzá? Hogy nem harc és egyéb izmozás, az egészen biztos. Más szóval nem külső törekvés, hanem az ember lelkéből fakadó. Az üdvösség az irgalmas Isten ajándéka, ha hagyjuk vetését kikelni szívünkben és életünkben.

Jézus pörében és a Golgotán szinte láthatóan őrjöng a gonosz, útját akarja állni az Atya végtelen irgalmának, annak, hogy Egyszülöttje megnyithassa számunkra az Ő Országát. A Főtanács jelen lévő képviselői tudatosan vállalták Jézus meggyilkolására vonatkozó tervüket annak összes következményével együtt. Nem kértek Isten irgalmából: a főpapatokat állító szadduceusok nem is hittek az Országban. Az egyik írástudó meglehetősen élesen faggatta a Mestert a fő parancsolatról (Lk 10,25), aki sértődés helyett megdicsérte őt: „tégy így, és élni fogsz!” Ha megvalósítod itt a földön az Isten- és emberszeretetet, akkor az igazi, az örök, az angyalokéhoz fogható életben lesz részed.

A Hegyi beszédben megszámlálhatjuk, hogy legalább nyolcféle kulcsa van annak a bizonyos, mennybe vezető szűk kapunak (Mt 5,3–11). Közös vonásuk, hogy mind belül van, a szívünkben. Egyik sincs elrejtve, mert mind a hatalmunkban van, tehát rajtunk áll, hogy használjuk-e őket vagy sem.

„Boldogok, akik sírnak, mert ők megvigasztaltatnak.”

Ki nem élte meg, hogy minden különösebb előzmény nélkül rátört a bánat? Szíve elszorult, s a világ hirtelen szürke lett, kietlen, ami korábban

kedves volt, az most bosszantó lett és utálatos.

Ha belegendolunk ebbe az állapotunkba, akkor lassan rájövünk, hogy keservünk nem holmi kedélyhullám: oka van. Például és leggyakrabban fölszaktadt lelkünkben valami régi bűnünk, amit nem tettünk jóvá, s tán már nincs rá orvosságunk. Nincs, sajnos, nincs, mert édesanyánk már meghalt, s hány-szor és hány-szor bántunk vele értetlenül, fennhéjázóan, ostobán, utálatosan.

Elfeledjük azt is, hogy Isten állandóan gondol ránk, mindegyünkre külön-külön. A megváltás sem jut eszünkbe, az Örömhír, az öröm országának jó híre. Mit keresnénk ott a lógó orrunkkal? Helyzetünk reménytelennek látszik. Ha nagy nehezen elalszunk, fölriadunk valami ostoba álmotól, és az al-tató sem segít.

Ha bánatunk őszinte, az maga a gyógyás. Egyedül az irgalmas Isten, aki gondot visel ránk. Gondoljunk bele, a mi gondunkat viseli! Ő a Gondviselés! Megszánt, vállára vette az én gyógyíthatatlan bűnömöt és elhamvasztotta a kereszten.

Az öröm országában vidámság van, vígság árad mindenfelé, miként a vígsz. Az öröm forrása Isten irgalma. Ez nem holmi közkegyelem-szósz, hanem Isten személyes szeretete irántad és irántam.

„Boldogok az irgalmasok, mert ők irgalmasságot nyernek.”

A Szentháromság Egy Isten megvalósította a folyton botladozó világ iránti irgalmát: „Egyszülött Fiát adta érte” (Jn 3,16). Ebből megtanulhatjuk, hogy az irgalom és a szeretet egy. Mégpedig olyképpen, ahogy a szeretet egy az igazsággal, mert a szeretet a lét egészének ősóceánja.

Tanulságos, hogy Pilátus ugyan fölismerte Jézusban a rendes embert, az igaz embert, az ártatlanul vádoltat, de ez kevés volt ahhoz, hogy szabadon bocsássa. Ugyanis nem szerette. Jól is nézett volna ki a Római Birodalom, ha helytartói szerették volna az elnyomás és kizsákmányolás végett kezükre adott népet. Jól látták ezt a főpapok is, akik menten a császárral kezdték fenyegetni, és Pilátus gondolkodása azonnal lesüllyedt a romlottság, a reálpolitika szintjére.

„Bocsásd meg a mi vétkeinket,” imádkozzuk a Miatyánkban, mert bizony nem tudjuk leélni életünket anélkül, hogy bűnbe ne esnénk. De vajon mi megbocsátunk-e az ellenünk vétőknek? Az ellenségeinknek, az árulóinknak? Vagy ami olykor sokkal nehezebb, a jótévőinknek? Akik irgalmaztak nekünk, amikor nagy gazságot követtünk el ellenük? Tegyük föl a kérdést nyíltan: meg tudok-e bocsátani azoknak, akik látják és fölismerik disznóságaimat, mégse róják föl, mégse vetnek meg, hanem tovább szeretnek hitványságom ellenére? A hitvány szó gyöke a hi, jelentése 'üres, nem létező' azonos a hiányéval, a hiúéval.

„Boldogok, akiket az igazságért üldöznek, mert övék a mennyek országa.”

Mi hiányzik belőlem, ami nemlétével akadályozza, hogy irgalmas legyek a természethez, embertársaimhoz, sőt, olykor családomhoz? Mások hibáit csak kiszerezni lehet, tanítják a lélekmesterek, és messzemutatóan gyakorolja Csaba testvér. Jézus egész tanítói pályája során ezt tette. Ezt nem tudták megbocsátani neki.

Az ember már egész kicsiny gyermekkorától tapasztalja, hogy olykor igazságtalanul bánnak vele. Így megy ez egész földi életünkben. S bizony ritkán tesszük föl a

kérdést magunknak: én vajon nem bántam-e igazságtalanul barátommal, beosztottammal, gyermekemmel? És Istennel? A baj gyökere itt van: istenkapcsolatunk lazulása, romlása vezet a mindennapi igazságtalanságokhoz, mivel az igazság Ő. Ő maga.

Aki Isten országának boldogságaiból töltekezik, az lesz tanítvány, az lesz a „föld sója.” Mert a földet az ég sózza be, az ég sója teszi ízessé, élvezhetővé, táplálóvá ételeinket. A magyar *sótalan*-nak nevezi az unalmas, kedélytelen, semmirevaló embert és beszédét. „Ha a só ízét veszti – ha istentelenné lesz –, ugyan mivel sózzák meg? Nem való már egyébre, mint hogy kidobja és széttapossa az ember.” Földi ország csak Isten országának szomszédságában, a vele való állandó lélekcserében életképes.

Isten áldása és irgalma nélkül meghal a világ. Aki befogadta Isten fiát, az maga is Isten fia lett, az Ország gyermeke. Új-jászületett lelki szegénynek, szelídnek, megszorítottknak, irgalmasnak, tiszta szívűnek, békeességesnek, igazságra szomjazónak, igazságért, Krisztusért üldözöttek, vagyis boldognak.

CZAKÓ GÁBOR

Fotók: Révészné Bellai Csilla

Ajtó, ablak

Az irgalom kezdettől fogva Isten legeslegmagasabb árfolyamon jegyzett fizetőeszköze. Akkor is, ha a zárt ajtók és ablakok mögé húzódó ember napjainkban alig-alig kereskedik vele, a korszellem tőzsdéin pedig már nem is jegyzik. Ha az Isten szeretetét, márpedig az, akkor sokkal inkább irgalom, mert az Isten szeretete – irgalom. Ahogyan Jézus a tanítványainak tanította: „Atyátok irgalmas” (Lk 6,36).

Alapvetően kétféle módon lehet viszonyulni a bűnös emberhez: iszonyattal és irgalommal. Ahol zárva marad ajtó, ablak, ott iszonyodó lakik. Ahol kinyílt

már ajtó, ablak, ott az irgalom. Nem véletlenül adta *Németh László* két alapregényének az *Iszony és Irgalom* címet, mint ahogyan az sem véletlen, hogy hanyatló korunk társadalmi szövegkörnyezete az *Iszonyt* tette és teszi kötelező olvasmánnyá több iskolában.

Iszonyodni vagy irgalmasnak lenni – az itt a kérdés! Luther így különbözteti meg e két viszonyulási módot: az ember azt szereti, akit szeretetreméltónak talál. (Ha az ember valakit nem talál szeretetreméltónak, iszonyodik tőle.) Isten azonban megteremti a neki szeretetreméltót. (Ha Isten valakit nem talál szeretetreméltónak, irgalommal

közeledik hozzá.) Isten iskolájában kezdettől fogva az *Irgalom* a kötelező olvasmány.

1. Az irgalom Isten szeretethimnusza.

Pál apostol szeretethimnuszt mindenki jól ismeri, arról azonban kevesen tudnak, hogy az apostol irgalomhimnuszt is írt, nem is egyet. Minden Krisztus-himnuszt irgalom-himnuszt, a legszebb bevezetője, a Fil 2,1–5 így hangzik: „Ha tehát van vigasztalás Krisztusban, ha van szeretetből fakadó figyelmeztetés, ha van közösség a Lélekben, ha van irgalom és könyörület, akkor tegyétek teljessé örömet azzal, hogy ugyanazt akarjátok: ugyanaz a szeretet legyen bennetek, egyet akarva ugyanarra törekedjétek. Semmit ne tegyetek önzésből, se hiú dicsőségvágyból, hanem alázattal kü-

lőnbnek tartásatok egymást magatoknál; és senki se a maga hasznát nézze, hanem mindenki a másokét is. Az az indulat legyen bennetek, ami Krisztusban is megvolt”. Luther magyarázata a következő: „Vele együtt munkálkodva intünk is titeket, úgy éljétek, mint akik nem hiába kapták az Isten kegyelmét” (2Kor 6,1). A Róm 12,1 szerint pedig ezt mondja: „Az Isten irgalmára kérek titeket”, amit már elnyertetek. Lássátok be, hogy az irgalmát „odaszánásra” kaptátok és „testetek áldozatára”, ami „sok tűrésben, nyomorúságban, szűkségben, szorongatásban” (2Kor 6,4) megnyilvánuló életvitelt jelent.

2. Az irgalom Isten fizetőeszköze. Főlölesleges mondogatni, hogy „Isten fizesse meg!”, Isten ugyanis mindenkinek megfizet. És mindenkinek irgalommal fizet, még a bűnösöknek is, sőt elsősorban nekik (Róm 5,20). Mint ahogyan **az igazakra is haragszik, nem csak a bűnösökre, az előbbiekre jobban** (Mt 23,1–36)! Éppen ezért Isten fizetőeszköze az embereknek nem teszük. Vagy el kellene fogadni, hogy Isten irgalommal fizet, vagy nem kellene mondogatni: „Isten fizesse meg!”, mert hamar arcukra fagyhat a mosoly, ha Isten a bérkifizetését megkezdi. Vagy talán Istennek úgy kellene fizetni, hogy a gonoszokat megbüntetni, a jókat megjutalmazni; a bűnösre haragudni, az igazat megjutalmazni; a többet munkálkodónak többet adni, a kevesebbet teljesítőnek kevesebbet; az elsőt a dobogóra állítani, az utolsót háttérbe szorítani? Az emberek egykor azért zúgolódtak, mert Jézus bűnösöket fogadott magához, amikor az utolsónak is annyit adott, mint az elsőnek, amikor a bűnöst éppen úgy szerette, mint a nem bűnöst, amikor először a tékozló fiúnak terített ünnepi asztalt, nem az önmagá-

A tékozló fiúnak terített ünnepi asztalt, nem az önmagával elégedett jó fiúnak.

val elégedett jó fiúnak. Többek között ezért kellett Jézusnak parancsba adni: „Legyetek irgalmasok, amint Atyátok is irgalmas” (Lk 6,36). Az ő tananyaga az irgalom!

3. Az irgalom Isten akarata. Pál apostol így gyűlönt egy gyülekezetét: „Kegyelem néktek és békeség Istentől, a mi Atyánktól és a mi Urunk Jézus Krisz-

tustól, aki önmagát adta bűneinkért, hogy kiszabadítson minket a jelenlegi gonosz világból Istennek, a mi Atyánknak akarata szerint. Övé a dicsőség örökkön-örökké. Ámen.” (Gal 1,3–5) Luther ezt így magyarázza: Tehát az ő „akarata szerint”, ami ezt jelenti, hogy „nem azé, aki fut, hanem a könyörülő Istené” (Róm 9,16). A Zsolt 51,20 is ugyanezt mondja: „Tégy jót Sionnal kegyelmesen”. És Lk 2,14: „és a földön békeség, és az emberekhez jóakarata”. Nem az ember, hanem Isten jóakarata az irgalom. Ahogy ez az „igaz ember” (Ézs 57,1) és „irgalom eszközei” (Róm 9,23) kifejezésekből is következik: nem az ember teljesítménye, hanem Isten irgalma alapján. Mert nem a saját erejükből, hanem Isten akaratának jóvoltából üdvözülnek (Ef 1,9): „Övé a dicsőség örökkön-örökké. Ámen” – mondja az apostol. Ha netalántán mi valamit teljesíteni tudnánk, semmiképpen nem írhatjuk azt az Isten dicsősége számlájára, mintha mi is hozzátehettünk volna valamit, és ezért minket illetve dicsőség. **Távol álljon tőlünk, hogy a por-nak és a semminek dicsősége legyen!**

Az irgalmatlan ember képtelen ajtót nyitni. Garcia Lorca *Vérnász* című drámája végén az anya és a menyasszony együtt gyászolnak: az egyik a fiát, a másik a vőlegényét. A menyasszony azt szeretné, ha az anyával együtt sírhatna: „Engedd meg, hogy veled sírjak!” Mire az anya így válaszol: „Sírj, de kívül az ajtón!” Nincs irgalom, a két családot elválasztó örök harag és az ajtó marad.

Ezért javasolja *Mihail Bulgakov* híres regényében: az emberek nyissanak ablakot, hogy bejöhessen rajta az irgalmasság. Félelmekkel terhes, nehéz történelmi időkben kísérli meg kiszélesíteni az iszonyt. Ugyanakkor az egyik drámai pillanatban mégis így jellemzi a moszkvaiakat: „Könnyelműek persze, de olykor az irgalom is megszólal a szívükben. Emberek, nagyjából csak olyanok, mint azelőtt...”

„Szája törvényre nyílik, és nyelve irgalmasságot tanít” (Péld 31,26). „Haragodban is gondolj az irgalomra!” (Hab 3,2) „Uram, ne fedd meg haragodban!” (Zsolt 6,2) Pál pedig az egyik irgalomóróját így kezdi: „Testvéreim, ha valakit tetten is érnek valamilyen bűnben, ti, akik lelki emberek vagytok, igazítsátok helyre az illetet szelíd lélekkel. De azért vigyázz magadra, hogy kísértésbe ne essél.” (Gal 6,1)

WELTLER SÁNDOR

A felülről való bölcsesség irgalommal teljes

A Biblia tanítása az irgalomról

A Szentírás üzenetét az irgalomról két tételben foglalhatjuk össze. Az első: Isten irgalmas. A második: Isten irgalmasságot kíván.

Az Ószövetség elsősorban két szót használ az irgalomra. Az egyik héber szó (*heszed*) olyan viszonyt jelöl, amely két embert kapcsol össze hűségesen, és jóság, segítség, szeretet, sőt még a bocsánat is jellemzi. Isten és ember viszonyában ez a hűség a szövetség velejárója, mert Isten nehéz helyzetükben is kitar azok mellett, akikkel szövetséget kötött.

A Sínai-hegynél azzal mutatkozik be Isten Mózesnek, hogy megtartja szövetségét és hűségét. Ezért magasztalja Izrael Istenét Salomon a templomszentelési imádságban,¹ és ad hálát Eliézer, amikor találkozik Rebekával,² vagy Naomi, amikor menyét pártfogásba veszi Boáz.³ Erről vall Jákób, amikor hazatér Lábántól.⁴ Ezzel biztatja Dávid azokat, akik Sault eltemették,⁵ vigasztalja Ézsaiás a fogságból szabaduló népet.⁶ Ezt hirdeti a próféta⁷ és dicséri a zsoltáros.⁸

Erre hivatkozik az Istentől szabadításért könyörgő nép,⁹ amely meghallgatásra talál.¹⁰ Itt mindenütt Istennek a hűségéről és könyörülő szeretetéről van szó, amit Isten a szövetségben megígért, **amiért könyörögni lehet, amit Istentől várhat az ember, de nem követelhet meg.**

Ugyanezt várja Isten az embertől,¹¹ tehát a szövetségi hűség semmiképpen sem egyoldalú elkötelezettséget jelent, még ha Isten és az ember szeretetének mértékét nem is lehet egymással összehasonlítani. De tartósságát sem, mert az ember hűsége a reggeli felhőhöz vagy az ifjúkorhoz hasonlóan hamar eltűnik,¹² bár az ember szívesen hivatkozik rá.¹³ Hozzá tartozik ezért Isten hűsége alapján a bocsánat is.¹⁴ Távlatra pedig a végső beteljesedés, mert Isten hűségén kívül minden elmúlik,¹⁵ de az – amint már a fent idézett példákban is – átfogja a múltat, jelent és jövőt.¹⁶ Az irga-

Fotók: Révészné Bellai Csilla

lom ezeken a helyeken olyan hűség, amely segítőkészen kitar a rászoruló mellett. Az Ószövetség görög fordításában legtöbbször ennek a héber szónak a megfelelője az Újszövetségben használt *eleosz*.

A másik héber szó (*rahamim*) egyik embernek a másik iránti ragaszkodását fejezi ki (apa a fia iránt: Zsolt 103,13; Jer 31,20; testvér a testvér iránt: 1Móz 43,30; anya a gyermeke iránt: 1Kir 3,26; Ézs 49,15). Nem lehet véletlen, hogy a szó közel áll az anyaméh szóhoz (*rehem*). Fontos, hogy nem csak érzést jelent, hanem cselekedetekben is megmutakozó érzést. Noha Isten irgalma örök, az ember olykor mégis úgy érzi, hogy késik. Büntetés, ha Isten nem tanúsít irgalmat az ember iránt¹⁷ és áldás, ha irgalmaz.¹⁸

Az istentelen ember nem ismer irgalmat,¹⁹ a bűnösnek még az irgalma is kegyetlen.²⁰ Ezért része a könyörgő imának,

hogy a fogságba esettek iránt irgalmasok legyenek a győztesek,²¹ **hiszen az Úr irgalmatól függ, hogy irgalmasak lesznek-e.**²² Akárcsak a *heszed* esetében, a *rahamim* is jelenthet bűnbocsánatot Isten népe számára,²³ ha megtér.²⁴

A kettős állítás, hogy Isten irgalmas, és hogy irgalmasságot kíván, az Újszövetségben is érvényes, amely az *eleosz* szót használja.

Az ószövetségi elvárást ismétli meg Jézus, amikor nem áldozatra, hanem irgalmasságra (*eleosz*, Mt 9,13; 12,7) vagy igazságos ítéletre, irgalmasságra és hűségre inti hallgatóit (Mt 23,23). A samáriai ember az igazi felebarát, mert irgalmasságot gyakorol. A gonosz szolga, aki nem könyörül szolgatársán, nem talál irgalmat majd a mennyi Atya előtt,²⁵ de boldog, aki irgalmas, mert irgalmasságot nyer.²⁶ Ezt ismétli meg Jakab is. Az Ószövetséghez képest az

új nem az irgalmasság erőteljes megkövetelése, hanem az, hogy Krisztusban ismerik fel Isten irgalmasságát, amire a Jak 3,17 is utalhat. **A keresztyén embernek a könyörűlete nem külső kényszerből, hanem jókedvvel (hilaritással) történik.**²⁷

Az isteni elvárás megelőzi az isteni cselekvés. Ezt magasztalja Mária és Zakariás, így értelmezik Erzsébet szomszédai és ro-

az egyház fohásza is lett: Kúrie, eleiszon, Uram, irgalmazz.

Az irgalom szót gyakran használjuk az istentiszteleten és az imádságainkban, és a kegyelem megfelelőjeként értjük. Az irgalom és a kegyelem azonban nem ugyanaz. A kegyelem az, hogy a bűnre nem büntetés, hanem megbocsátás a válasz. A kegyelem Istennek a jóindulata, amelyet

tennek arra a vonására, hogy együtt érez, szánakozik, és közben mégse feledjük, hogy Isten szánakozása nem merül ki érzésben, hanem segítő cselekvés is.

Az irgalom szó újszövetségi értelmét az ószövetségi értelem határozza meg. Ezért nem elégséges csak a magyar szöveg alapján keresni a Biblia tanítását az irgalomról, mert a bibliafordítások – nagyon helyesen – értelemszerűen, számos más szóval adják vissza a héber és görög szavak értelmét, például még ilyenekkel is: elérzékenyülés, szánakozás, részvét, könyörület, jóság, kegyelem. Érdemes ezeken kívül még azokra a helyekre figyelni, ahol nem szerepelnek az említett héber és görög szavak, de magát a dolgot tekintve irgalomról van szó. Erről olvasunk Jónás könyvében, ahol a próféta csalódott az árnyékot adó bokor pusztulása és Ninive megmenekülése miatt, de Isten szánja a százhuszezer felnőtt lakosú nagyvárost, amelyben még gyermekek és állatok is élnek.

Ha valaki veszi a fáradságot és végigböngészi akár csak az itt hivatkozott helyeket (amint e sorokat írva én is megtettem héber, görög és magyar nyelvű Bibliáimat lapozva), rácsodálkozhat (amint én is rácsodálkoztam) arra a nyelvi és gondolati gazdagságra, hogy Jézus Krisztus evangéliumának felbecsülhetetlenül nagy ajándékát és mindennapos elkötelezését nemcsak a kegyelem, hanem az irgalom szóval is hirdették a szentírók. Amint ezt megtehetjük ma is, mi is.

DR. REUSS ANDRÁS

¹ 1Kir 8,23

² 1Móz 24,27

³ Ruth 2,20

⁴ 1Móz 32,11

⁵ 2Sám 2,6

⁶ Ézs 55,3

⁷ Mik 7,20; Ézs 63,7

⁸ Zsolt 40,11; 59,11.17; 63,4; 85,11; 136,1kk

⁹ Zsolt 6,5; 25,6–7; 88,12; 89,34.50

¹⁰ Zsolt 98,3; 106,45

¹¹ 2Móz 20,6; 5Móz 7,12; Hós 6,6

¹² Hós 6,4; Jer 2,2

¹³ Neh 13,14

¹⁴ 2Móz 34,6; 4Móz 14,19; Jer 3,12–13; JSir 3,22–23

¹⁵ Ézs 54,10; Jer 31,3; Mik 7,20

¹⁶ Zsolt 90,14; 130,7

¹⁷ 5Móz 13,18; Zsolt 77,10; Hós 1,6; 2,6; Zak 1,12

¹⁸ Hós 1,7; 2,25

¹⁹ Ám 1,11; Ézs 13,18; Jer 6,23

²⁰ Péld 12,10

²¹ 1Kir 8,50; Neh 1,11; Zsolt 106,46

²² 2Krn 30,9; Jer 21,7; 42,12

²³ Zsolt 51,3; 79,8; Dán 9,9

²⁴ 5Móz 30,2–3; Ézs 55,7

²⁵ Mt 18,33.35

²⁶ Mt 5,7

²⁷ Róm 12,8

²⁸ Ef 2,4; 1Pt 1,3; Róm 11,30–32

²⁹ Mk 10,47

³⁰ Mt 9,27; Lk 17,13

³¹ Mt 17,15

konai Keresztelő János születését. A hívők újjászületése is „az irgalomban gazdag” Isten²⁸ cselekedete, aki „az ő irgalmából üdvözített minket” (Tit 3,5). Vagyis az irgalom Isten egész megváltó-üdvözítő tevékenységének összefoglalása, aki türelemmel hor-

Az irgalom ezeken felül olyan hűség, amely segítőkészen kitart a rászoruló mellett.

dozta a harag eszközeit, hogy „megláttassa dicsőségének gazdagságát az irgalom eszközein” (Róm 9,22–23), hogy a népek, vagyis akik egykor nem az ő népe voltak, most pedig Isten népe lettek, mivel irgalmat nyertek, „irgalmáért dicsőítsék az Istent” (Róm 15,9). Ezért lehet a segítségért epekedő ember mindent kifejező hangos fohásza, hogy könyörülj rajtam²⁹ és rajtunk,³⁰ Uram, könyörülj a fiamon,³¹ amiből

Isten, az igaz Bíró, az ember iránt annak bűnös volta ellenére is tanúsít. Ennél a szónál tehát a követelő Istenről és az engedetlen emberről van szó. Az irgalom viszont Istennek a szenvedő, nyomorult és

bajban leledző ember iránt tanúsított segítő

szerepére utal, amire semmi mással nem lehet hivatkozni, mint azzal, hogy rászoruló, reménytelen helyzetben vagyok. Irgalmát a mennyei Atya Jézus Krisztus által ragyogtatta fel a világban. Magába foglalja azt is, hogy az irgalom nem jár, nem érdemelhető ki, tehát kegyelem. Nem az a fő kérdés, hogy miért jutottam ide, felelős vagyok-e érte vagy sem. Az irgalom szó a Szentírásban bátorít, hogy gondoljunk Is-

Meghökkenítő kegyelem

Philip Yancey amerikai író, újságíró. Könyveit 25 nyelven adták ki, közülük 12 részesült rangos nemzetközi elismerésben. Élő hitű keresztyén, aki közérthető módon tolmácsolja az evangélium lényegét és „botrányát”. Sorra jelennek meg könyvei magyar nyelven is. Írásait mindazoknak ajánljuk, akik szeretnék jobban megérteni, hogy mit jelent keresztyénnek lenni. Az alábbiakban a könyv tartalmi kivonatát olvashatják.

(Harmat Kiadó, Budapest, 2012)

runktól felmérnek, beskatulyáznak. Az intézmények a kegyelem teljes hiányára alapozzák működésüket és ragaszkodnak ahhoz, hogy mindent ki kell érdemelni. A kegyelem sokszor még a családok életében is ismeretlen fogalom, pedig oda nem teljesítmény alapján kerülünk be. Egész életünkben szeretetre éhezünk, alkotónk szeretete után sóvárgunk. A megbocsátás nem Isten részéről ütközik akadályba, hanem a mi részünkről. Ő kitárt karokkal vár, mi vagyunk, akik elfordulunk tőle. Kétféle ember van, ez egyik, aki elismeri, hogy bűnös és bajban van, a másik, aki nem ismeri el. Egyetlen influenzás képes egész busznyit embert megfertőzni, de a gyógyszerzt mindenkinek egyenként kell bevennie a gyógyuláshoz.

A kegyelem alapja nem az, amit mi tettünk Istenért, hanem amit Ő tett értünk. Ha az embereket megkérdezzük, mit kell tenniük, hogy a mennybe jussanak, legtöbbször azt válaszolják, hogy jó embernek kell lenni. Jézus szerint viszont semmi másra nincs szükségünk, minthogy segítségért kiáltunk.

Az ingyen kegyelemben jelen van valami bántó igazságtalanság. Melyik munkaadó fizetne többet a lógósoknak, mint megbízható alkalmazottainak? Jézus példázatában a szőlőmunkások nem a munkabér miatt háborognak, hanem a kegyelem botrányos matematikája miatt (Mt 20,1–16). A szüretidőben piacon lődörgő naplopók, akik az utolsó órában állnak be dolgozni, ugyanannyi bért kapnak, mint akik egész nap keményen dolgoztak. Jézus példázata a kegyelemről szól, Isten ajándékot osztogat, nem fizetséget.

Isten egyrészt szeret bennünket, másrészt elfogadhatatlannak tartja a viselkedé-

sünket. A kegyelem botrányos dolog, mert ösztönösen érezzük, hogy az igazságtalanságért valakinek fizetnie kell. Ösztöneink azt diktálják, hogy tegyünk valamit azért, hogy Isten elfogadjon. A kegyelem vitába száll az ösztönnel és felszabadít alóla. A világ működési elve a kegyelem hiánya, minden attól függ, hogyan teljesítek. **Jézus országában más szabály érvényesül, nem a mi teljesítményünk a mérvadó, hanem az övé.** Elég egyszerűen követnünk őt. „Keresztyénnek lenni azt jelenti, hogy kész vagyok megbocsátani a megbocsáthatatlant, hiszen Isten is megbocsátotta, ami bennem megbocsáthatatlan volt” (C.S. Lewis).

Cseppet sem természetes vagy magától értetődő a megbocsátás. „A csodák a fizikai törvényeket hájgák át, a megbocsátás pedig az erkölcsi törvényeket.” (Barth) Mőgötte mindig árulás és abból fakadó seb húzódik. Nem tudunk sem könnyen megbocsátani, sem megbocsátást elfogadni.

A Miatyánkban Jézus az emberek iránt tanúsított megbocsátásunkhoz köti az Atyától elnyerhető bocsánatot. Ha megtagadjuk a megbocsátást, akkor megbocsátásra méltatlannak nyilvánítjuk a másik embert, ezzel magunkat is. **Így valami titokzatos módon tőlünk függ Isten megbocsátása.**

Isten miért vár tőlünk olyasmit, ami természetünktől idegen és ellentmond ösztöneinknek? Mert rá is jellemző. Így mutatjuk meg, hogy ő milyen megbocsátó. Apa, hogy olyanok legyünk, mint Ő, hogy megjelenjenek rajtunk a „családi vonások”. A kegyelem az egyetlen olyan erő a világegyetemben, mely elegendő lehet a generációkat fogva tartó láncolatok megszakításához. Az evangélium lényege nem más, mint isteni kezdeményezés.

Az egyháztól kérni segítséget? Miért mennék éppen oda? Már így is eléggé gyötör a bűntudat! Csak nyomorultabbul érezném magam.” – mondta egy prostituált. Pedig az egyháznak menedéknak kellene lennie mindazok számára, akiknek bűntudatuk van.

Miért van ez így, hogy az egyházzól nem az öröm és vidámság jut az emberek eszébe, hanem a „szentfazekak” és inkább az erkölcs, mint a kegyelem?

A világ magatartását részben a kívülállóké téves felfogása, előítélete táplálja, de az is igaz, hogy miközben a hívők óriási energiát fektetnek saját hitvallásuk védelmezésébe, a kegyelem, ami a keresztyénség legnagyobb ajándéka a világ számára, valahogy háttérbe szorul. Az emberek kegyelemért fordulnak egy keresztyén közösséghez, mégis sokszor annak ellenkezőjében van részük.

A kegyelem nem érdem, hanem ajándék, ingyenes, és olyanok kapják, akik nem érdemlik meg. Egyedül a keresztyének hirdetik Isten feltétel nélküli szeretetét. A bűntudat a kegyelem iránti vágyunkról árulkodik.

Akármerre fordulunk, a legkevésbé sem a kegyelem sugárzik felénk. Óvodás ko-

Fotó: Révészné Bellai Csilla

Jézus a kereszten elszenvedett kegyetlen tetteiből megalkotta az ember állapotát helyreállító gyógymódot, megszakította a környéltelenség láncolatát.

A kegyelemnek mindig ára van, mindig önfeláldozással jár. Istenre bízom az igazság és irgalom közötti egyensúly mérckelését. Az ellenem elkövetett bűnök nem válnak semmissé a megbocsátással, csak Isten veszi át őket és én felszabadulok a szorításukból. Az elkövető lelkében pedig a bűntudat szorításán enyhíthet. Megtehermeti a belső változás lehetőségét. Nem egyenlő a büntetés elengedésevel.

Az biztos, hogy a bűnöst egyedül a megbocsátás képes meglágyítani, ez a természetfeletti, nem evilági, változást előmozdító valami. A megbocsátás nem ad mindig minden kérdésre választ, de az újrakezdést lehetővé teszi. Ha nem bocsátok meg, a múlt foglya maradok, elzárom magam a változás lehetőségétől és ellenségem kezébe helyezem életem irányítását. Sokszor a megbocsátás egyedül annak jelent gyógyulást, aki megbocsát.

Vajon a megbocsátásért vagy annak megtagadásáért fizetjük a nagyobb árat? A bosszú törvényének soha nincs vége. Lehet, hogy a megbocsátás igazságtalan, de megálljt parancsol, hogy lemondok a bosszúról.

Mi tart vissza a büntől, ha eleve biztosak vagyunk a megbocsátásban? Kockázatos, hogy Isten előre kegyelmet hirdetett, de a felelősség áthárul ránk. A kegyelmet el is kell tudni fogadni. Aki nem ismeri el hibáját, elfogadni sem képes. A kegyelem elfogadása a bűnbánat. Nem Isten követeli meg

a bűnbánatot, hanem a bűnbánat maga a kegyelem elfogadása. Bonhoeffer „olcsó kegyelemnek” nevezi a kegyelemmel való visszaélés fogalmát. A visszaélés nagyon is valóságos kísértést jelent, de aki végsőkéig feszegeti ezt a kérdést, vajon megismerte-e igazán a kegyelmet? Ha ezzel a kérdéssel közelítünk Istenhez, hogy „vajon mi fér még bele”, akkor nem értjük Őt. Ő nem teljesítményt vár tőlünk, hanem a szívünket. Hasonlóan a házastársunkhoz. Felelőségünkkel, férjünkkel sem úgy kezdjük a kapcsolatot, hogy megbeszéljük, „mi fér még bele”, hanem szeretetből kötjük össze az életünket és nem megbeszélés tárgya, hogy mi számít hűtlenségnek.

Jézus, amikor átlépte a törvényt, megfordította a folyamatot: nem ő vált tisztátalanná, a másik vált egészséggé (Mt 9,18–26). A „valódi” embereket feltűnő módon előnyben részesítette a „jókkal” szemben. A törvénykező magatartás természeténél fogva képmutatásra biztat. Az őszinteség bűnbánatra indít. A bűn ellenpontja nem az erény, hanem a kegyelem, ami felé az út a bűnbánat, és nem a jó viselkedés.

Az emberek többségének arról, hogy keresztyén, abortuszellenes aktivisták, melegek jogai ellen tüntetők, az internet cenzúrázása vagy más politikai jellegű dolgok jutnak eszébe, de semmi olyasmi, ami a kegyelemmel lenne kapcsolatos. A közügyekkel való foglalkozás jelenti a legnagyobb kockázatot, hogy az egyház elveszítse eredeti küldetését. Az egyháznak joga, sőt feladata, hogy kivegye a részét a politikai életből, de ha az „evangéliumi ke-

resztyén” és a „vallási jobboldal” már-már színonima, az baj.

A Jézus által hirdetett evangélium első-sorban nem politikai ügy volt. A kegyelem legnagyobb ellensége a politika és a vallás összekeverése. „Az egyház az államnak sem ura, sem pedig szolgája, hanem a lelkiismerete, iránymutatója, kritikusa kell, hogy legyen, de eszköze soha.” (Martin Luther King) **Ha bármilyen jó ügyért küzdünk is, de közben az ellenségszeretetről megfeledkezünk, akkor az evangélium helyett a törvényt hirdetjük.** Az egyház minden hibája ellenére olykor mereven, tökéletlenül, de megmeglegyintette a világot, például a rabszolgaság eltörlése kizárólag a keresztyén egyháznak köszönhető.

Állam és egyház minél jobban összebarátkoznak, az evangélium üzenete annál inkább felhigul. Az állam egyfajta erkölcsiséggé akarja alakítani Jézus abszolútumokat tartalmazó üzenetét. Az evangélium elsősorban nem a társadalmi problémákra, hanem az örökkévalóságra vonatkozhat. Az egyház gyakran nem ablakot mutat, s azon át egy másik vidéket a világnak, hanem egyszerűen tükröt tart elé, hogy önmagát lássa benne. A politika épp ezért jelenthet csapdát az egyház számára, mert igen nehezen egyeztethető össze a szeretet igényével. Ettől még részt vehetnek benne a keresztyének, csak ne adják át a szeretet parancsának a helyét a hatalom törvényeinek. „Épp azok a keresztyének vannak a legnagyobb hatással a világra, akik leginkább ama másik biztos tudatában élnek.” (C. S. Lewis) **A. L.**

(Mai) Zsoltáros imája

Szerető Istenem, irgalmadról elmélkedem és szívem csordultig telt hálával, hogy nagy irgalmasságodban megkönyörültél rajtam. Pedig bűneim és rossz szokásaim folyondárként szótték át életemet. Lelkem elnehezedett, s nem merete már hinni, hogy Te így is szeretheted. Légy áldott, hogy mégsem hagytál elveszni, s megkérgesedett szívemben felszítottad a szeretetet!

Úgy szeretem irgalmasságodat, mint elfelejtett koldus a váratlan tallért, vagy mint magányos gyermek, ha figyelnek rá. Irgalmad tavaszi szellő, mely szívem lankás tájain suhan. Belekap gondjaim lombjába, de gyökereimet is erővel járja át. Csodálatos a te irgalmad, Uram! Ha a Törvényeid útján elbukom is, te mégsem vetsz el, nem löksz félre, mint ócska selejtet. Érdemtelenül is átölelsz, és gyöngéden talpra állítasz. Milyen bölcs vagy nagy irgalmasságodban: megbocsátó szereteteddel magadhoz vonzod a bűnöst, és atyai ölelésszel örökre lekötölezteté teszed. Igen, így írod az irgalom törvényét kitörölhetetlenül a szívünkbe.

De hiába irántam való jóságod, mégis elbukom ezerszer. Elkeseredett harcot vív bennem a test és a lélek, s oly sokszor győz a test! Égető szégyenemben ilyenkor megkísért a vágy, hogy megbüntessem magam, miközben tudom, hogy éppen akkor kerülök a legmesszebb tőled, amikor már magamat sem tudom szeretni. Belém fúrja magát a félelem, hogy üldözöl, s életem dolgaiban Te büntetsz engem. De még ennél is rosszabb, mikor a magam elleni romboló gyűlöletet más ellen fordítom, és irgalmatlan farizeusként ítélek el mindenkit a legkisebb hibáért is.

Hol kélsz kedel ilyenkor, Uram? Miért engeded, hogy szolgád szégyent valljon? Meddig kell még szabadításodra várnom, hogy végre szívből dicsőíthessem nevedet? Bölcs és irgalmas Isten vagy. Nagy irgalmasságodban megengeded, hogy kevélységem erős védőbástyái mögött saját váramban győzzön le a gonosz. Látod, hogy másképpen nem juthatsz közelebb a szívemhez, mert makacs vagyok. Én nálad is jobban tudom a dolgokat. Sem okos szó, sem tanítás, sem testvéri feddés, de még az igéd által küldött személyes üzenetek sem segítenek rajtam. Így hát megengeded, hogy bűnös magabiztosságom és eltévelyedett gondolataim tönkretegyenek. Mert tudod jól, hogy amikor már mindent elvesztettem, csak Te maradsz nekem.

Tudod jól, hogy amikor már csak arra van eröm, hogy a tekintetemet feléd fordítsam, akkor már nem érdekből vagy hagyományörző vallásosságból, hanem őszinte vágyakozásból foglak a szívembe hívni. Nem azért, hogy kegyelmed gyorstapaszával enyhítsem rosszasságom fájdalmát, hanem azért, mert szeretlek... Rájövök lassan, hogy életem felhalmozott kacatjainak a mélyén mindig is szerettelek, és utánad vágyakoztam. Légy áldott ezért a szeretetért, irgalmas Istenem!

Bárcsak megérinthetnélek, bárcsak megölelhetnélek! Eleped a lelkem egy jó szavadért, biztatásodért. S miközben utánad vágyakozom, érzem, hogy mások iránt érzett irgalmas szeretetemben már jelen vagy. Akkor is irgalmadban fürdöm, amikor mások szeretnek, megértenek, megbocsátanak és lehajolnak hozzám. Légy áldott, szeretetben önmagad megsokszorozó, örök egy Isten! Őrizz meg kicsinységemben és gondviseléssel átszótt kiszolgáltatottságomban, hogy szüntelenül vágyjam irgalmadat! Ámen.

Jézus zörget – a nem hívők szívének ajtaján?

Így szoktuk félreérteni a Bibliát – 3.

1. A bibliai szöveg

Jel 3,20: „Íme, az ajtó előtt állok, és zörgetek: ha valaki meghallja a hangomat, és kinyitja az ajtót, bemegyek ahhoz, és vele vacsorálok, ő pedig énevelem.”

2. A félreértés

A szöveget főleg evangelizációkon idézik, egyrészt nem hívőknek, másrészt azzal kiegészítve, hogy Jézus az ő szívük ajtaján zörget (vö. a Jn 1,12 elemzésével, Híd 2013/3. 36. oldal).

3. A probléma

A Jelenések könyvének elején olvasható hét levél keresztyén gyülekezeteknek íródott, tehát hívőket szólít meg, hívőket fedd és fenyít. A szöveget nem hívők evangelizálására alkalmazni igencsak vitatható.

4. A szöveg környezete

Jel 3,14–22: „A laodiceai gyülekezet angyalának írd meg: ezt mondja az Ámen, a hű és igaz tanú, Isten teremtésének kezdete: Tudok cselekedeteidről, hogy nem vagy sem hideg, sem forró. Bárcsak hideg volnál, vagy forró! Így mivel langyos vagy, és sem forró, sem pedig hideg: kiköplek a számból. Mivel ezt mondod: Gazdag vagyok, meggazdagodtam, és nincs szükségem semmire; de nem tudod, hogy te vagy a nyomorult, a

szánalmas és a szegény, a vak és a mezítelen: tanácsolom neked, végy tőlem tűzben izzított aranyat, hogy meggazdagodj, és fehér ruhát, hogy felöltözz, és ne lássék szegyenletes mezítelenséged; és végy gyógyító írt, hogy bekend a szemed, és láss. Akit én szeretek, megfeddem és megfenyítem: igyekezz tehát, és térj meg! Íme, az ajtó előtt állok, és zörgetek: ha valaki meghallja a hangomat, és kinyitja az ajtót, bemegyek ahhoz, és vele vacsorálok, ő pedig énevelem. Aki győz, annak megadom, hogy velem együtt üljön az én trónusomon; mint ahogy én is győztem, és Atyámmal együtt ülök az ő trónusán. Akinek van füle, hallja meg, mit mond a Lélek a gyülekezeteknek!”

5. A helyes alkalmazás

A szöveg tehát keresztyén gyülekezeteknek szól, és a laodiceai gyülekezetben Jézus már olyan fokon nem érezheti otthon magát, hogy – az ajtó metaforával fogalmazva – kívülről kell kopogtatnia a gyülekezet ajtaján. Az ok a félszívű tanítványság („langyos vagy”), a beképzeltség („gazdag vagyok”), a helyes önértékelés és az önkritika hiánya („de nem tudod”). Jézus ennek ellenére szereti őket, tanácsot ad nekik, megfeddi őket, és megtérésre buzdítja őket, a hívőket.

DR. SZALAI ANDRÁS

www.apologia.hu

ÉLEK

Éltető Evangélium Karitatív Egyesület

2009. július 4-én gördültünk be autónkkal Bokodra, hogy megkezdjem lelkészi szolgálatomat. Aki járt már erre, tudja, hogy az erőmű mint látványosság megragadja az ember tekintetét. A faluba megérkezve egy hasonló, bár jóval kisebb épület is magára vonja a figyelmet. Ez az objektum a Hisztéria diszkó. Összenéztünk feleségemmel, s szomorúan gondoltunk arra a sok-sok fiatalra, aki hétvégeként itt hisztériázik. Megfogalmazódott bennünk, hogy milyen jó lenne, ha a megtérnének azok, akik üzemeltetik.

Három év múlva kopogtatnak az irodám ajtaján. Egy kedves hölgy a lányá-

val családfakutatás céljából szeretné az anyakönyveket megtekinteni. Elszármaszott rokonuknak készítik a tablót. Evangélikus család, akik olykor eljönnek istentiszteletre, főleg nagy ünnepeken. A kutatás többszöri találkozást eredményezett. A végéhez érve szerettek volna adományt adni a gyülekezet javára. Az Úr Lelke arra indított, hogy ne fogadjam el. Kértem, hogy az adomány összegéből vegyenek könyveket az iratterjesztésből. Elfogadták ajánlatomat, s többek között Molnár Róbert *Egy politikus, akit rabul ejtett Isten* című könyvét is elvitték.

A fiatal hölgy felkeresett és elmondta, hogy a könyvek olvasása közben Isten megszólította. Idézett korábbi igehirdéseimből, összevetve a könyvek mondanivalójával. Szóhoz sem jutottam. **Ilyen az, amikor Isten Lelke megragad valakit, és megtéríti.** A hölgy és édesanyja elfogadták Jézust személyes megváltójuknak. Németországban élő rokonuknak is küldtek a könyvekből. Közösen mentek Molnár Róbert következő előadására, és nekem is bizonyágot tettek Isten feljűk megnyilvánuló szeretetéről. Mint utóbb kiderűlt, részben űk űzemeltették a Hisztéria diszkót.

*Mindenki, aki
Jézus Krisztusban hisz, meg-
kapja az örök élet ajándékát*

Ez idő tájt mások is megtértek a gyűlekezetben, és indítást éreztek, hogy Jézusnak szolgáljanak. Elindítottunk egy Kereszt-Kérdések című sorozatot. Maratoni, de lélekemelő együttlétek voltak ezek. Rengeteg kérdés, s az Igé-

ből megkeresett válaszok, melyek által tisztult mindannyiunk lelki látása. Így telt el a következő év.

Közben volt egy megindító kezdeményezés közösségünkben. Néhányan részt vettek a révfülöpi presbiterképzőn, ahol megismerkedtek nehéz sorsú emberekkel, gyülekezetekkel. A közös levelezőlistán – közeledve a karácsonyi ünnepekhez – érkezett a kérés, hogy a bátonyterenyei evangélikus gyülekezetben segítséget várnak. Gondnokunk jelezte ezt felém, és elkezdtünk imádkozni és gondolkodni. Ezzel párhuzamosan Csákváron is elindult a szervezés, így végül két autóval is mentünk erről a vidékről. Imádkoztunk azokért az emberekért, akiknek visszük az adományunkat. A gyülekezet rengeteg élelmiszert és pénzt adományozott, melyből helyben tüzelőt vettünk. Együtt töltöttünk kolbászt, annyit, hogy mindenkinek jusson egy szál.

Szomorú volt a látvány, hogy milyen szegénységben élnek ezek az emberek. Csákvári testvérünkben meg is érett az elhatározás, hogy itt több kell, mint egyszeri segítség. Mi lelki alkalmakra hívtuk az ottaniakat, és így folytatódhatott a szolgálat feléjük.

2013 tavaszán Németországból öt ápolási ágyat adományozott kint élő evangélikus testvérünk, hogy ezekkel szolgáljunk Bokodon mindenki felé, aki állapota miatt rászorul egy ilyen praktikus ágyra. Ekkorra már a református lelkész házaspárral és egy hívő katolikus testvérünkkel bővült az imádkozók köre. **Kértük az Úr vezetését, hogy Ő nyisson kapukat a szolgálat folytatásához.** Ekkor jött az ötlet, hogy alapítsunk karitatív egyesületet. Mindhárom felekezetből összesen tizenketten kezdtünk hozzá. Így született meg az ÉLEK Egyesület. Jelen pillanatban is két ágyat használnak, és ezen felül a helybeli testi-lelki szegények felé is végzünk kisebb szolgálatokat. Számunkra a segítség eszköz arra, hogy az embereket Jézushoz vezessük.

Mindenki, aki Jézus Krisztusban hisz és vele személyes kapcsolata van, megkapja az örök élet ajándékát. Jézus tud új ÉLETET teremteni a bűneiben vergődő ember számára. Ezt a hatalmas ajándékot kaptuk Isten kegyelméből mi is. Hálából szolgálunk, s célunk, hogy az Isten dicsőségére és embertársaink javára éljünk, és Isten jó illata legyünk a falunkban, Bokodon, s mindenfelé, amerre Isten küld bennünket.

KÓSA GERGELY

bokodi evangélikus lelkész

A fiatalok közötti szolgálat

„Mindenkinek mindenné lettem,
hogy megmentsek némelyeket”

(1Kor 9,22b)

A fiatalok csak korosztályi sajátosságaik miatt mások, mint a többi ember. Ők már nem gyerekek, hogy lényegében mindenben a felnőttektől függjenek, de – néhány kivételtől eltekintve – nincs meg az elegendő tapasztalatuk az élet teljességéről a felelős élethez. Ugyanakkor ugyanúgy kell táplálkoznunk, ugyanúgy szükségük van melegre, közösségre, szeretetre, mint bárki másnak, és legfőképpen biztos alagra, azaz Jézusra. Pál nem fiatal, amikor az idézett mondatot írja, és mindazt, amit idáig eljutva, hosszú felsorolása végén összegzésként leír. A felsorolásba nyugodtan betehetjük a fiatalokat is. Pál nem azt írja, hogy megkérem a törvény uralma alatt levőket, hogy szolgáljanak már a törvény uralma alatt levőknek, a törvény nélkülieket, hogy szolgáljanak a törvény nélkülieknek. Ő lett értük törvény uralma alatt élővé, törvény nélkülivé. Idősödő lelkészek szívesen passzolják át a fiatalok közti szolgálatot fiataloknak mondván: már idősek ehhez. Szüksége van a fiataloknak az idősebb szolgálókra, viszont: az idősebb szolgálóknak is szüksége van a fiatalokra! Igen, meg kell tanulni a fiatalok nyelvét, legalább bizonyos fókig tájékozottnak kell lenni ideáljaik világában, a szórakozásaikban részt venni, követni a számítástechnikai, hírközlési változásokat stb. Mert a fiatalokat is meg kell nyerni Krisztusnak, talán őket a leginkább, mert előttük az élet.

Uram, tégy engem lelkemben fiatallá, hadd újuljon meg erőm, hadd keljek szárnyra, mint a sas, hadd újuljon meg belső emberem napról napra! Ámen.

BAKAY PÉTER

Terray László 90 éves

Isten áldását, erejét, kegyelmét és derűjét kívánjuk Laci bácsi életére, aki féltő és gyakorlatias szeretettel kísérte évtizedeken keresztül hazai egyházunk életét. A rendszerváltozás utáni években közvetítéssel is segítette a határon túli magyarok közötti szolgálatot. 1963-ban ő kezdte el a rádiómisszió magyar nyelvű adásainak szerkesztését, melyet 23 éven keresztül végzett. A Magyarországi Evangélikus Egyház által alapított Ordass Lajos-díjat elsőként kapta meg 2008. november 28-án. Szeretgázó, felelős, hűséges életét vázlatosan mutatja be Jan H. Heitmann cikke, amely a *Misjonsblad for Israel* 2014. januári számában jelent meg. *SzJ*

Napjai fordítással és cikkírással telnek. Senki sem hinné, hogy a számítógépnél dolgozó író 2014. január 22-én betöltötte a 90. életévét. Terray László Géza Magyarországon, Miskolcon született, és 1949-ben érkezett Norvégiába. Az 1956-os forradalomnak következményei voltak Terray életére nézve, először a Kirkens Nødhjelp (az egyház a szűkséget szenvedők segítségét szolgáló szervezete), majd a Sosial departement (társadalmi ügyekkel foglalkozó minisztérium) megbízásából segítette az ausztriai magyar menekülteket. Sokakat segített szabadsághoz, és sokaknak segített abban is, hogy Norvégiába eljussanak.

Zürichi és baseli tanulmányokkal gazdagon a Luthéranus Világszövetség (LVSZ) ösztöndíjasaként érkezett Norvégiába, a Menighetsfakultetre (az egyik teológiai fakultás Oslóban). Sopronban szerzett lelkészi diplomát, *Ordass Lajos* mártírpüspök avatta lelkészé szülőhazájában. Norvégiában újra letette a lelkészi végzettséghez szükséges vizsgákat (embetseksam). Először mint utazólelkész szolgált a lappok között (lappmisszió) Kelet-Finnmarkban (1953–1954), ezután az Egede nevű intézményben, majd a Kirkens Nødhjelpnél 1958-tól. 1961 és 1967 között Smølaban szolgált parókus lelkészként, majd a Norvég Izraelmisszió főtákosára lett 14 évig. Nagy örömmel tölt el, hogy itt öt éven keresztül lehettem a munkatársa.

1967-ben a hatnapos háború alatt a Norvég Izraelmisszió terjeszkedett, és nagy volt a lelkesedés iránta. A haifai keresztény gyülekezet templommal és missziói lakásokkal gazdagodott. Terray kezdeményezte a gyűjtést egy idősott-

1956-os emlékérem átadása 2006. október 23-án az oslói Magyar Nagykövetségen. A képen balról jobbra: Krausz György nagykövet, Terray László, mellette fia és unokája.

hon felállítására a holokausztot túlélő messiáshívő zsidók számára. Széleskörű hálózatot alakított ki Európában és az USA-ban, ami lehetővé tette az Ebenezer otthon létrehozását, amelyet 1976-ban szenteltek fel. Neki köszönhető az is, hogy létrejött egy keresztyén tanulmányi és oktatási központ Jeruzsálemben, a Caspari Központ.

Az Izraelmisszió budapesti munkája a kommunisták hatalomra jutásával, 1950-ben megszűnt, de megmaradt a misszió működési helye, amelyet egy helyi evangélikus gyülekezet vett gondozásba. Terray László gyakran ellátogatott Magyarországra és Romániába, a nehéz időkben is tartotta a kapcsolatot a helyi lelkészekkel. 1978-ban letartóztatták a budapesti repülőtéren, elkobozták iratait, és persona non gratának nyilvánították. A haza bezárta előtte a kapuit.

1984-ben a LVSZ Budapesten ülésezett, és a norvég egyházi delegáció tanácsadójának természetes módon Terrayt nevezték ki. A kérdés csak az volt, hogy vajon megkapja-e a hazautazáshoz szükséges vízumot. Az egyházi hatóságok és a külügyminisztérium közös erőfeszítése révén megkapta az ülés napjaira. Ezt az időszakot Magyarországon meghosszabbították, hogy a norvég delegáció meg tudjon látogatni gyülekezeteket és intézményeket. Ebben nagy szerepe volt *Andreas Aar-*

holt püspöknek, aki elkísérte ezekre a látogatásokra és átélhette vele együtt azt a feszültséget, melyet az osztrák-magyar határátkelés és az egyes megbeszélések atmoszférája teremtett, de azt az örömet is, amelyet a családjában és a miskolci gyülekezetében tett látogatás jelentett.

Smølai lelkészége alatt az Izraelmisszió azzal a kérdéssel fordult felé, hogy elvállalná-e a rádiós szolgálatot abból a célból, hogy a budapesti izraelmissziós gyülekezettel felvegyék a kapcsolatot. Így indult be a heti magyar nyelvű közvetítés a Norea Rádió támogatásával. A rádióadást széleskörű levelezés kísérte, amely a Magyarországon, Romániában és Jugoszláviában élő magyar hallgatókat fogta össze. Ezt a szolgálatot egy Stuttgartban élő magyar diakonissza (Kelemen Erzsébet, a szerk.) vette gondozásba, aki állandó kapcsolatot tartott a hallgatókkal, és meg is látogatta őket a különböző országokban.

1951-ben egy évfolyamtársánál, Ole Øgaardnal Rakkestadban tett látogatása alkalmával ismerkedett meg annak leánytestvérével, Unnival, a helyi lelkész lányával, aki élete párja lett. Unni könyvtáros volt, és maga egy élő lexikon. Öt gyermeket neveltek, s Terray Lászlónak ma két unokája és egy dédunokája van.

Terray sok szervezetben és tanácsban vállalt feladatot. 1968 és 1981 között az LVSZ norvég missziós egységének a vezetője volt, létrehozta a nemzetközi Ordass Alapítványt, amely az egykori mártírpüspök iratait gyűjtötte össze. A komoly gyűjtő és katalogizáló munkafolyamat eredményeként létrejött anyagot átadták a Magyar Nemzeti Archívumnak, hogy a magyar kutatók számára is elérhető legyen.

Életének utolsó aktív lelkészi éveit az østfoldi Råde-ban töltötte, ahol a templom melletti házban lakott Unnival. Amikor ő 1999-ben meghalt, a vestfoldi Sande-ba költözött, és ott telepedett le. Naponta több órát tölt a számítógép mellett, dokumentumokat vizsgál, cikkeket ír, és új felfedezésekre jut a kommunizmus alatt működő magyar evangélikus egyház életére vonatkozóan. Írt könyvet Ordass Lajos életéről és Gisle Johnson, az Izraelmisszió lelkészének életéről (1922–1946). Egyházi és tudományos munkásságáért a Kolozsvári Egyetem díszdoktorává avatták és megkapta a királyi arany érdemmedált. Utolsó munkája, *A magyar állambiztonság és az evangélikus egyház kapcsolata* karácsony előtt jelent meg mint hosszabb cikk egy magyar teológiai folyóiratban Budapesten.

Fordította: Tímea Bakay Holby

Vendégségben japán evangélikusoknál

Először 1999-ben jártam Kiotóban egy matematikai konferencia keretében. Kiotó mintegy ezer évig volt Japán fővárosa, mielőtt a XIX. század második felében Tokió vált az ország központjává.

Kiotóban csodaszép történelmi épületekkel találkozhatunk, amelyek közt számtalan régi buddhista és sintoista templom akad. A japánok igen vallásosnak tűnnek, az utcán sok kicsi Buddha-szoborral találkoztam, láttam szent fákat, me-

lyeknek ágait teleaggatták imakérésekkel teleírt papírszalagokkal. A szentélyekben sok embert látni, amint valamilyen szertartást végeznek.

A babonasággal a szállodában találkoztam: nem volt negyedik emelet, mert a négyes szám szerencsétlenséget hoz.

A hétfőjét a város megismerésére szántam, de a vasárnap akkor is vasárnap, ha Japánban vagyok, ezért szerettem volna istentiszteletre menni. A telefonkönyvben találtam is evangélikus gyülekezetet. Arra számítottam, hogy külföldiekkel fogok találkozni, de örömmel láttam, hogy japánok töltötték meg a templomot. Az istentisztelet végén meghívtak egy közös ebédre a templom fölötti emeleti helyiségbe.

Említették, hogy vannak vendégszobáik, és ha legközelebb arra járok, lakhatok nálunk. Akkor nem gondoltam, hogy máskor is eljutok ide, de 12 évvel később, 2011-ben ismét ugyanebben a városban szerveztek konferenciát. Életem második kiotói útján a gyülekezet vendégszobájában lakhattam.

Numazaki tiszteletestől részletes beszámolót kaptam a japán evangélikus egyház és a kiotói gyülekezet történetéről. A japánok többsége a buddhizmust vagy a sintoizmust követi. A lakosságnak kevesebb mint 2%-a keresztyén. 24 000 keresztyén tartozik az evangélikusok közé (Japan Evangelical Lutheran Church, JELC).

Az első katolikus misszionárius, aki Japánt elérte, a jezsuita *Xavéri Ferenc* volt, aki 1549-ben érkezett meg Kogoszimába. A római katolicizmus virágzott a következő évszázadban, és a keresztyének száma 750 000-re növekedett. A „keresztyén” évszázad a XVII. század elején üldözéssel ért véget, amikor Japán kapuit lezárták minden külföldi előtt. A hit lángja az úgynevezett „rejtett keresztyének” ezreinek szívében élt tovább a következő kétszáz évben. Miután Japán a nyugat számára újra megnyílt 1859-ben, hamarosan protestáns misszionáriusok érkeztek Amerika nagy felekezeteitől, a római katolikus és az orosz ortodox egyházak misszionáriusai mellett.

Az első evangélikus misszionáriusok, *Scherer* és *Peery* 1892-ben érkeztek Japánba, Yokohamába. Az első evangélikus istentiszteletet Dél-Japánban, Szagában 1893. április 2-án húsvétkor

Középen a cikk szerzője

tartották. Erős ellenállásba ütköztek ezen a konzervatív falusi területen. Őt ember mégis megkeresztelkedett az első évben, és tizenegy a következőben. Az evangélikus szolgálat tovább terjedt más szomszédos városokba. Dán, amerikai és finn misszionáriusok álltak munkába japán különböző részein. 1909-ben japán lelkészek képzésére a teológiai oktatás teljes programja indult el Evangélikus Teológiai Szemi-

dött a háború, a japán evangélikus egyházat mintegy harminc lelkész újraalapította. A háborút közvetlenül követő időszakot „keresztyén robbanásként” emlegetik. Sok tengerentúli evangélikus gyülekezet jött Japánba, hogy elsőként vegyen részt a japánok evangelizálásában.

A japán evangélikus egyház kitzúzte célként, hogy önfenntartóvá váljon helyi gyülekezeti és központi adminisztratív

A háborút közvetlenül követő időszakot „keresztyén robbanásként” emlegetik.

nárium néven. 1920. gyors növekedést hozott az evangélikus egyházban, és legalább 15 helyi gyülekezet alakult olyan nagyvárosokban, mint például Tokió, Kobe és Oszaka.

A második világháborút megelőző években fokozódott az idegenellenesség, sok templomot bezártak, és egyes lelkészeket üldöztek.

Ebben az időszakban az összes keresztyén egyházat arra kényszerítette a japán kormány, hogy egyetlen jogi szervezetben egyesüljenek, amelyet Krisztus Egyesített Egyháznak hívtak. 1946-ban, miután befejező-

alapon álló önálló egyházzá vált, most azzal a kérdéssel kell megbirkóznia, hogyan folytassa a lutheri hagyományhoz hű életet.

A Kiotói Japán Evangéliumi Evangélikus Egyházat első lelkésze, Csune-

s z i n t e n egyaránt. Ezt a célt 1975-ben érte el, ezzel szilárd

kicsi Jonemura

indította el. Családjával jött Kiotóba 1922. április 20-án, harminc évvel azután, hogy az evangélikus egyház missziós munkája elkezdődött Japánban. Április 30-án tartották az első istentiszteletet. A lelkész, a felesége és egy házaspár voltak a résztvevők, összesen négyen. A templom, a parókia és a templomhoz csatlakozó óvoda 1984-ben került a jelenlegi helyére. Napjainkban a gyülekezet tagjai a nagyon fiataloktól a nagyon idősekig összegyűlnek, hogy együtt dicsőítsék Istent, tanulmányozzák a Bibliát, közösségben legyenek, és különböző szociális szolgáltatásokban vegyenek részt.

DR. SZKALICZKI TIBOR

„Amikor erőtlenség vagyok, akkor vagyok erős”

Beszélgetés Henderson Dáviddal

Fotó: Szabó Levente

Az olvasók egy része a *The Voice* című televíziós műsorból ismerhet. Egy keresztyén dallal futottál be, sok szűrőn átjutottál, élő műsorokban is láthatlak, hallhattak. Nagy hatást gyakorolt az életedre ez a történet. Például kapcsolatba kerültél Caramellel, tanulsz énekelni, énekesi pályára szeretnél menni.

Igen, próbálkozom, keresem az utamat.

Belekerültél a televíziós forgatagba, hogy éreztél magad benne?

Amikor az első Megasztár ment a tévében, azt mondtam kilencévesen, hogy majd én is ott szeretnék állni.

Persze akkor mosolyogtak. Aztán tizenhét évesen tényleg ott lenni fantasztikus érzés volt! Hogy azt csinálhatom, amit szeretek és ez sok embernek tetszik. Persze voltak nehezebb pillanatai is az ottlétnek, látni, hogy milyen dolgok mennek a háttérben egy ilyen műsornál, amik nem feltétlenül rosszak, csak nagyon mások, mint amit én keresztyénként megszoktam.

Hogy viselted a sikert? Ilyenkor jelentkeznek a rajongók, a lányok.

Szerintem elég jól ment, bár voltak nehezebb pillanatok, de a barátaim és a családom mindig megmondták, hogy hogyan nem kellene viselkedni.

A gyülekezetem is sokat imádkozott és támogatott, hogy ember tudjak maradni, normális gyerek tudjak lenni. Igen, a lányok is próbálkoztak, de nekem akkor már barátnőm volt, a mostani menyasszonyom. Akkor még nem tudtam, hogy mi lesz a jövőnk, de próbáltam hűséges maradni. Sokat imádkoztam akkoriban, nem volt könnyű időszak.

Keresztyén hívó ember vagy. Ebben az egész folyamatban a gyülekezet imádkozott érted? A sikeredért is imádkoztak?

Igen, a sikeremért is imádkoztak. Sokan úgy gondolják, hogy nem kellene keresztyénnek világi műsorban próbál-

kozni, de úgy gondoltam, hogy én is csak egy tizenhét éves srác vagyok, ki próbálom, mit tudok, esetleg megismerik a zenémet. Amikor kérdezték, hogy ki vagyok, mi vagyok, elmondtam. Nem én erőltettem, őket érdekelte. Úgy gondolom, hogy amikor kiállok, nem kell, hogy prédikáljak, de ha kérdeznek, beszélék a hitemről.

Beszélj egy kicsit a családról!

Édesapám amerikai, Tennessee államból jött ide 1990-ben misszionáriusként. Édesanyám magyar, hárman vagyunk testvérek. Édesapám egy gyülekezet pásztora.

Akkor te Amerikában magyar vagy és Magyarországon amerikai?

Igen, pont így fogalmaznám meg én is.

Ez nem zavar időnként téged?

De, persze, hogy zavar. Nehéz megtalálni a helyemet, de próbálom Istenbe helyezni az identitásomat, mert Ő mindenhol ugyanaz. Vele én is mindenhol ugyanaz tudok lenni.

Ha őszinte vagyok, nem könnyű így Istent megtalálni, sok mindent nem értek az életemben. Ez nekem is egy nehéz harc. Erről született egy dal, amit Caramel írt nekem, a címe: Felhőtlen. Akinek van füle a hallásra, az érti, hogy mi a mögöttes tartalom. Arról szól, hogy nemcsak a hegyen járunk, hanem lent a völgyben is, sokszor vagyunk gyengék és fáradtak, nehéznek érezzük az életet, de akkor is meg tudjuk látni a szépet és a jót, és érezzük, hogy Isten velünk van, nem vagyunk egyedül.

Kicsit te is misszionáriusnak érzed magad abban az értelemben, hogy szeretnél a zenével Istenhez terelni embereket?

Ebbe így nem gondoltam bele. Én csak azt tudom, hogy ami a szívemen, az a számon, ha kérdeznek, akkor nem fogom kihagyni Istent és a beszélgetésből, onnan pedig az Ő dolga, hogy kit érint meg.

Most Szegeden beszélgetünk egy ifjúsági kulturális centrumban. Napok óta együtt utazunk keresztyén fiatalokkal, énekesekkel, zenészekkel. Jártunk Aradon, Kiskőrösön, Debrecenben. Minden este kiállsz az emberek elé, tegnap például ezer embernek daloltál. Ez mindenképpen misszió, hatást gyakorolsz az emberekre.

Szoktam imádkozni, mielőtt kimegyek a színpadra, hogy ha Isten akar szólni rajtam keresztül, vagy ha meg akar érinteni embereket, akkor ez történjen meg. Az egész sikert nem magamnak tudhatom be, de egyébként nagyon jó érzés, hogy azt csinálhatom, ami kiskorom óta az álmod volt.

Egy kicsit felfordult, megbolondult világban élünk, ahol a környezet többnyire nem a keresztyén értékeket hordozza. Lehet egyáltalán 2014-ben, a XXI. században egy fiatalember keresztyén Budapesten?

Ez attól függ, hogy az ember mit ért azon, hogy keresztyén. Azt próbálom bemutatni, hogy a keresztyén fiatal ugyanolyan fiatal, mint a többiek. Beszélgethet, hülyéskedhet másokkal, hallgathat zenét, ha elmúlt 18 éves, megihat egy sört. Élheti az életét, de úgy, hogy az Istennek tetsző, és a Biblia értékrendje szerinti legyen. Meg kell mutatni az embereknek, hogy a keresztyének nem olyanok, akik fél méterrel a föld fölött járnak, mert olyan szentek. Nekik is vannak problémáik, küzdelmeik. Nekem is, a családomnak is volt sok nehézségünk. Sokszor kérdeztem Istentől: Hogy tehetted ezt? Mindig rájöttem, hogy nem Ő tette.

Említetted, hogy 19 éves vagy és menyasszonyod van. Erre lehet, hogy valaki azt mondja, hogy először élj, tapasztalj, aztán majd ráérsz elkötelezni magadat.

Én megtaláltam a társamat, nem volt szükségem próbálgatásra. Nagyon régóta ismerjük egymást. Kapcsolatunk elejétől fogva imádkoztunk, beszélgettünk egymással, a szüleinkkel és kitarítottunk egymás mellett. Ha ez nem Istentől lenne, akkor ez alatt az időszak alatt már ezer helyzet adódott volna, hogy szétmenjünk. Senki nem mondja, hogy könnyű hűségesnek maradni, de úgy gondolom, hogy ha valakit szeretünk, akkor ez szükséges. Semmi értelme járni valakivel, de közben tudni, hogy ennek egyszer úgyis vége lesz, nem ő lesz a párom. Miért raboljuk el mástól, az ő jövőbeli társától az együtt töltött időt? Akkor kell a párkapcsolatba belemenni, ha mindketten biztosak benne. Persze az első egy-két hétben ebben senki nem lehet biztos, hiszen meg kell ismerni egymást. A határokat be kell tartani.

17 évesen országosan ismertté válsz, 19 évesen eljegyzel egy lányt. Akkor

húszévesen házas leszel, 24 évesen már négy gyereked lesz, vagy hogyan tovább?

Ezt még nem tudom, néha még én is gyerekeknek érzem magam.

De vőlegény vagy!

Igen, és jó is annak lenni. Jó erről másoknak is beszélni, hogy én kitarítottam egy lány mellett, szeretem és eljegyeztem. Ez mindenkit meglep, néhányan azt mondják persze, hogy hülye vagyok, de egyre többen pozitívan reagálnak.

Mit tanácsolsz azoknak, akik keresik Istent?

Az a fontos, hogy Istent annak lássuk, aki. A lényeg, hogy ki nekünk az Isten. Az, aki büntet és villámokat szór a világra, vagy egy szerető Atya, akinek mindig van ideje számunkra. Isten a legjobbat akarja nekünk, sokszor nem azt, amit mi a legjobbnak gondolunk és kérünk Tőle, hanem azt, amire ténylegesen szükségünk van. Olyan, mint egy gondoskodó szülő. Csak azt tudom tanácsolni mindenkinek, hogy így gondoljon Istenre és így közeledjen hozzá.

Nyilván szereted a Szentírást. Vannak kedves részeid?

Amikor kicsi voltam, a Dávidról szóló történetek voltak a kedvenceim, mert én is Dávid vagyok. Nagyon menő volt, ahogy legyőzte Góliátot. Mostanában van egy kedvenc ígéretem: „Amikor erőtlenség vagy, akkor vagyok erős”. Ez számomra azt jelenti, hogy amikor fáradt vagyok, amikor semmi nem érzem magam, akkor látom, hogy Isten mégis tud cselekedni.

Kívánom, hogy az Úr vezessen egész életedben, köszönöm a beszélgetést.

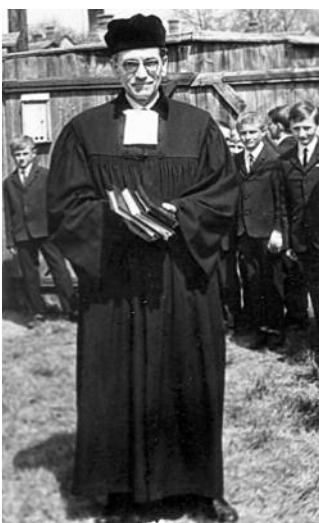
SZEVERÉNYI JÁNOS

A küzdő és szenvedő egyház embere

Emlékezés Joób Olivér nyíregyházi lelkészre

1910. augusztus 28-án született Ózdon Fancsali Joób Sándor kántortartó és Antony Gizella első gyermekeként. Iskoláit az ózdi vasgyári elemiben kezdte, a középiskolát magántanulóként végezte, csak az utolsó évet járta az aszódi evangélikus gimnáziumban. Részt vett az Ózdi Ifjúsági Luther Szövetség életében. *Túróczy Zoltán*, a gyülekezet lelkésze nagy hatással volt rá. Példaképe és később atyai barátja lett, és egész életében az is maradt.

Sopronban járt teológiára, itt érte az első finn hatás. Részt vett a Keresztyén Diákszövetség nyári táborain Tahiban.

1933. augusztus 5-én szentelte lelkésszé dr. Geduly Henrik Nyíregyházán.

Az egyház hamarosan ösztöndíjasként egy évre Finnországba küldte. Az ott szerzett lelki hatások egész későbbi szolgálatát meghatározták.

Északi testvéreinktől hazatérve az önálló missziói gyülekezetté alakított Dél-szabolcsi Misszió első lelkészévé nevezték ki. Munkája kezdetén Isten ezzel az igével szólította meg: „Te azonban légy józan mindenben, a bajokat szenvedd el, végezd az evangélista munkáját, töltsd be szolgálatodat.”

(2Tim 4,5) Nagy odaadással és teljes erőbevetéssel végezte a 14 település evangélikusainak összegyűjtését, és a gyülekezeti élet megszervezését. Lelkészi szolgálatát mindvégig missziói meg-

bízatként értelmezte. Két év szolgálat után főállású püspöki titkár lett.

1936-ban feleségül vette *Krompecher Juditot*, Krompecher Ödön orvosprofesszor és Schulek Erika leányát, akit a Diákszövetségben ismert meg. Hat gyermekük született.

1939 elején *Túróczy Zoltán* lett a tiszai kerület püspöke, ezzel a nyíregyházi gyülekezetben új élet kezdődött.

1939 decemberében Joób Olivért megválasztották nyíregyházi lelkésznek.

A *Túróczy Zoltán* által végzett és inspirált evangelizációs munkába teljes odaadással állt be. Szolgálatokat végzett a gyülekezet határain túl a visszacsatolás által megnőtt egyházkerületben, és annak határain túl is. A gyülekezeti evangelizáció egyik formája a „tanyai hetek” volt. Ilyenkor egy-egy borkortanyára kiköltözött, esténként istentiszteletet tartott, napközben pedig végiglátogatta a családokat. Nagyszabású tanyai konferenciákat is szervezett

a városi gyülekezet hívó tagjai bevonásával. Nagy hangsúlyt fektetett a lelki-gondozásra és a diakónia gyakorlására is. A háború éveiben, a kitelepítéskor, a bebörtönzések idején különös elszánt-sággal állt a veszélyeztetettek, a szenvedők oldalára.

A háború után ő vette át a gyülekezeti ifjúsági munkát, amely a Keresztyén Ifjúsági Egyesület keretében folyt. Lelkesen vetette bele magát ebbe a munkakörbe is, kamatoztatta mozgalmi ifjúsági tapasztalatait. A heti rendszeres bibliaórai és más ifjúsági együttlétek mellett tanyai és városi ifjúsági összejöveteleket, csendesnapokat, karácsonyi vásárt, színelőadásokat, konferenciákat és táborokat szervezett. Ezek az alkalmak az egész gyülekezet életére kihatottak és város-szerte ismertek voltak.

„Te azonban légy józan mindenben, a bajokat szenvedd el, végezd az evangélista munkáját, töltsd be szolgálatodat.” (2Tim 4,5)

1948-ban Túróczy Zoltán győri püspök lett, helyére Vető Lajost választották. Joób Olivér széleskörű munkáját ezután nem volt, aki megvédje az állami támadások ellen.

Annak érdekében, hogy korlátozzák aktivitását, 1949-ben megvonták hitoktatói engedélyét. Ezzel elkezdődött a csaknem húsz évig tartó üldöztetés. Munkáját adminisztratív eszközökkel gátolták, ellenségnek bélyegezték, rágalmazó újságcikkek jelentek meg róla a megyei újságban. A vasárnapi istentiszteleteken és bibliaórákon kívül szinte minden más alkalomra engedélyt kellett kérnie az Oktatási Osztályon, illetve az Állami Egyházügyi Hivatalban. A hitoktatói engedélyek, a tanyai hetek, konferenciák engedélyeinek megszerzése időt rabló és megalázó eljárás volt. Előfordult, hogy a hozzájárulást az utolsó pillanatban sem adták meg, és így a tanyai alkalomra összegyűlt 350 embert haza kellett küldeni.

Az egyházi vezetők is akadályozták. Joób Olivér rádiós igehirdetését két órával a vonat indulása előtt lemondták, mert az alapigét – úgymond – nem találták megfelelőnek.

1953-ban az esperes közölte vele, hogy az ÁEH-nak a nyíregyházi gyülekezetben egyedül az ő személye ellen van kifogása. Evangelizációs buzgósága, nagy aktivitása, széles kapcsolatrendszere valóban szálka volt az állami vezetők szemében, akik az egyházi munkát el akarták sorvasztani.

1956. november 2-án Joób Olivér igazgató lelkészként a helyi rádióban egy nyilatkozatot olvasott föl, melyben többek között Túróczy Zoltánt a megüresedett püspöki székbe való visszatérésre kérte föl. A forradalom

leverése után ez a rádióbeszéd lett a fő bűne.

A szorongatás folyamatos volt. 1958-ban elvették motorvezetői jogosítványát és csak öt év múltán adták vissza. Májusban egésznapos rendőrségi kihallgatásra idézték be, majd fél évre rendőri felügyelet alá helyezték. A város területét nem hagyhatta el, este tíz után otthon kellett tartózkodnia és vasárnaponként jelentkeznie kellett a rendőrségen. Nem csoda, hogy egyik vasárnap görcsös fejfájásra ébredt, epét hányt.

1968 decemberében újabb rendőrségi kihallgatás, majd rendőrségi figyelmeztetés következett. Nem maradt el az egyházi intézkedés sem. Januárban *Ottlyk Ernő* püspök megintette, majd májusban „egyházi közérdekből” Ostffyasszonyfára helyezte át. A büntetést alázattal fogadta, és az új helyen nagy lendülettel kezdett munkába.

Négy hónap múlva más hibájából motorbalesetet szenvedett, és kilenc nap múlva, 1969. október 29-én meghalt. Ostffyasszonyfán temették el. 2005-ben, felesége halálakor mindketőjük földi maradványát Nyíregyházán a családi sírban helyezték el. Születése centenáriumán a róla elnevezett benkőbokori diakóniai intézményben emléktáblát avattak a tiszteletére, és bemutatták a fia által róla írt *Tenger harcon át* című könyvet.

JOÓB OLIVÉR
Unterengstringen (Svájc)

1950. április 25-én a Magyarhoni Evangélikus Lelkészek Egyesülete közgyűlésén, amely kimodta az egyesület feloszlását, Joób Olivér titkári jelentésében ezt a kérdést tette fel: „Tudunk-e Krisztus egyháza maradni ebben a világban hordozván az ecclesia militans minden terhét s az ecclesia crucis minden gyalázatát?”

Részlet az 1954-es lelkészi jelentésből: „Két világháború után anyagilag, de főleg lelkileg lerongyolódott s romokból újjáépülő világban élünk. Az újjáépítésben részt kell vennie az egyháznak is, de mivel vehet részt? Csak azzal, amije van, ami legfőbb kincse, az evangéliummal. [...] Amikor az egyház békéért kiált, nem politizál, nem szegődik sem Kelet, sem Nyugat szolgálatába, hanem Krisztus, a „jó Pásztor” szolgálatában meg akarja tartani azokat, akik vesztükbe rohannak. Ha azután ezért sokan megvetik, és elfordulnak tőle, ám tegyék, az egyház pedig vigyázzon, s el ne hallgasson, embereknek akarván tetszeni.”

Részlet a szeretetotthoni munkáról szóló, 1966. évi jelentésből: „A diakóniai munkában sebeket is lehet kapni. Minél komolyabb, igazibb diakóniai munkát végez valaki, annál többet tapasztal meg Krisztus szabadító erejéből és ugyanakkor Krisztus fájdalmából is. Mi más a bört, mint az én megváltó Uram, Jézus Krisztus követése az önmegtartózkodás útján, vagyis részvétel az ő szenvedéseiben. Így jutok el ehhez a tételhez: Igazi börtöt akarsz tartani? Végezz igazi diakóniát! Fogadd el saját életedben Krisztus szabadító erejét, aztán menj, és végezd a szabadítást Krisztus erejével mások életében! Az én diakóniai hitvallásom ez: Gyűlölni a bűnt, de elsősorban magamban, és nagyon szeretni a bűnöst a szenvedő felebarátomban. Így hívom börti harcba a diakónia minden barátját, minden testvéremet.”

A férfiegylet látogatása a bakonycserrnyi gyülekezetben.

A férfiegylet tagjai kemencében sütötték a presbiteri csapatépítő nap ebédjét.

2006 februárjában mostani másodfelügyelőnk javaslatára és tervei szerint megalakult a helyi férfikör. Az egylet születésénél bábáskodó Varga József testvérünk lelki gazdagsággal, szívhez szóló imákkal, bibliai idézetekkel töltötte meg alkalmainkat és máig növeli azok fényét.

2012-ben vezetőváltásra került sor, mivel az eddigi elnököt felkérték a másodfelügyelői tisztség ellátására. Ekkor kerültem a férfikör élére, a volt elnök és a gyülekezet ajánlásával és lelki támogatásával. Beosztásom átvétele után megpróbáltam a megkezdett lelki együttléte erős, fiatalos dinamizmussal párosítani. Alkalmainkat minden hónap negyedik keddjén az esti órákban tartjuk.

Minden évben előre tervezetten férfiköri, gyülekezeti alkalmakat, kirándulásokat, előadásokat szervezünk, melyek nemcsak a tagok élményeit, összetartozásának érzését szolgálják, hanem a más gyülekezetekkel való személyes kapcsolattartást és ismeretbővítést is. Kirándulásaink során megismertük Szennát, Niklát, Somogyvárt, majd Lébényt és a Szigetközt, valamint Bakonycserrnyét, a móri borvidéket; egy programokban gazdag

találkozhattunk. Hallgattunk előadásokat olimpiakonttól, világjárótól, volt hatodéves lelkészjelöltjeinktől. Egy alkalommal pedig bélyeggyűjtőktől. Ezen alkalmak bebizonyították, hogy a meghívottak beszámolóiban az ő erejükben merítve lelkileg gazdagabbá váltunk.

A tavaszi és az őszi időszakban eseti jelleggel kihelyezett alkalmakat tartunk, valamelyik tagunk meghívására családi körben, melyek során még emberközelibbé válik az ige.

Aktívan részt veszünk a környező evangélikus gyülekezetek férfiegyleteinek megalakulásánál. Területi és helyi egyházi továbbképzéseken, konferenciákon, más egyéb rendezvényeken is képviseljük a sárvári, rábapatyi és ikervári evangélikusokat. Az említett alkalmak szervezési és építési munkáiban sem télenkedünk.

Minden év februárjában csapatépítő tréninget tartunk, melynek során egy mangalicát dolgozunk fel a presbiteri nap ebédjére, valamint a többi vendéglátással járó alkalomra, a vendégek nem kis öröme. Helyi presbiteri, családi napokon, vendégfogadások alkalmával a logisztikai munkákban is helyt kell állnunk, így főzésben, étkeztetésben és a városban az

Evangélikus férfikör Sárváron

amerikai vagy erdélyi testvérgyülekezeti vendégeink kalauzolásakor.

A gyülekezet által szervezett kupak- és papírgyűjtés alkalmával is vállalunk terheket. Megmutatjuk magunkat a városi rendezvényeken, aktívan részt veszünk Sárvár vérkeringésében. Koszorúzásokon, megemlékezéseken öregbítjük a sárvári és az egész hazai evangélikusság jó hírét.

Büszkék lehetünk arra, hogy városunkban rendezték meg 2013 májusában a Gusztáv Adolf Segélyszolgálat napját, ami akkor a vasi evangélikusság gyülekezőhelye volt. Felemelő volt az érzés, hogy több ezren együtt imádkozhattunk, énekelhettünk, dicsérhettük Istent.

Brassói testvérgyülekezetünkkel a technika vívmányai útján rendszeresen értekezünk, örömeinket megosztjuk egymással, valamint mindkét oldalon újabb ötletekkel gazdagodunk.

Negyedévente megjelenő gyülekezeti újságunk, a Magvetés tartalmához rendszeresen hozzájárulunk írásainkkal, beszámolóinkkal.

Egy fiatal testvérünk a gyülekezeti honlapot varázsoltá újjá, így már a világ felé is nyitottabbakká váltunk, új távlatok nyíltak előttünk.

Gyülekezetünk egyéb köreivel vállaltva dolgozunk annak még gazdagabb jövőjéért.

ILLÉS CSABA

A sárvári férfikör vezetője

Nem az én akaratom, Istennek van terve velem

Beszélgetés Andrejek Mitja szlovéniai evangélikus teológus hallgatóval

Négy és fél évvel ezelőtt kerültem Magyarországra. Szlovéniában nincs teológiánk, ezért külföldre kell mennünk tanulni, Pozsonyba vagy Németországba. Én vagyok az első diák Budapesten. Muravidékről származom, ami régebben Magyarországhoz tartozott. Amikor úgy alakult, hogy Magyarországra kell mennem, gondolkodás nélkül mondtam, hogy vállalom, mert lelkész akarok lenni. Tetszett ez a hivatás, meg a Lutherkábát.

Vallásos családból származol, benne voltál a gyülekezet életében kiskorodtól?

Igen, a nagyszüleim és édesanyám evangélikusok, az édesapám római katolikus.

Hogy érezted magad itt az első napokban?

Olyan országból származom, amelynek annyi lakosa van, mint egy városnak. Beszélni sem nagyon tudtam, mert egy három hónapos nyelvi kurzuson tanult tudással jöttem Magyarországra. Nagyon nehéz volt. A teológián három nap után azt éreztem, hogy haza kell mennem. Vasárnap bezárkóztam a szobámba. Hallottam, hogy kopognak, de nem nyitottam ajtót, csak három nap múlva. Szerdán telefonáltam anyukámnak, hogy megyek haza.

Mi változtatta meg a dolgokat?

Attól változtak meg a dolgok, hogy a szomszédos szobában lakók áthívtak, bevontak a közösségbe. Éreztem, hogy ha még nem is nevezném testvéreink ezt

a közösséget, de barátok, akik körülvesznek, és akkor gyereünk, meg kell birkózni a nyelvel. Pénteken felhívtam anyukámat, hogy maradok még egy kicsit.

Sokat változtál, és elhívást is kaptál az itt töltött idő alatt.

Emberi elhatározásból jöttem a teológiára. Januárban a menyasszonyom családja mondta, hogy Biatorbágyon lesz egy férjhihet, menjek el, az nagyon jót fog tenni nekem. Félelmekkel indultam, de ott értettem meg, hogy mi a különbség a között, ha ember akar valamit, vagy ha Isten. Hittem, hogy van Isten, azt viszont nem igazán értettem, hogy miért kell Jézus és a Szentlélek. A hét vége felé egy ének alatt – *Jobban tiéd, Uram* –, éreztem, hogy én is jobban az Övé akarok lenni. De ez csak Jézus Krisztus által lehetséges, mert Ő az ajtó. Ekkor nyílt ki számomra ez az ajtó. Amikor visszajöttem, Judit, a menyasszonyom mondta: Más lettél, megváltoztál. Ő már tudta, miről van szó, én még nem értettem, mi történt. Akkor magyarázta el, hogy mi a megtérés, és megértettem, hogy miért kell nekem Jézus és a Szentlélek. Őrájuk kell támaszkodni és nem a saját erőmre. Már tudom, hogy nem az én akaratom, hogy itt maradtam, hanem Istennek van terve velem.

Azt mondtad, olyasmi történt veled, ami kívülről is látszik.

Én csak azt éreztem, hogy mi történt bennem, a külső változást nem érzékeltem, azt mások látták. Ezután amikor kezembe vettem a Bibliát, mást jelentett, másképpen olvastam. Megértettem, hogy nem kell félnem, hogy mi lesz velem. Tudok bízni az Úrban, hogy Ő fog vezetni engem ezen az úton. Kaptam egy igét: „*Még a nyelvemen sincs a szó, te már pontosan tudod, Uram*” (Zsolt 139,4). Most tudom, hogy itt a helyem, tovább kell tennem a dolgom, de az Úrra bízva.

GYŐRI GÁBOR DÁVID

A teljes interjú elhangzott a Lélekhangoló című műsorban

Szenvedésre és szenvedőkre tekintve

A Biblia és az egyháztörténet tanúsága szerint az élő kereszténységnek, egyháznak, a hívő ember életének a szenvedés elválaszthatatlan része, életjele. Nagy ellentmondás ez: nem akarunk szenvedni, de Isten a hívő élethez „hozzáragasztotta” azt.

Semmi rossz hírt, semmit, ami a gyengeség jele

Egyik ismerősöm mindent lekerítve és egészségre kipótolván akar látni. Például ha a családban megoldatlan, nyitott kérdések, problémák vetődnek fel, akkor ő már a telefonban három mondattal és benne hat döntési javaslatot megfogalmazva lát mindent. Ahogy mondani szoktuk: pikk-pakk, ripsz-ropsz és már léphetünk is tovább – szerinte. Szinte magam előtt látom – amint kihallom szavaiból –, hogy a sikeres megoldás utáni elégedettség dől hátra a fotelban. Mondhatni, jó természete van. Rossz hírt nem enged magához közel, de ha mégis megkerülhetetlen a találkozás, akkor két gyógyszeres kapszula, három lelki terápia és

öt felejtési draszt van a tarsolyában, hogy problémával, nehézzel, szenvedéssel ne kelljen szembesülni.

Csak a kerek egész, semmi töredékes, csak a jó és a szép, semmi rossz és rút, csak az egészséges, semmi, ami gyengeséget, erőtlenséget mutat, főleg szenvedést.

Két lábbal a földön álló egyház

A Biblia alapján az egyház egészen mást tanít, hiszen abból a valóságból indul ki, hogy a bűneset után a teljes „felváltotta” a töredékes, a tökéletest a hiányos, a bűntelent a bűnös. **Emiatt életünknek része lett a szenvedés is, ami nem Isten büntetése, ellenben következménye az „elvezett paradicsomnak.”** Az egyház akkor tölti be jól a küldetését, ha az igazat, a valót mondja, és a rózsaszín álmok befogadására hajlamos és „éhes” emberek számára közvetíti azt az isteni üzenetet, hogy Isten nem teher- és szenvedésmentes életet ad és ígér, ellenben a terhek elhordozásához, a szenvedés elviseléséhez szükséges erőt megadja.

Az igazi egyház tehát realista, két lábbal a földön áll, mert nem hirdeti, nem hirdetheti ennek a világnak és benne az embernek a megjavíthatóságát, és a bűn következményeinek, így a szenvedésnek is a megszűnését itt a földön. Ellenben

hirdeti azt a Krisztust, aki szenvedésével magára vette a világban szenvedést okozó bűnnek a büntetését.

Nagy a különbség

Szenvedés és szenvedés között, ami az okokat illeti, nagy különbség van. Szenevedhet valaki azért, mert például szülei bűnös életének következményeit hordozza testében betegség formájában. Vagy társadalmi igazságtalanságokat, talán a háború borzalmaival szeneved. Vagyis nem tehet róla, mert *mások bűne miatt szeneved.*

Szenevedést okozhatnak saját bűneink is, magunknak és másoknak. Számomra például a legnagyobb szenevedést a magam bűnei, mulasztásai okozzák. Főleg azok, amelyekben visszaeső vagyok. Mérheterlenül tudnak fájni, senki sem kívánom, hogy ilyen gyötrelmet átéljen.

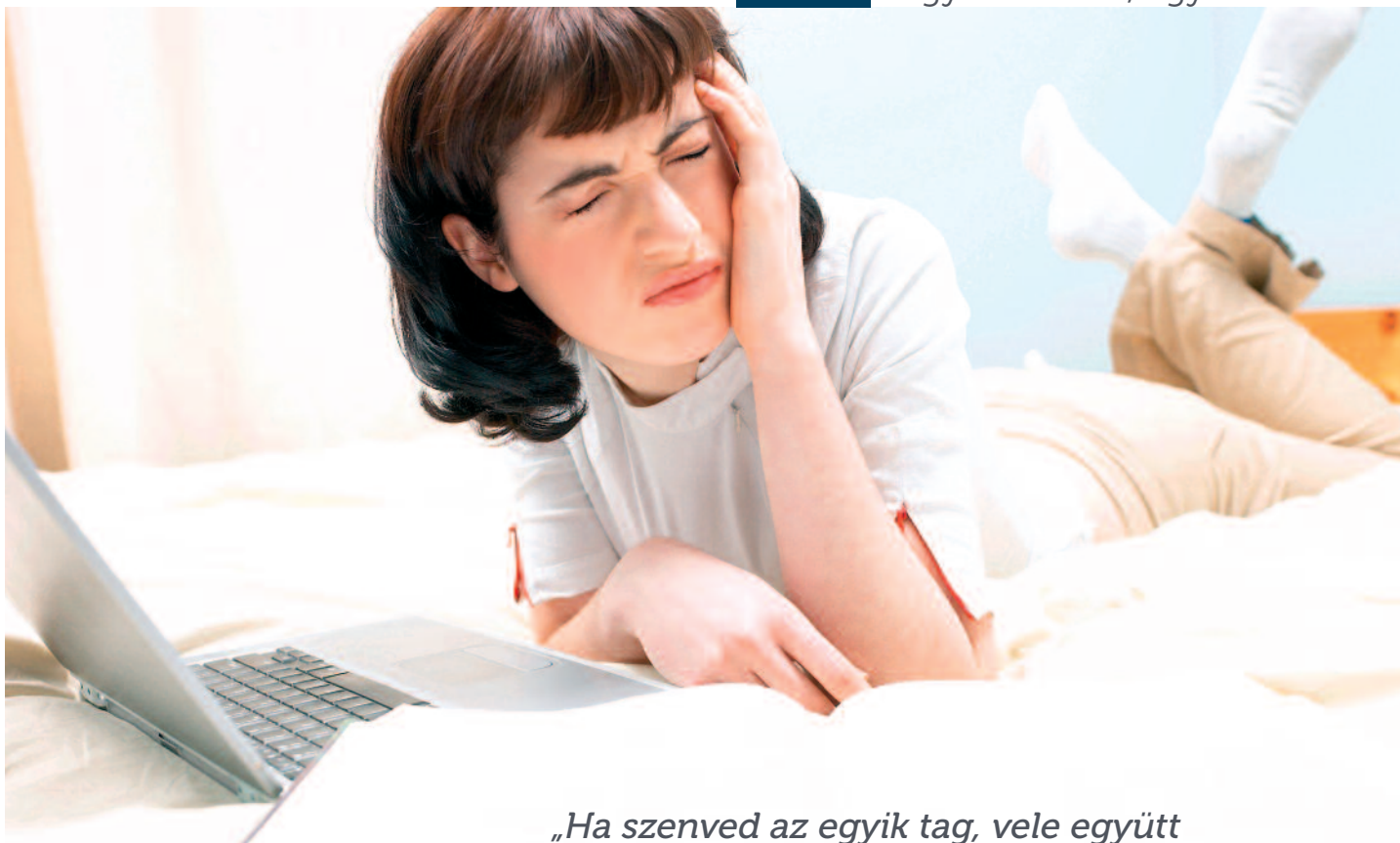
Más szenevedésének elhordozása is okozhat szenevedést. Ezt nevezhetjük *együttérző szenevedésnek.* Vannak olyan helyzetek, hogy megoldási javaslatokkal, direkt segítséggel nem lehet élni, marad tehát más fájdalomnak, terhének lelki hordozása. Még akkor is, ha a szenevedést a másiktól saját bűne okozta. Ilyenre persze csak az képes, aki sze-

Csak a kerek egész, semmi töredékes, csak a jó és a szép, semmi rossz és rút, csak az egészséges, semmi, ami gyengeséget, erőtlenséget mutat, főleg szenevedést.

retni tud, és ez a szeretet nem sajátja, hanem kapta.

A Krisztus-hit gyümölcse

Nagyon fontosnak tartom, hogy a hívő ember, a gyülekezet, az egyház a szenevedők felé közvetlen támogatást adjon. A szenevedők segítése, a szenevedés enyhítése a Szentlélek által munkált Krisztus-hitünk gyümölcse kell, hogy legyen. Erre éppen a Szentlélek Isten adhat erőt,

„Ha szenved az egyik tag, vele együtt szenved valamennyi.” (1Kor 12,26)

és ruházhat fel képességekkel, találékonyssággal.

A világ elvárja az egyházaktól a karitatív munkát, a diakóniai szolgálatot. Azonban akkor válik az ilyen szolgálat a Krisztusra mutató eszközévé, vagyis missziós lehetőséggé, ha valóban a kapott hitünk gyümölcse, nem pedig elvárásból végzett feladat, és főleg nem az evangélium hirdetését helyettesítő pótcselekvés.

Jó lenne, ha a Magyarországi Evangélikus Egyház minden gyülekezete rálelné arra a szeretetszolgálatra, melyet Isten készítetett neki, és tagjai hitének következményeként „kopogtat” a gyülekezet lelki ajtaján.

Csodálatos küldetés

Három szenvedés-okot említettem, de lehet több is. Az egyház egyik csodálatos küldetése, hogy mindenfajta szenvedésben segítő kezet nyújtson, és az erre vonatkozó mandátumával éljen. A szeretetszolgálaton túl a szenvedő lelkek gondozásával foglalkozzon.

(A cselekvő szeretetet – diakónia – és a lelkigondozást nem szabad szétválasztani, mert az Úr Jézustól azt tanultuk, hogy ezek kéz a kézben járnak. Amikor e cikkben külön-külön foglalkozom velük, akkor ezt nem a szétválasztás, hanem a hangsúlyozás szándékával teszem.)

A mások bűne miatti szenvedésben az egyház egyik fontos szolgálata a vigasz-

talás. Ezt a szolgálatot a mai racionális, teljesítmény- és eredményközpontú világunk lelki „bájjolgásnak” tartja. Igaz, lehet semmitmondó, üres szavakat mondani, de az igazi vigasztalás az ige szavaival, vagy az ige szavaiból eredően valóban hatásos. **Ugyanis nem mi, hanem Isten vigasztal, rajtunk csak keresztülfolyik, mint az öntözővíz a locsolócsövön.**

A saját bűneink miatti szenvedésben az egyház a *bűnbánat* lehetőségét és a *bűnbocsánat* ajándékát közvetítheti. Ne csodálkozzunk, hogy ezzel az a szellemi közeg, melyben élünk, nem tud mit kezdeni, mert a bűnbánatban a gyengeség jelét látja. Isteni paradoxon, hogy a bűnbánat mögött hatalmas erő van, mégpedig a Tőle kapott erő. A bűn megbánásával együtt jár az Isten szeretetéből fakadó fel szabadító erő átélése. Olyan jó lenne, ha az egyház hangsúlyozná ezt!

Kérdés: lehet-e tanítani a bűnbánatot? Igen is, meg nem is. Sok dolgot úgy tanul meg a kisgyerek a szüleitől, környezetétől, hogy ellesi azokat. Ha a gyülekezetben, az egyházban, a lelki környezetében azt látja valaki, hogy mások élnek a gyónás, és különösen a magángyónás lehetőségével, akkor nagyobb az esély arra, hogy ő is él vele. Ugyanakkor a bűnbánat a töredelmes szív gyümölcse.

Jézus Krisztus bűnbocsátó, a bűn alól feloldozó szeretetének közvetítése az egyház, de minden Krisztust követő ember kiemelkedő küldetése. Ez soha sem válhat formálissá. Ne felejtjük el, hogy a személyesen szóló kegyelemhirdetés és feloldozás a bűnbánó embernek A MEGOLDÁS.

Az együttérző szenvedésre pedig az ige tanít bennünket: *„Ha szenved az egyik tag, vele együtt szenved valamennyi”* (1Kor 12,26). Talán ezt érti meg legnehezebben ez a szekularizált világ, és sajnos ennek a nyomai látszanak legkevésbé az egyházban. A másik fájdalmát hordozni, urambocsá’ saját bűne miatti szenvedésében osztozni keresztyén életünknek nem nagyon sajátja. Korunkban gyülekezetben, egyházon belül is erős az individualizálódás. Isten azonban *egy-más terhének hordozására* rendelt egymás mellé bennünket. Ez nem kerülhető ki, mert krisztusi törvény (Gal 6,2).

Imádkozzunk azért, hogy a Krisztus-követés útján egyházunk, benne minden gyülekezet és egyháztag a szenvedés és a szenvedők elhordozója legyen, ezt az isteni küldetést saját magára nézve fogadja el!

GARÁDI PÉTER

Egyenruha vagy sokszínűség?

Gondolatok az ujjur misszió kapcsán II.

A mintegy 24 milliós ujjur nép Kína nyugati részén, Xinjiangban, Kazahsztánban és Kirgizisztánban él. A hunok leszármazottainak és a magyarok testvéreinek tartják magukat.

Az ujjur nyelv az altaji nyelvek közé tartozik, és a nyelvtana alapvetően nagyon hasonlít a magyaréra. Több száz hasonló szavunk is van, például a szakáll, a bicska, néhány szín neve stb. Ezeket túlmenően számtalan kulturális hasonlósággal is találkozhat, aki megismeri az ujjurok életét és szokásait. Ha rokonaink, ha nem, az ujjur nép nagy többsége az iszlám követője. **Meggyőződésem, hogy a magyar misszió egyik feladata lenne bekapcsolódnival az ujjur nép között végzett szolgálatba.**

Xinjiangi utamat követően az egyik beszámoló után valaki annak a véleményének adott hangot, hogy az ujjurok közötti misszióra, különösen a teljes Biblia lefordítására nincs szükség, mert ők eleve az ősi, tiszta „hun-magyar kultúra” letéteményesei. Nem hagyott nyugodni ez a beszélgetés, és úgy érzem, elengedhetetlen, hogy bemutassam, hogy a bib-

liai alapokon álló, kulturálisan érzékeny, holisztikus missziói modell hogyan viszonyul a nemzeti kultúrához.

Amikor arról beszélünk, hogy Krisztus testének tagjai vagyunk, akkor a gyülekezeti, nemzeti egyházi, felekezeti kapcsolatainknál sokkal gazdagabb közösséget kell magunk előtt látnunk. A világra szóló összetartozásnak ez a tudata lehet a modern misszió egyik alapja. Ha ezt megértjük, rögtön azt is látni fogjuk, hogy mennyire nem pusztá meggyőzésről, „térítésről” beszélünk misszió kapcsán. Arra törekszünk, hogy az adott nemzet kultúráját a lehető legmesszebb menőig tiszteletben tartva éljünk közöttük, és tegyünk bizonyosságot hiteles magatartásunkkal és szavainkkal. Persze a keresztyén misszió gyakran együtt járt és jár ma is bizonyos fokú nemkívánatos kulturális befolyással. Ma is érezzük a globális keresztyén kultúra angolszász dominanciáját, de a múltban sem volt ez

másképp. Például hindu fanatikus gondolkodók előszeretettel vádolták meg az indiai keresztyéneket az angolszász kultúra majmolásával, tegyük hozzá, gyakran nem minden alap nélkül. De akkor hogyan tovább? Van remény arra, hogy valaha is meg tudjuk jeleníteni Krisztus üzenetét a maga tisztaságában, felekezeti, nemzeti, kulturális kötöttségeinktől függetlenül? Hiszem, hogy igen, de ehhez tisztán kell látnunk saját nemzeti és felekezeti kultúránk világában.

A Biblia talaján állva ki merem mondani, hogy a töredezett emberi kultúra megőrzése nem végcélja az egyháznak! Persze amikor Pál azt írja, hogy „Krisztusban tehát nincs zsidó, sem görög, nincs szolga, sem szabad, nincs férfi, sem nő, mert ti mindnyájan egyek vagytok a Krisztus Jézusban” (Gal 3,28), akkor nem arról beszél, hogy le kellene vetnünk nemzeti identitásunkat és egyfajta gyökértelen globális uniformist kellene felhúznunk. Pál szerintem itt nem állítja, hogy adjuk fel identitásunk legalapvetőbb elemeit. Sokkal inkább, egy költői túlzással élve azt fejezi ki, hogy megtérésünk után Jézushoz tartozásunk fontosabbá

Ujgur lány arab kendőben, melyen egy francia divatmárka neve áll hibásan

A modern Ürümcsi, mely lassan elveszti minden jellegzetességét

válík minden más emberi kötelékünk-nél. Ez azt is jelenti,

hogy az ilyen emberek közössége minőségileg más közösség lesz, mint egy bármilyen más, világi közösség.

A minket körülvevő világ eltorzult világ, mely megváltásra szorul. Ahogy egyéni életünkben nem kérdés, hogy a megtérés csak egy érzés marad, ha nem jár együtt az életvitel megváltozásával. Miért lenne ez máshogy közösségi szinten? Vajon le-

Egyszerűen fogalmazva ők is egyenruhát kínálnak, csak más a szín meg a fazon!

hetséges-e megtalálni a helyes egyensúlyt nemzeti hovatartozásunk és mennyei polgárságunk között? Megmaradhatnak ujjurnak az ujjurok, ha Isten Országának polgárai lesznek? Meggyőződés, hogy igen. Az, hogy valaki Jézus követőjévé lesz, egyáltalán nem jelenti azt, hogy le kell mondania kultúrájáról. Lehetséges, hogy a kultúrának vannak olyan elemei, melyek nem férnek össze Isten törvényével, ezek kikopnak a gyakorlatból, de ami értékes, az megmarad.

Az érem másik oldala, hogy a népek kultúrái dinamikus változásban, kölcsönhatásban vannak egymással, sőt ez a folyamat mára az internet és a tömegkommunikációs eszközök elterjedése miatt hatványozottan felgyorsult. A világon mindenütt, még a viszonylag elzárt ujjur világban is egyre többen találkoznak a globalizáció hatásaival. Ez ellen sok helyen próbálnak lázadni, különösen az

iszlám országokban. De hadd hívjam fel a figyelmet arra, hogy ez a lázadás is hatástalan lenne, ha nem állna mögötte az „iszlám globalizmus” pénze és ideológiája. Erre volt módomban rádöbbenni az ujjurok között is. Hol van már a mégoly tiszta ősi ujjur kultúra! Az élők közel-keleti módi szerint öltöznek, a halottakat pedig az iszlám világra mindenütt jellemző sírokba temetik. Alig van már kopjafa az ujjur temetőikben. Az iszlám nagyon jól átgondolt módon tud építeni az emberekben jelen

lévő ellenérzésre a nyugati globalizmussal szemben, de vegyük észre, hogy a céljai és még a módszerei is hasonlóak. Egyszerűen fogalmazva ők is egyenruhát kínálnak, csak más a szín meg a fazon!

Mivel az ujjurok nemcsak földrajzilag, hanem szellemileg is két kultúra ütközési zónájában élnek, a hagyományos ujjur kultúra számára végzetes, hogy az iszlám hatások mellett Kína sem hajlandó lazítani spontán és tudatos asszimilációs törekvésein. Kínában azért különösen komplex ez a képlet, mert a gazdag, ősi kínai kultúrát kommunista diktatúra váltotta föl. Mindenféle szellemi és erkölcsi értéket háttérbe szorít a korlátlan hatalom. Talán nem túlzás azt állítani, hogy az ujjurok kultúrája jelen pillanatban éppen a kínai kultúra előrenyomulása miatti ellenhatásként válik egyre erősebben iszlamizálttá. Ezzel együtt a kínai globalizmus nagy hatással van az ujjurok életére. Az

általuk hozott modernizáció, infrastruktúra-fejlesztés, javuló oktatás- és egészségügy, illetve egyéb civilizációs „vívmányok” az ujjurok életének részét képezik, és a többség nem bánja ezeket.

Sok missziós szervezet ma már tanult esetleges korábbi hibáiból és komolyan igyekszik a népcsoportok kultúráját tiszteletben tartani. Sőt nem túlzás, hogy a Biblia lefordítása és az írásbeliség meghonosítása minden nép kultúrtörténetében nagyon fontos megtartó tényező. Kimondhatjuk, hogy a beolvadással küzdő kisebbségi sorsú népek nemzeti megmaradásának éppen hogy záloga az ilyen fajta misszió. Gondoljunk a török, az osztrák vagy szovjet iga alatt roskadó magyar nemzetnek erőt adó bibliafordítására, a számtalan ószövetségi párhuzamra és az evangéliumra. Ne féltsük a kultúrát Jézustól! Féltünk inkább a káoszban és állandó konfliktusban élő világot a Jézus nélküli kultúráktól!

A misszió nélküli egyház nem tölti be küldetését, csakúgy, mint a misszió nélküli keresztyén sem. Nem mondhatunk le az evangélium életet és társadalmat átforgató erejéről sem idehaza, sem a világ azon részein, melyek ránk bízattak. Bár szelíden, nem tolokodva, mégis céltudatosan törekszünk Krisztus kegyelmét hirdetni megtört világunkban. Felajánljuk az üdvösség lehetőségét, úgy, mint ahogy Krisztus hozzánk is odajött emberi eszközökön, talán éppen szüleinken, lelkipásztorunkon keresztül. Amit ily módon mi megkaptunk, felelőségünk azt továbbadni!

JÓ ANDRÁS

www.interserve.org

Ferenc pápa gondolatai Istenről, egyházzal, irgalomról

Egyes papok megtagadják a törvénytelen párok gyermekeinek megkeresztelését, mert a „házasság szentségén” kívül születtek. A gyermek nem felelős szülei házasságáért. Gyakran a gyermekek megkeresztelése a szülők számára is új kezdetet jelent.

Egy ember, amikor hallotta az irgalmasságról szóló szavakat, ezt válaszolta: Ó, Atyám, ha ismerné az életemet, nem beszélne így! Nagyon súlyos dolgokat követtem el!

A bíboros ezt válaszolta: Menj oda Jézushoz, neki tetszeni fog, ha elmondod azokat a dolgokat! Ő el fogja felejteni, neki különleges képessége van a felejtésre. Elfelejt, megölel, megcsókol, és csak ennyit mond: „Én sem ítélek el, menj, és többé ne vétkezzél!”

Ha egy hónap múlva ugyanabban az állapotban vagyunk, térjünk vissza az Úrhoz. Ő soha nem fárad bele a megbocsátásba, mi fáradunk bele abba, hogy bocsánatot kérjünk tőle.

Az irgalmasság nem érzélem, hanem egy személy!

A gimnáziumban egy ötödikes lány áldott állapotba került. Egyesek azt mondták, ki kell csapni. A lány senkit nem engedett közel magához. Végül egy többgyermekes tanár felajánlotta, hogy megpróbál vele együtt megoldást keresni. Kedvesen odament hozzá és megkérdezte: „Tehát anya leszel?” A lány véget nem érő sírásban tört ki. Ez a megközelítés segítette, hogy megnyíljon, és lehetővé tett egy érett és felelős megoldást, amellyel elkerülte, hogy évet veszítsen, és gyermekével egyedül maradván kelljen megküzdenie az élettel. Azt is sikerült elkerülni, hogy társnői teherbe esése miatt hősnek tekintsék. Ez a tanár emberségről tett tanúságot, és közeledésével megmutatta, hogy szereti.

Amikor pusztán elvekkal akarunk nevelni, fundamentalizmusba esünk, ami a fiatalokra egyáltalán nem hat. Ebből Bergoglio a gyóntatók számára is leszűr egy jó tanácsot. Kéri őket, hogy ne legyenek sem nagyon szigorúak, sem lazák, sem törvényeskedők, sem mindent megengedők, mert egyik hozzáállás sem vállalja azt, aki előtte áll. Mit kell tehát tenniük a gyóntatóknak? Irgalmasnak kell lenniük.

Útközben odalépett hozzá egy pszichésen labilis fiatal, aki gyónni akart. „El akartam érni a vonatot. Pár lépés után azonban mégis visszafordultam hozzá. Később az állomáson közölték velem, hogy a vonat késik, így az eredetileg választott vonattal utazhattam. Ez az Úr jele volt, aki a történeteket vezérli.”

Népünket nem úgy kell nézni, hogy milyenek kellene lennie, hanem olyanak kell látnunk, amilyen. Előítéletek és receptek nélkül, nyitott nagylelkűséggel. Hagynunk kell, hogy az Úr beszéljen ebben a világban, amelynek nem tudjuk felkelteni az érdeklődését a saját szavainkkal. Csak Annak jelenléte kelthet érdeklődést, aki szeret és üdvözít minket.

Mai társadalmunkban vannak bálványimádó kultúrák: a konzumizmus, a relativizmus és a hedonizmus.

Belefáradtunk azokba a rendszerekbe, amelyek létrehozzák a szegényeket, hogy aztán az Egyház gondoskodjék róluk.

A Pápai Államban a világi hatalom egyesült a lelki hatalommal. Ez a keresztényiség torzulása volt, és nem felelt meg Jézus elvárásainak. Az egyház másik alapelve az állandó megtérés.

A jelentkezők közül csak 40%-ot veszünk fel a szemináriumba. Előfordulnak pszichológiai esetek, patológus vagy neurotikus személyek, akik külső biztonságot keresnek, vagy akiknek nem sikerült egzisztenciát teremteniük. Ők valamilyen védelmező testületet keresnek. Az egyik ilyen testület a klérus. Ezért törekednünk kell jól megismernünk azokat, akik a papság iránt érdeklődnek. Egy egész éven át minden hétvégét együtt töltünk, és ez lehetővé teszi a megkülönböztetést a hivatásosok és a menedéket keresők között.

A probléma nem az, hogy felveszi-e a pap a reverendát vagy sem, hanem az, hogy felgyűri-e az ujját, hogy másokért dolgozzon.

A legfontosabb szempont: az Egyház egész tevékenységének missziósnak kell lennie. Ki kell lépnünk önmagunkból, el kell indulni a periféria felé. Igaz, hogy kifelé az utcára balesetek történhetnek, de ha az Egyház magába zárkózó, önmagára hivatkozó marad, megöregszik.

A bíborosok az Úr szolgálói a Szentlélek irányítása alatt. Mind a különbözőségeknél, mind az egységnek egy szerzője van, a Szentlélek.

Mint Buenos Aires-i érsek, a leendő pápa a többi argentin püspökkel együtt 2000. szeptember 10-én megfogalmazott egy bocsánatkérést az egyháziak diktatúra idején tanúsított magatartásáért: „Bocsánatot kérünk azért, hogy történelmünk egyes pillanataiban engedékenyek voltunk a totalitárius állásfoglalásokkal szemben, megsértve az emberi méltóságból fakadó demokratikus szabadságjogokat. Azért, hogy tetteikkel és mulasztásokkal sok testvérünket hátrányosan megkülönböztettük, és nem álltunk ki megfelelő módon jogaik megvédéséért. Könyörögve kérjük Istent, a történelem Urát, hogy fogadja el bűnbánatunkat és gyógyítsa be népünk sebeit.

Bocsánatot kérünk a felelősök hallgatásáért, és azért, hogy sokan tevékenyen részt vettek a szabadság elleni erőszakban, a kínzásban és besűgás-

ban, a politikai üldözésben és az ideológiai türelmetlenségben, az öszszecsapásokban és a háborúkban, az értelmetlen halálban, mely vérbe borította országunkat. Atyánk, bocsáss meg és add nekünk a kegyelmet, hogy újra meg tudjuk alapozni a társadalmi kapcsolatokat, és be tudjuk gyógyítani a te közösségedben a még nyílt sebeket!”

A missziós buzgóság nem követel rendkívüli dolgokat. A mindennapi életben kell missziósnak lenni.

Sok mindent építhetünk, de ha nem valljuk Jézus Krisztust, nem jutunk semmire. Lehet belőlünk segélyszervezet, de nem lehet belőlünk Egyház, Krisztus Menyasszonya.

Többször is olvasta az Egyházat, hogy ne írja körül a szeretetet a szolidaritás vagy a humanitárius segítségnyújtás szavakkal, mert az evangelizálás a szeretet legfontosabb tette.

Ha az Egyház nem vallja meg Krisztust és az Ő keresztjét, az evangelizálás akadályává válhat. „Amikor a keresztől mentesen járjuk az utat, amikor a kereszt nélkül építünk, s amikor egy keresztől független Krisztust vallunk, nem vagyunk az Úr tanítványai. Világi emberek vagyunk: püspökök, papok, bíborosok, pápák, de nem az Úr tanítványai.”

Világossá kellene válnia, hogy nem arra kaptunk meghívást, hogy magunkat közzöljük, hanem azt a lényegi hármasságot kell közzölnünk, amelyet az Igazság, a Jóság és a Szépség alkot.

Az Istenre nézés elsősorban annak az érzése, hogy Ő néz téged.

Jónásnak világos fogalma volt Istenről, a jóról és a rosszról. Megvolt a receptje, hogyan kell jó prófétának lenni. Isten úgy tört be az életébe, mint egy sodró vízü patak.

Részletek Andrea Tornielli: Ferenc pápa – Jorge Mario Bergoglio élete, eszméi, szavai című könyvéből (Szent István Társulat, Budapest, 2013)

Prédikáció a fáskamrában

Fotó: Szeverényi

Még első szolgálati helyemen voltam. Tél volt, illetve már a tél vége felé tartottunk. Amikor beléptem a fáskamrába, hogy tűzifát hasogassak, furcsa dolgot tapasztaltam. A tél folyamán ugyanis, amikor naponta fát vágtam, azokat a darabokat, görcsöket, melyeket nem tudtam felaprítani, félredobtam: majd még nővök, mint a népmesében, majd még erősödöm, és akkor újra nekiveselkedem. Így ment ez alkalomról alkalomra, mígnem ezen a ne-

Szó nélkül jött, nagyon segítőkészen. „Mi a gond?” – kérdezte. „Nincsenek már, csak görcsök.” – tártam elé a nagy igazságot. **„Az is fa. Az is elég. Az is melegít.”** Megragadta a fejszét, és az egyik ormótlan akácfa tuskóba eresztette, olyan erővel, hogy a szilánkok úgy repültek, mintha gyalogsági aknára léptem volna. Hamar fedezékbe is vonultam és néztem, ahogy minden fejszecsapás eredményeként a tuskók engednek, elrepednek, eltörnek, megnyílnak, akár a tavorízsa.

vére üssön.” „Aha. Könnyű azt mondani” – gondoltam. „De hol van a szíve a tuskónak?” „Itt, ni.” Mutatott a tuskó erezetének közepére hiányos ujjkészetével, ahogy ez már megszokott dolog a favágóknál. (Nekem még mind megvan!) „Ide kell ütni. Ezt kell eltalálni. Ha a szívet eltalálja, akkor megnyílik.” Hátrébb állt, alakja a fáskamra ajtajában olyan volt, mint az éppen feltámadott Jézus Krisztusé, aki a fényben áll. „Rendben.” – sóhajtottam megadóan, bár nem sok esélyt adtam magamnak, hogy eredményesebben fogom végezni a munkát, de azért, ami tőlem telik, megteszem. Lesújtottam. Beleragadt. A mester türelmesen várt. Nem szólt. Sem azt, hogy jó, sem azt, hogy nem jó. **A tizenötödik kudarc után már kezdtem látni a fatuskók szívét. A huszadik után már engedtek a görcsök, repültek a szilánkok.** Látszott a munka eredménye.

Mit csinálunk, amikor már csak görcsök vannak? – Tűnődtem magamban. – Érdemes-e még valamit is csinálni?

vezetes napon a tűzifából már csak ezek maradtak.

Mit csinálunk, amikor már csak görcsök vannak? Lehangoló látvány, amikor már csak ilyeneket látsz. Tűnődtem magamban. Érdemes-e még valamit is csinálni? A görcsök kemények. Nem lehet csak úgy széthasítani őket, nem éri meg a fáradságot, és nem is lesz belőlük rendes tűz. Próbálgattam magyarázatokat találni erőtlenségemre. Aztán adtam még egy esélyt magamnak, és belevágtam a fejszét az egyik göcsörtös tuskóba. Na, most aztán se ki, se be. Egy darabig ácsorogtam, aztán mentő ötletem támadt. Elhívom a harangozót, hogy segítsen. Ez alapvetően nem volt olyan rossz gondolat, mert ő asztalosmester volt, értett a fához; majd segít összevágni.

Néhány perc után megállt a mester, letette a fejszét, gyöngyöző homlokát megtörölte a kabátujjával. Intett a tőke felé: „Most maga jön, tiszteletes úr!” „Rendben.” Nézni néztem, eddig hogyan dolgozott a mester, de hát sokszor nem elég nézni a másikat, hogy le tudjuk utánozni.

A fejsze már az első suhintásnál beleragadt a görcsbe. A mester szótlánul nézte. „Szedje ki!” „Nem tudom!” „Próbálja!” – adta az utasítást. „Próbálok, de nem megy!” „Hogyhogy nem megy? Fordítsa meg! Maga az erősebb, gyereünk!” Nehezen, de valahogy kiszedtem a fejszét az ormótlan és nehéz görcsből. „Nem nekem való ez a mesterség!” „Nem a csudát!” Sóhajtozott. „Fogja azt a fejszét! Na – magyarázta, mielőtt lesújtottam volna –, mondok valamit. Mindig a szí-

„Na, lássa. Ezek a száraz görcsök sokkal jobbak a hagyományos fáknál, mert ezek reggelig tartják a paraszat. Öregek, szárazak, de kemények. Nehezebben alszik ki belőlük a parázs.” Némán bólogattam. Mit is lehetett volna erre mondani? Fejébe nyomta kucsmáját, aztán elégedetten távozott. „Na, Isten áldja, tiszteletes!” Azzal eltűnt a havas úton. Azóta is eszembe jut ez a tanács, és mint engedelmes diák, amikor egy-egy nehezen hasadó görcsöt kell elhasitanom, elismételem a fáskamrában tanítottakat, szóról szóra. És a görcsök engednek, megnyílnak. És melegítenek. Este a cserépkályha valahogy másképpen ontotta megégett. Igen, azt hiszem nem csak hőt sugárzott, hanem melegséget.

HORVÁTH CSABA

Beszélő képek

Jézus és Lenin

Napi hírek témája lett az elmúlt hónapokban Ukrajna, és a hozzá tartozó Kárpátalja. Nem volt ez mindig így. A diktatúra idején még csak-csak szóba került Erdély és Felvidék, de a nagy szovjet birodalom nyugati csücskében élő kétszázézer magyaros tabunak számított. Ezt a fotót első utam idején, 1990-ben készítettem a beregszászi tanács épületében. Az utolsó szovjet év volt ez, még rubel volt forgalomban. Többórás, sok megálló határátkelésünk volt Záhonynál. Rossz utak, teljes sötétség, zuhogó eső. Hajnalban érkezünk meg a beregszászi református lelkészhez. Mivel a legtöbb egyházi épületet elvették, az éppen kiürült tanácsházán tartottuk meg az első keresztyén ifjúsági vezetőképző napunkat. Még Lenin-kép alatt, de már az igazi megváltóról, Jézusról szolt

a tanúságtétel. Akkoriban húsz lelkész látott el nyolcvan gyülekezetet, ma nagyjából száz lekipásztor szolgál száztíz egyházközségben. Életem nagy ajándéka, hogy szerény szemlélője és segítője lehettem ennek a folyamatnak. A képen lát-

ható Dani Eszter és Gonda László református teológiai hallgatók és Dieter Reitzner (gitárral), az osztrák KIE főtítkára. Eszter azóta a Zsinat missziói irodájának a vezetője, Laci teológiai tanár lett. **SZEVERÉNYI JÁNOS**

Rólad szól éneke

Tradicionalis szöveg

Tradicionalis ír dallam

fordította: D. Kiss Ildikó

Mint pász-tor, ki - nek gond - ja van a nyáj - ra, Jö - het
szél - vész, e - ső, hó - vi - har, Úgy ve - zess min - ket, úgy
óv - jad lép - te - in - ket, És kar - ja - id - ban Né - ked zeng a dal:
Ró - lad szól é - ne - kem, Ol - tal - mam és
paj - zsom csak Te vagy ne - kem.

Mint kisgyermekét védelmezi anyja,
És erősen fogja két kezét,
Úgy vezess minket,
Úgy óvjad lépteinket,
És karjaidban Néked zeng a dal:
*Refr.: Rólad szól éneke,
Oltalmam és pajzsom
Csak Te vagy nekem.*

Mint menyasszonyát féltve őrző párja,
Hú szerelmes, igaz vőlegény,
Úgy vezess minket,
Úgy óvjad lépteinket,
És karjaidban Néked zeng a dal:
*Refr.: Rólad szól éneke,
Oltalmam és pajzsom
Csak Te vagy nekem.*

Drága Úr Jézus!

Nagyon örülök, hogy szólhatok hozzád. Te látod, hogy felkelni sem könnyű, amikor tudom, hogy sokan ilyenkor addig lustálkodhatnak, amíg csak akarnak. Kérlek, adj szívembe örömet, jókedvet, hogy így kezdjem ezt a napot! Szeretnék ma különösen jó lenni, kérlek, segíts engedelmeskedni még akkor is, ha nem akarok! Köszönöm, hogy annak ellenére szeretsz, hogy nem vagyok hibátlan. Köszönöm a mindennapi gondoskodásodat, és add, hogy ezért mindig hálat tudjak adni. Ámen!

LAKATOS LILLA

Fotó: Szabó Levente

Magyar és román lelképásztorok imádkoznak

Az Ez az a nap! rendezvényt sorozat másfél évtizede gyűjti össze a hívőket a különböző felekezetekből, hogy együtt dicsőítsük Jézust és megéljük egységünket. „A cél, hogy mélyebben elkötelezzük magunkat Isten mellett és imádkozzunk nemzetünkért.” Így fogalmazták meg a szervezők a programsorozat tartalmát és célját. A kárpát-medencei egyházak, gyülekezetek legszélesebb körű összefogása valósul meg évek óta ezeken a találkozásokon. A márciusi „turnén” mindenütt teltházak várták az énekeseket, szolgálókat. Talán a legemlékezetesebb este az aradi színházban volt: román és magyar zenekarok, lelkészek (képünkön) énekeltek, imádkoztak és tettek bizonyosságot mindannyiunk Uráról. Az igehirdetési szolgálatokat Szeverényi János missziói lelkész végezte.

Fotó: Paksy Sándor

Víz- és Szentlélekkeresztység az Újszövetségben címmel tartott teológiai műhelyt a Magyar Evangéliumi Szövetség (Aliansz) február 24-én a piliscsabai Béthelben.

Négy teológiai tanár, Dr. Szűcs Ferenc (református), Dr. Reuss András (evangélikus), Dr. Almási Mihály (baptista) és Ungvári Csaba (püskösdí) vezette be az élénk beszélgetést. Nem egymás legyőzése, kioktatása volt a cél, hanem a meghallgatás, megértés Isten szeretetének a közegében. A mintegy harminc résztvevő tizennégy felekezetet képviselt.

A 2013. október 12-i országos evangelizáció elhangzott Cseri Kálmán-igehirdetés az evangélikus.hu egyházi honlap videóportáljának legnézettebb lelki témájú videója lett, 7961-en nézték meg. (<https://www.youtube.com/lutheranhu>)

Imádkozzunk!

„A baj gyökere az ember Istentől való elfordulásában van, és a gyógyulás az Istenhez való visszaforduláson múlik.”
(Ordass Lajos)

Adjunk hálát és dicsérvük Istent...

- „mert úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta, hogy aki hisz öbenné, el ne vesszen, hanem örök élete legyen” (Jn 3,16);
- „mert az Emberfia azért jött, hogy megkeresse és megtartsa az elvesztett” (Lk 19,10);
- mert „nem veszendő dolgokon, ezüstön vagy aranyon váltattatok meg atyáitoktól örökölt hiábavaló életmódokból, hanem drága véren.” (1Pt 1,18–19);
- mert ezt ígérte: „Én veletek vagyok minden napon a világ végezetéig” (Mt 28,20).

Valljuk meg:

- „Atyám, vétkeztem az ég ellen és te ellened. Nem vagyok többé méltó arra, hogy fiadnak nevezzenek” (Lk 15,18–19);
- „nem az Úr keze rövid ahhoz, hogy megsegítsen” (Ézs 59,1) hanem a mi bűneink választanak el Istentől;
- „Uram, kihez mennénk? Örök élet beszéde van nálad” (Jn 6,68);
- „az Úrnak félelme az ismeret kezdete” (Péld 1,7).

Kérjünk bizalommal:

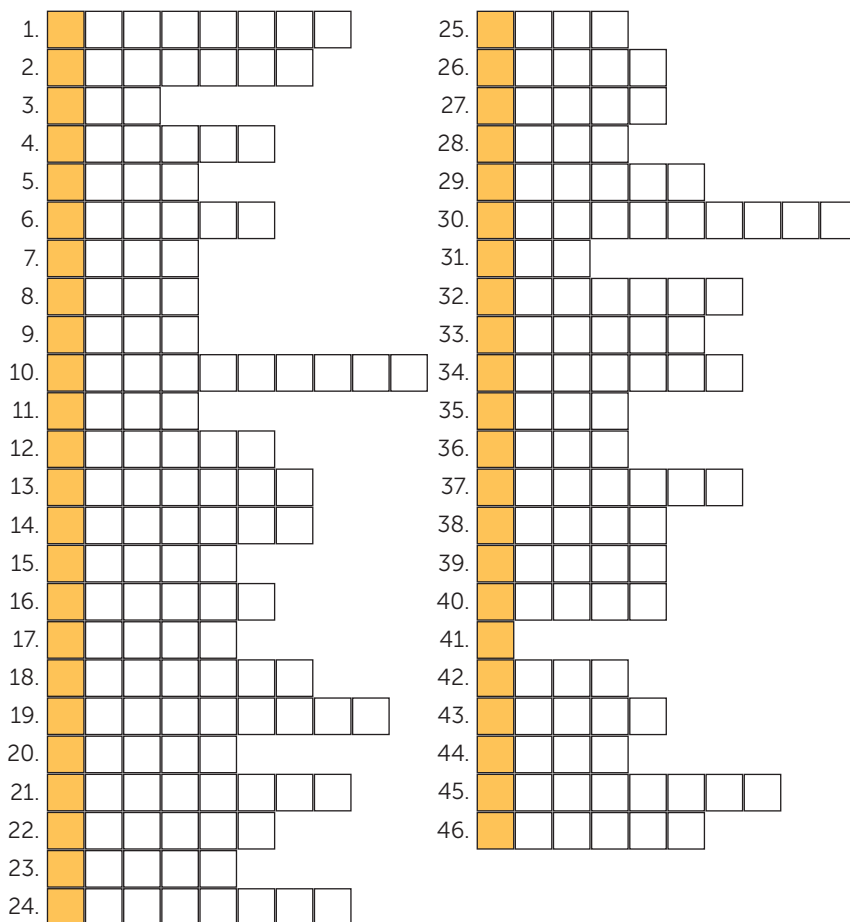
- mert „aki abból a vízből iszik, amelyet én adok neki, soha többé meg nem szomjazik, mert örök életre buzgó víz forrásává lesz benne” (Jn 4,14);
- „Ha tehát a Fiú megszabadított titeket, valóban szabadok lesztek” (Jn 8,36);
- hiszen „azért jelent meg az Isten Fia, hogy az ördög munkáit lerontsa” (1Jn 3,8);
- mert „erőtlenységünket ő vette el, és betegségeinket ő hordozta” (Mt 8,17).

A. L.

Rejtvény

A meghatározások első betűit összeolvasva egy ismert bibliai idézetet kapunk. Beküldendő a pontos igehely. A megfejtéseket a szerkesztőség címére várjuk: 1164 Budapest, Batthyány Ilona u. 38–40.

A. L.

- Jákób legkisebb fia
- a szent sátor elkészítésén dolgozó mester felesége sóbálvánnyá vált
- túlélte, hogy oroszánok vermébe vették
- Ruth gyermeke
- parittyával ölték meg
- Júda fia, aki nem támasztott utódot bátyjának
- az első testvérgyilkos
- Sámuel anyja
- Júda helytartója a perzsa uralom idején
- Dávid apja
- Jákób anyja
- angyalnév
- Dávid szeretett fia, aki fellázadt ellene
- Lea és Ráhel apja
- Augustinus anyja, aki harminc évig imádkozott fiáért
- Saul király hadvezére
- Dávid királyt követte a trónon
- rabszolga, akinek érdekében Pál apostol levelet ír
- ő és fiai zsoltárszerzők
- kispróféta, Illés eljövételét jövendölte
- a róla szóló könyv a zsidó purim ünnephez kötődik
- jerikói parázna nő, aki segíti az izraeli kémeket
- Pál apostol két levele név szerint neki szól
- a zsoltáros szerint ők várják a reggelt
- Mózes idején a Kánaánba küldött kémek egyike
- próféta, aki fellépett a Baál papok ellen
- Pál apostol ebben a városban halt meg
- János 3. levelében vendégszeretetéről olvassunk
- itt mondott beszédet Pál apostol Athénban
- Jákób első felesége
- József fia
- hálaadó ünnep követi
- a zsidók elkerülték ezt az országrészt
- Ábrahám felesége
- Mózes testvére
- Izrael északi vidékének neve
- az áldozatok bemutatásának helye
- a kételkedő tanítvány
- Ruth anyósa
- ipszilon
- lakói Ézsau leszármazottai
- Jákób kedvenc felesége
- keresztényüldöző római uralkodó
- Zakariás felesége
- az ígért földje

Az előző rejtvény megfejtése: 1. Saul (1Sám 9,2) 2. Eliáb (1Sám 16,6) 3. Abigail (1Sám 25,3) 4. Ráhel (1Móz 29,17) 5. József (1Móz 39,6) 6. Absolon (2Sám 14,25) 7. Sára (1Móz 12,11) 8. Uzzijjá (2Kron 26,3) 9. Betsabé (2Sám 11,2–3)

A missziói lelkész szolgálatai és egyéb események

Február

- Megbeszélés Lengyel Annával
- Imaesti szolgálat Terényben
- Hatodéves konzultáció a Missziói Központban
- EBBE-közgyűlés
- Igehirdetések Tiszafüreden, Tiszaszőlősen
- Igehirdetés és beszélgetés a budafoki *Menedék* átmeneti férfi hajléktalanszállón
- Előadás a gyülekezetépítésről a sárvári presbitériumban
- Kórházlelkészek éves megbeszélése az országos irodában Szemerei János és Szeverényi János vezetésével
- Evangelizációs igehirdetés Albertiben az év igéje alapján
- Missziói bizottsági ülés az Ökumenikus Tanácsnál
- Baptista–evangélikus munkamegbeszélés a Déli Egyházkerület székházában
- Evangelizáció a felvidéki Nagybalogon és Lekenyén
- Víz- és Szentlélekkeresztység az Újszövetségben – Aliansz teológiai Műhely Piliscsabán

Március

- Evangéliumi Aliansz elnökségi ülése
- Interaktív bibliatanulmányozás EBBE-estén Fűke Szabolcs vezetésével
- EZ AZ A NAPI! Roadshow-n igehirdetések; Arad, Kiskőrös, Debrecen, Szeged
- Missziói konzultáció és bizottsági ülés Piliscsabán
- Evangelizáció Csetényben
- Útitársak missziói bibliaóra
- Igehirdetés a budapesti szlovák ajkú gyülekezetben
- Evangelizáció (*Örömhívetés*) Apostagon

Április

- Igehirdetés egyházi kerekasztal-beszélgetésen a győri büntetés-végrehajtási intézetben
- Megbeszélés MEVISZ-es fiatalokkal az árvák közötti szolgálatról
- MAEK-közgyűlés
- Munkamegbeszélés Dr. Fabiny Tamás püspökkel

- *Isten Báránya* – igehirdetés a váci Adullám Baráti Körben
- *Hol vagy, család?* – előadás a várpalotai óvodában
- A Lepramisszió 40 éves évfordulója
- *A szent csere* – igehirdetés Vecsésen
- *Találkozásaink és kapcsolataink* – előadás Várpalotán
- *Egyek legyenek!* – igehirdetés a CE Betánia közösségben, Piliscsabán
- *Menetelés az Életért* – megemlékezés a Mazsihisz székházban
- *Beszélgetés házasságról, családról és más közösségeinkről* – előadás és fórum Zuglóban
- Megbeszélés Erdélyi Lászlóval, az adventista rádió vezetőjével
- Előadás az *Emlékezés a Holokauszt 70. évfordulóján* (Károli Gáspár Református Egyetem és a Barankovics Izraelita Műhely) című rendezvényen

„Az Emberfia azért jött, hogy megkeresse és megtartsa az elveszettet.” (Lk 19,10)

Konferencia

az Evangélikus Missziói Központ szervezésében július 6-tól július 9-ig a piliscsabai Béthel Missziói Otthonban. (Széchenyi u. 8–12. vasútállomás közelében)

Szolgálattévők:

Gáncs Péter püspök

Szemerei János püspök

Orbán Attila misszionárius-lelkész, Százard

Czöndör István lelkész

Salyámosi Éva újságíró

Göllner Pál gyülekezeti tag

Simon András képzőművész, író

Bálint Zoltán mérnök, misszionárius

Kósa Gergely lelkész

Nyakó Júlia és Czipott Géza előadóművészek

Keresztyén Motorosok

„**Nairobi Girls**” énekegyüttes, a kenyai evangélikus gyülekezet kórusa

Pesterzsébeti gyülekezet zenekara Drenyovszky Péter vezetésével

és a **Rádiomisszió munkatársai**

Részvételi díj: 8200 Ft, 3–10 éves korúaknak 4100 Ft (szükség szerint kérhető ágyneműhuzat, 500 Ft mosatási költségért) A részvételi díj támogatott és nem fedezi a konferencia költségeit. Akinek van lehetősége többet adni, köszönettel vesszük. Idén nyáron vonattal nem lehet utazni Piliscsabára. **Busz indul Budapestről az Árpád híd pesti oldalától. Piliscsabán a vasútállomásig jön a busz.**

Jelentkezési határidő: 2014. június 20.

Jelentkezni lehet postai úton, telefonon, vagy e-mailben a Missziói Központnál: Evangélikus Missziói Központ, 1164 Budapest, Batthyány Ilona u. 38–40.

Tel: 06 1 400 3057

E-mail: evmis@lutheran.hu

Megújult a honlapunk: <http://misszio.lutheran.hu>

Ismerje meg **CD-kínálatunkat, kiadványainkat**, lapozzon bele a **Híd magazin** korábbi számaiba! Ezekből rendelhet is a Missziói Központ elérhetőségein.

Igehirdetési és konferenciákon készült felvételeink mellett jó szívvél ajánljuk a **rádió** menü alatt hetente frissülő interjútárat. A **médiatár** archívum részében 2005-ig visszakereshetők a korábban készült beszélgetések, megosztott anyagok.

Áldott böngészést kívánunk honlapunk látogatóinak!

Nem kevés látogatónk rendszeresen, szinte netrádióként használja a honlapot a rádiómisszió anyagai kapcsán:

Köszönöm a beszélgetést. Legyen áldásul sokaknak, amikor meghallgatják. Számomra is tanulságos volt, többek között a mások felé fordulásban. Legyen áldott Urunk az Ő munkájáért és gyümölcseiért. (G. P.)

Nagy örömmel hallgatom a rádiómisszióban készült riportokat. (F. M. E.)

Végighallgattam. Felemelő, tovább vivő, mindenkinek meg kellene hallgatni. Köszönöm! (B. Sz. M.)

Meghallgattam a türelemről szóló rádiós beszélgetést vasárnap kora reggel. Nagyon jó, gratulálok. (H. F.)

Megtalálhat minket, kapcsolatba

léphet velünk a facebookon is:

www.facebook.com/evangelikusmisszioi.kozpont

Derű • GYJS

„A vidám szív a legjobb orvosság, a bánatos lélek pedig a csontokat is kiszáritja.” (Példabeszédek könyve 17,22)

A Manabu nevű unokát az „r” kiejtésére okítja a család. Vasárnap ragyogó arccal mondja: „Papa, már *megtanurtam* az „r” betűt.”

Esti áhítaton a hétgyermekes család. Mindenki imádkozhat a saját szavaival. Könnyítésül a legkisebb kezdheti. Most azonban nagy a csend. Sorban emelkednek fel a fejcskék, nyílnak föl az imádságra hunyt szemcskék és mindnyájan kérdőleg néznek az első osztályos korú Palikára. A kérdőre vont zavartan válaszol a ki sem mondott kérdésre: „Én csak másodikos koromban szoktam imádkozni.”

A választás vasárnapján a liturgia előtti köszöntőben így szól a lelkész:

- Szeretettel köszöntöm a testvéreket a pesterzsébeti evangélikus választókerület csarnokában...
- Görcsbe állt nyakak, riadt tekintetek. „Csak nem a Fideszre unszol bennünket a pap?” De az csak folytatja.
- Hadd ismertessem a szavazás menetét! – Még riadtabb testtartások, botrány lebeg Szentlélek helyett, igaz, hogy nincs már kampánycsend, de mégis...
- Ebben a választókerületben igen sok a jelölt, aminek nagyon örülök, de ez nem jelent bonyodalmat, mert... Sápadt félelem, de az elkomorult arcokon némi zavart mosoly settenkedik, majd föloldódik a megrökönyödés, mert a lelkész így folytatja:
- ... csak egy választó van! Jn 15,16 szerint Jézus mondja: „Nem ti választottatok ki engem, hanem én választottalak ki benneteket.”

Föllélegzés, nevetés, öröm. Vajon a „botrány” elmaradásán vagy a választottság boldogságán?

„Töretlen hittel ember és magyar”

Wass Albert életműve

Fotó: Szeverényi

Szentgyeydi és Czegei gróf Wass Albert neve évtizedeken keresztül ismeretlenül csengett a magyarországi olvasóközönség számára. A kritikusok is csak az új évezredben, 1998-ban bekövetkezett halála után fedezték fel az erdélyi irodalom nagy alakját. Wass Albert az isteni igazságosságba vetett hitével küzdött az etikai és szellemi értékek megmentéséért, mindvégig harcolt az erdélyi ma-

gyarság megmaradásáért, így nem csoda, hogy az elmúlt rendszerben folyamatosan üldözték és száműzték műveit. Élete nagyobbik részét az Egyesült Államok-beli Floridában, emigrációban töltötte.

Töretlen hittel élő ember volt és magyar. 1908. január 8-án született a Bánffy-kastélyban Kolozsvár mellett. Középiskolai tanulmányait Kolozsvárott a Farkas utcai Református Kollégium-

ban végezte, ahol 1926-ban érettségizett. 1932-től csatlakozott az erdélyi írók köréhez, akik Kemény János marosvécsi kastélyában gyűltek össze. Mindenkit hívtak, mindenkit befogadtak, öregek és fiatalok, konzervatívok és liberálisok között békességet és egységet teremtettek. Hitvallásuk az erdélyi gondolat: a magyarság kultúrájának és identitásának megőrzése, az erdélyi történelem szabadelvű hagyományainak ápolása, békés egymás mellett élés a románsággal, illetve Erdély más nyelvet beszélő nemzetivel. Wass Albert élete végéig az erdélyi gondolat hűségese elkötelezettje maradt.

Írásaiban a magyarság történelmét igyekezett feleleveníteni, és sorstragédiáját akarta ábrázolni. Egyik leghíresebb műve, a *Kard és kasza* saját ősi nemzetségének történetén keresztül tekinti át a teljes magyar történelmet, 1050-től egészen az író jelenkoráig. Az *Ember az országút szélén* az erdélyi magyarság hányattatásait, szenvedéseit, sérelmeit beszéli el úgy, hogyan az egyszerű nép fia megélte és átérezte azt. *Jönnek!* című műve egy riportregény, amely az 1940-es bécsi döntést, Észak-Erdély visszaszerzését ünnepli és bemutatja, hogyan várták vissza a felszabadító honvéd hadsereget. Emigrációban íródott könyvét, az *Adjátok vissza a hegyeimet!* című regényét irodalmi Nobel-díjra jelölték.

Wass Albertet szélsőséges sovinizmussal vádolták és vádolják ma is – alaptalanul. Munkásságát emiatt sokszor politikai szempontok szerint ítélik meg; egyes körökben teljes elutasításra talál, mások – gondolatait félreértve, vagy talán szándékosan eltorzítva – harci lobogóikra tűzik ki nevét. Igaz magyar volt ő, de elsősorban mégiscsak ember. Élő hitű ember, aki a pártok felett álló isteni igazságot, az egyetemes testvériséget, a békességet hirdette és képviselte. A második világháború után először német földre menekült, és a bajor erdők sűrűjéből üzent haza az otthoniaknak:

„Üzenem az otthoni hegyeknek,
a csillagok járása változó,
és törvényei vannak a szeleknek,
esőnek, hónap, fellegeknek
és nincsen ború örökkévaló.
A víz szalad, a kő marad,
a kő marad.

Jön ezer új Kőműves Kelemen,
ki nem hamuval és embervérrel

köti meg a békesség falát,
de szentelt vízzel és búzakenyérrel
és épít régi kőből új hazát.
Üzenem a háznak, mely fölnevelt,
a fundamentum Istentől való,
és Istentől való az akarat,
mely újraépíti a falakat.
A víz szalad, de a kő marad,
a kő marad.

Maradnak az igazak és a jók.
A tiszták és a békességesek.
Erdők, hegyek, tanok és emberek.
Jól gondolja meg, ki mit cselekszik!

Likasztják már az égben fönt a rostát
s a csillagok tengelyét olajozzák
szorgalmas angyalok.
És léssen csillagfordulás megint
és miként hirdeti a Biblia:
megméretik az embernek fia
s ki mint vetett, azonképpen arat.
Mert elfut a víz és csak a kő marad,
de a kő marad.”

(*Üzenet haza* – részletek)

Wass Albert 1952-ben települt át az Egyesült Államokba. Ott is szüntelenül azon munkálkodott, hogy felhívja a nagyhatalmak figyelmét: Európa legnagyobb nemzeti kisebbsége szolgáiban vergődik. Őszintén feltárta a román politikai körök magyarság elleni agresszióit; tette mindezt a gyűlölet és a bosszú legkisebb vágya nélkül. „Mert ha már az Úristen úgy rendelte Erdély dolgát, hogy ott magyarok és románok vegyesen éljenek, akkor ezen nem lehet segíteni, és bele kell nyugodnia mind a kettőnek abba, hogy a másik is ott van. De a politika, amit a nagyurak csinálnak, megzavarja az emberek eszét, és akik egyazon földön élnek, egymást verik főbe, ahelyett, hogy megsegítenék egymást: igen nagy baj ez.” (*Adjátok vissza a hegyeimet!*)

Ehhez a gondolathoz kapcsolódik az író egyik legnépszerűbb regénye, amely 1959-ben Amerikában jelent meg. *A funtineli boszorkány* egy magányos, írástudatlan román leány megőrző története. A sovinizmussal vádolt Wass Albert ebben a műben megalakította az erdélyi irodalom legszebb havasi román elbeszélését. Megfigyelte a természeti emberek életét, beszédét, érzésvilágát, és szeretettel áthatott képet rajzolt az egyszerű, román pásztorokról. Leghőbb vágya volt, hogy Erdély, amely az ő otthona, betölthesse történelmi küldetését: a tolerancia, az

emberszeretet földje és három szabad nép közös hazája legyen.

Kilenc évtizedig tartó életét mindvégig töretlen hite vezérelte. Életművét mindenhol a mese, a misztika, a képzelet varázsa szövi át. Festői szépséggel ábrázolja a fenyeseket, a havasokat, a hegyeket, az érintetlen, ember felett álló szűz Természetet. A sűrű erdőkben és a napsütötte tisztásokon érezte igazán Isten jelenlétét. Hallgatta a manók surranását, az angyalok kacaját, s öntudatlanul is tapasztalt valamit a földön túli világ valóságából. Ráérezett arra, amit halandó ember sem felfogni, sem elképzelni nem képes, ami az ő szűk kis világában megfoghatatlan és láthatatlan. „Csak haladsz csöndesen, gyönyörködve, s egyszerre kilépsz az Angyalok Tisztására. Nem is tudod, hogy ez az, mivel az angyalokat nem láthatja a szemed. Csak annyit látsz, csak annyit érzel, hogy csodálatosan szép. És megállasz. És abban a pillanatban megnyílik a szíved, az angyalok észrevétlenül melléd lépnek, egyenként, lábujjhegyen s belerakják kincseiket a szívedbe. A legnagyobb kincseket, amiket ember számára megteremtett az Isten. A jóságot, a szeretetet és a békességet.” (*Tavak és erdők könyve*)

Idegen földön, idegen tájakon, idegen hegyekben bujdosónak érezte magát. Hontalannak, akinek elveszett az otthona. Vallomásban örököltette meg ezt az életérzést, s egyben saját erkölcsi hitvallását is megfogalmazta:

„Hontalan vagyok,
mert vallom, hogy a gondolat szabad,
mert hazám ott van a Kárpátok alatt,
és népem a magyar.

Hontalan vagyok,
mert hirdetem, hogy testvér minden ember,
s hogy egymásra kell leljen végre egyszer
mindenki, aki jót akar.

Hontalan vagyok,
mert hiszek jóban, igazban, szépben,
minden vallásban és minden népben
és Istenben, kié a diadal.

Hontalan vagyok,
de vallom rendületlen, hogy Ő az út, az élet,
és maradok ez úton, míg csak élek,
töretlen hittal ember és magyar.”

(*A hontalanság hitvallása*)

PÉTERI ANNAMÁRIA

SZÁRNYALJ!

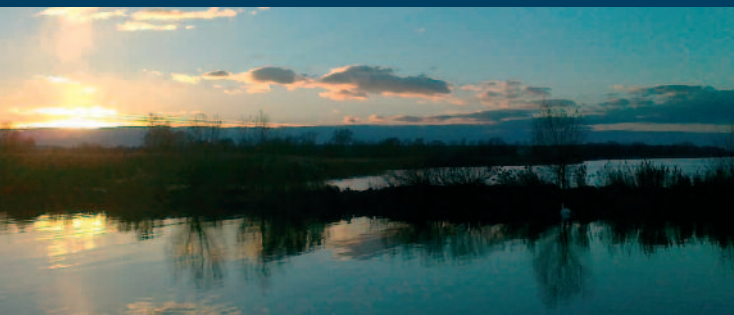
„De akik az ÚRban bíznak, erejük megújul, szárnyra kelnek, mint a sasok...” (Ézs 40.31a)

Soltvadkert, 2014. július 16-20.

www.szelrozsatalalkozo.hu
www.facebook.com/szelrozsatalalkozo

A 2014-es év igéje

„De nekem olyan jó Isten közelsége!”

(Zsolt 73,28a)